

achtkarspelen
GEMEENTE

JAAARSTUKKEN 2021

ACHTKARSELEN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1.1 Inleiding	3
1.2 Leeswijzer.....	5
1.3 2021 IN VOGELVLUCHT	7
2 BESLUITVORMING	20
3 JAARVERSLAG	21
3.1 Programma's	22
0. Bestuur en ondersteuning	23
1. Veiligheid	30
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	37
3. Economie.....	44
4. Onderwijs	50
5. Sport, cultuur en recreatie	55
6. Sociaal Domein	66
7. Volksgezondheid en milieu	81
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.....	93
Overhead	104
Beleidsindicatoren BBV.....	111
3.2 Paragrafen	112
A - Lokale heffingen.....	113
B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing	118
C - Onderhoud kapitaalgoederen	128
D - Financiering.....	131
E - Bedrijfsvoering.....	135
F - Verbonden partijen	137
G - Grondbeleid.....	150
4 JAARREKENING	154
4.1 Balans	155
4.2 Baten en lasten	156
4.3 Grondslagen financiële verslaglegging	162
4.4 Toelichting balans	166
4.5 Toelichting baten en lasten	180
4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens	184
4.7 Single Information Single Audit	187
4.8 Controleverklaring accountant	197

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2021 aan. In de jaarstukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid en de financiële effecten daarvan.

Corona

Corona speelde in het afgelopen jaar opnieuw een grote rol. Onze inwoners, ondernemers, tal van maatschappelijke en culturele organisaties en het verenigingsleven zijn hierdoor flink geraakt. In 2021 was voor een groot deel van het jaar sprake van een lockdown met allerlei beperkingen. Met gerichte maatregelen en compensatiepakketten kon in de ergste nood worden voorzien. Desondanks zullen de effecten nog lang na ijlen.

Beleidsuitvoering

In de beleidsuitvoering kon een aantal belangrijke dossiers gelukkig toch goed worden opgepakt. Zoals bijvoorbeeld de herinrichting en afronding van het centrumplan Surhuisterveen en de voorbereiding op de aanpak van het centrum Buitenpost.

Jeugdzorg en Wmo

De uitdagingen door tekorten in jeugdzorg en WMO zijn onverminderd groot. De landelijke overheid neemt nog steeds haar verantwoordelijkheid niet voor compensatie en financiële tekorten als gevolg van de decentralisaties. De arbitrage uitspraak over de financiering van de jeugdzorg die het rijk oproept structureel meer geld beschikbaar te stellen voor de jeugdzorg wordt niet opgevolgd. Structurele oplossingen blijven uit. Als al sprake is van (gedeeltelijke) tegemoetkoming, is deze incidenteel en van tijdelijke aard. Het effect hiervan is voor onze gemeente merkbaar. Met dit soort quasi oplossingen, staat de gemeente op slot en is het niet mogelijk om beleid structureel te verankeren. Voor het abonnementstarief in de WMO wordt nog steeds geen oplossing geboden.

Ombuigingen

Mede door de oplopende tekorten in het sociaal domein, was het vanaf de begroting 2021 nodig om gerichte maatregelen te treffen om de negatieve effecten van de begrotingsontwikkeling om te buigen. De effecten hiervan starten in 2021, maar moeten de komende jaren worden doorgezet. De eerste stappen zijn genomen om de ombuigingen te realiseren. Dit vergt echter veel doorzettingsvermogen en voortdurende focus.

Herijking gemeentefonds

De aangekondigde herijking van het gemeentefonds komt als een donkere wolk op ons af. Inmiddels is duidelijk dat de landelijke overheid de gepresenteerde plannen voor de herverdeling toch doordrukt. Dit ondanks de negatieve gevolgen hiervan voor onze gemeente en het luide protest hierover vanuit meerdere gemeenten. Een resolutie op het VNG congres om de herverdeling uit te stellen tot er een deugdelijk model ligt werd met 90% van de stemmen aangenomen. Desondanks heeft BZK er voor gekozen de plannen per 1-1-2023 in te laten gaan. Het gewijzigde ingroeipad en de aangekondigde evaluatie in 2025 maakt de zware uitdaging om de begroting voor de komende jaren sluitend te krijgen niet minder groot.

Financiën

Het college constateert desondanks met tevredenheid dat het jaar kan worden afgesloten met een positief saldo van € 2.257.000. Dit positieve saldo hebben we vooral te danken aan meevallende opbrengsten uit het grondbedrijf. Daarnaast zijn er een aantal meevallers in de afrekeningen van het Sociaal Domein. Dat geeft de nieuwe raad en het nieuwe college in ieder geval een gezonde financiële uitgangspositie om de uitdagingen voor de komende jaren aan te gaan. Bij het opstellen van de jaarstukken 2021 is rekening gehouden met de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Jaarstukken 2021

leeswijzer

In het eerste deel van de jaarstukken, '2021 in vogelvlucht', wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen van het gevoerde beleid. De verdieping hierop is verder uitgewerkt in de verschillende programma's van het jaarverslag. De jaarstukken worden afgesloten met de jaarrekening met daarin de financiële vertaling van het uitgevoerde beleid.

Namens het college wens ik u veel genoegen bij het lezen van de jaarstukken.

Buitenpost, juli 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,
Harjan Bruining, wethouder financiën

1.2 Leeswijzer

Vooraf

De jaarstukken horen bij de Planning & Control cyclus. In de meerjarenprogramma-begroting van de gemeente wordt op hoofdlijnen verteld wat de gemeenten willen bereiken en wat dat mag kosten.

De jaarstukken zijn opgesteld volgens de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad. De jaarstukken bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

Jaarverslag

In het jaarverslag staat de verantwoording van beleid en bedrijfsvoering centraal. Dat gebeurt aan de hand van de W-vragen:

- wat wilden we bereiken?
- wat hebben we gedaan?
- wat is (nog) niet gelukt?
- wat heeft het gekost?

Jaarrekening

De jaarrekening is financieel van aard. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de financiën van de gemeente.

In deze leeswijzer wordt aangegeven wie welke rol heeft en hoe de indeling van de jaarstukken eruitziet.

Wie doet wat?

De wet Dualisering gemeentebestuur is bedoeld om de lokale politiek dichter bij de burger te brengen. Zo wordt bijvoorbeeld door de begroting de transparantie van het bestuur vergroot. In de begroting staan namelijk meetbare resultaten. De burger kan zien waar de lokale bestuurders zich mee bezighouden en welke resultaten er behaald worden.

Door het dualistisch werken hebben de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders andere rollen gekregen: het college bestuurt en de raad controleert. De raad bepaalt het beleid op hoofdlijnen en neemt de belangrijkste beslissingen. Het college bestuurt en voert alle besluiten van de gemeenteraad uit. In schema ziet het er als volgt uit:

Gemeenteraad		College	
kaderstellen	wat willen we en wat mag het kosten	besturen	wat doen we
controleren	wat is bereikt en hoeveel kostte het	verantwoorden	wat hebben we gedaan

Om slagvaardig te kunnen handelen heeft het college bevoegdheden gekregen om zelfstandig te handelen mits het binnen het beleids- en financiële kader past dat de raad heeft vastgesteld. De bedrijfsvoering is bijvoorbeeld een bevoegdheid van het college.

Opbouw van de jaarstukken

In de inhoudsopgave staan de verschillende hoofdstukken. Deze zijn als volgt.

2021 in Vogelvlucht

Voorafgaande aan de eigenlijke jaarstukken worden in een aantal infographics de belangrijkste financiële ontwikkelingen getoond. Vervolgens worden de belangrijkste opgaven en het beleidsinhoudelijke en financiële resultaat in 2021 benoemd.

Jaarverslag

Het jaarverslag is verdeeld in Programma's en Paragrafen zoals die ook voorkomen in de begroting.

De programma's bestaan uit een aantal vaste onderdelen:

- inhoudelijk, met daarin een korte beschrijving van het programma;
- financieel, de resultaten per programma inclusief een analyse;
- beleidsindicatoren die verplicht zijn op grond van de BBV. Deze informatie is afkomstig uit Waarstaatjegemeente.nl.

De paragrafen zijn in feite een dwarsdoorsnede uit de programma's. De paragrafen zijn verplicht.

Jaarrekening

De jaarrekening is grofweg verdeeld in Balans en Baten en lasten. Verder vindt u in dit onderdeel de Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT) en de Controleverklaring van de accountant.

1.3 2021 IN VOGELVLUCHT

Om te beginnen

OM TE BEGINNEN

In het oosten van de provincie Friesland, vindt u de gemeente Achtkarspelen. De gemeente wordt gekenmerkt door rust en ruimte. Het prachtige coulisselandschap vormt een belangrijk onderdeel van de natuur in de gemeente. De dorpen Buitenpost en Surhuisterveen hebben uitstekende voorzieningen voor wonen, werken, winkelen, onderwijs en sport. Voor Buitenpost met haar gunste ligging aan het spoor liggen steden zoals Leeuwarden en Groningen binnen handbereik. Surhuisterveen heeft met haar gunstige ligging ten opzichte van de A7 een prima uitgangspositie voor economische bedrijvigheid. De overige dorpen liggen verspreid in de gemeente omgeven door gebieden met land- en akkerbouw.

De gemeente Achtkarspelen werkt nauw samen met haar buurgemeente Tytsjerksteradiel. Veel taken worden voor ons uitgevoerd door de Werkmaatschappij 8KTD. Voor de uitvoering van deze taken verstrekt de gemeenten een bijdrage aan de werkmaatschappij 8KTD. De Werkmaatschappij heeft een eigen begroting en legt zelfstandig verantwoording af.

Wij zijn ons ervan bewust dat we met gemeenschapsgeld werken en we willen daar ook transparant in zijn. En dus leggen we graag verantwoording af over wat de gemeente Achtkarspelen in 2021 heeft gedaan en wat het heeft gekost.

PROGRAMMA'S EN TAAKVELDEN

De begroting van onze gemeente is verdeeld in programma's en daaronder liggende taakvelden. De indeling in programma's en taakvelden is verplicht gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In de programma's vertellen we wat we willen bereiken en wat dat mag kosten. In de jaarstukken leggen we uit wat we hebben bereikt en wat het gekost heeft. Maar we vertellen ook wat (nog) niet gelukt is.

De begroting en het jaarverslag zijn op dezelfde manier ingedeeld. Dit vergroot het inzicht.

Op de volgende pagina ziet u in één oogopslag:

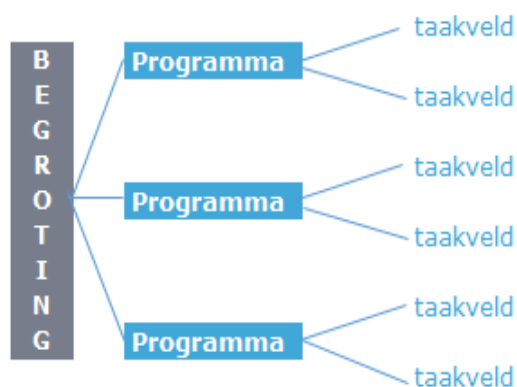
- wat hadden we begroot
- wat hebben we werkelijk uitgegeven

We hebben de uitgaven verdeeld in drie aandachtsgebieden:

- Wonen en werken
- Samenleving
- Bestuur en dienstverlening

De inkomsten zijn verdeeld in:

- wat we van het Rijk ontvangen
- alle overige inkomsten uit lokale heffingen en andere inkomstenbronnen

JAARREKENING 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze jaarrekening geeft u in één oogopslag informatie over de inkomsten en uitgaven in 2021 van de gemeente Achtkarspelen (bedragen x € 1.000).

	begroot	werkelijk	verschil
UITGAVEN	98.782	101.781	- 2.999
Wonen en werken	8.475	12.990	- 4.515
Economie	701	2.691	- 1.990
Verkeer, vervoer en waterstaat	5.026	5.263	- 237
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	2.748	5.036	- 2.287
Samenleving	67.577	65.132	2.445
Onderwijs	3.412	3.029	383
Sociaal domein	47.663	45.727	1.935
Sport, cultuur en recreatie	6.576	6.627	- 51
Veiligheid	2.240	2.114	126
Volksgezondheid en milieu	7.686	7.634	52
Bestuur en dienstverlening	22.730	23.659	- 929
Bestuur en ondersteuning	22.730	23.659	- 929
INKOMSTEN	99.423	104.038	4.615
Ontvangen wij van het rijk	56.045	56.122	77
Lokale heffingen en overige inkomstenbronnen	43.378	47.917	4.539
RESULTAAT	641	2.257	1.616

Wat hebben we ervoor gedaan

De jaarrekening 2021 sluit af met een positief saldo van € 2.257.000. Bij de begroting na wijziging in december gingen we uit van een verwacht positief saldo van € 641.000. Een positief verschil van € 1.616.000. De verklaring van het verschil op hoofdlijnen is als volgt:

Ontwikkelingen saldo jaarrekening 2021	Bedrag	
Stand begroting 2021 na wijziging (december)	€	641.000
Samenvatting verschilanalyse - begroting/rekening		
Lagere bestuurskosten	€	65.000
Niet opgenomen uitnames reserves (temporisering initiatieven)	€	-817.000
Algemene Uitkering (voorgaande jaren)	€	-80.000
BTW voordelen (teruggaven)	€	57.000
Kosten sloop woning t.b.v. parkeerterrein (ANNO D5)	€	-140.000
Resultaat bouwgrondexploitatie bedrijventerreinen	€	279.000
Vrijval verliesvoorzieningen bouwcomplexen bedrijventerreinen	€	174.000
Subsidies Peuteropvang	€	45.000
SPUK teruggaaf	€	92.000
Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVO) 2021	€	54.000
Afrekening MOVO (voorgaande jaren)	€	109.000
Maatwerkvoorziening Beschermd Wonen	€	333.000
Maatwerkvoorziening Jeugd	€	-756.000
Maatwerkvoorziening Wmo	€	271.000
Inkomensregeling (BUIG)	€	393.000
Afrekening ziektekostenverzekering AV Frieso (voorgaande jaren)	€	46.000
Afrekening Wmo Begeleiding/Beschermd Wonen (voorgaande jaren)	€	156.000
Nadeel riolering	€	-74.000
Voordelen afval	€	125.000
Werkbudget bestemmingsplannen woningbouw	€	55.000
Meeropbrengst leges omgevingsvergunningen	€	46.000
Participatiebudget implementatie omgevingswet	€	68.000
Facilitair grondbeleid (kostenverrekening)	€	60.000
Resultaat bouwgrondexploitatie woningbouw	€	758.000
Verkoop losse bouw kavels woningbouw	€	112.000
Saldo overige ontwikkelingen	€	185.000
	<i>sub.</i>	€ 1.616.000
Resultaat jaarrekening 2021 (exploitatie)		€ 2.257.000

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling begroting

Bij de behandeling van de begroting 2021 bedroeg het aanvangssaldo € -408.000. Als gevolg van de diverse in de raad behandelde begrotingswijzigingen kwam het saldo per 31 december 2021 uit op € 641.000. In onderstaand overzicht is een samenvatting opgenomen van de begrotingswijzigingen groter dan € 50.000 of lager dan € -50.000.

Ontwikkelingen begroting 2021	Bedrag	
Begroting 2021 (oorspronkelijk)		€ -408.000
Ontwikkelingen jaarrekening - reguliere bedrijfsvoering		
Evaluatie samenwerking 8KTD	€	-47.500
Actualiseren budgetten zelfstandigen	€	100.000
Actualiseren ramingen programma's onderwijs en SD	€	87.000
Tijdelijke formatieuitbreidingen OAR	€	-100.000
Actualisatie kapitaallasten	€	206.000
Afrekening vervoer GR Jobinder	€	147.000
It Vleckehûs	€	93.000
Ontwikkelingen personeelskosten	€	173.000
Maatwerkvoorzieningen Wmo	€	1.000.000
Actualisatie pensioenkapitaal politiek ambtsdragers	€	-60.000
Actualisatie budgetten	€	116.000
Dividenduitkeringen	€	89.000
Friciekosten voormalig personeel	€	-261.000
Inkomensregelingen bijzondere bijstand	€	-96.000
Ontwikkelingen schulddienstverlening	€	60.000
Netto effect septembercirculaire	€	-885.000
Terugontvangst betaalde belastingrenten 8KTD	€	65.000
Uitkering SPUK-sport	€	101.000
Vervallen bijdrage AR i.v.m. afhandeling Caparis	€	-67.000
Vrijval duurzaamheidsbudget	€	60.000
Saldo overige ontwikkelingen	€	268.500
	<i>sub.</i>	€ 1.049.000
Begroting 2021 na wijzigingen (december)		€ 641.000

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling reserve

De beginstand van de algemene reserve inclusief de toevoeging van de resultaatbestemming 2020 bedroeg € 23.709.000. De eindstand van de reserve per ultimo 2021 bedraagt vóór resultaatbestemming € 23.992.500. Inclusief (volledige) toevoeging van het resultaat bedraagt de eindstand van de reserve € 26.250.000 miljoen. Deze eindstand is inclusief de gevormde bestemmingsreserve van € 7.624.000 t.b.v. Zwembad De Kûpe in Buitenpost.

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2021 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's: Programma's 2, 3, 5, 8 en Overhead.

Wij zijn van mening dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven binnen die hiervoor geldende criteria. Naar aard en type wegen wij deze uitgaven daarmee af als rechtmatige uitgaven. Voor een meer uitgebreide toelichting op de verschillen verwijzen wij u naar het betreffende programma en tevens hoofdstuk 4.5 Begrotingsrechtmatigheid.

TAAKSTELLING

In de onderstaande tabel is de realisatie ten opzichte van de ombuigingen weergegeven zoals deze voor het begrotingsjaar 2021 door de raad zijn vastgesteld. De ombuigingen met een ingangsdatum van 2022 (of later) zijn hierin niet opgenomen.

Op de totaal beoogde besparing in 2021 van € 1,7 miljoen is per saldo € 10.000 meer gerealiseerd dan oorspronkelijk is ingeschat. Daarmee is de ombuiging in het verslagjaar conform planning gerealiseerd. In de tabel zijn de regels met een afwijking gearceerd weergegeven.

Bedragen (x € 1.000)	2021	
	Begroot	Realisatie
Ruimte - 2.14 en 2.30 Veiligheid werkbudget Economie en RMT	10	10
Beheer - 3.17 Kwaliteitsniveau wegenonderhoud	100	100
Beheer - 3.36 Huurinkomsten It Vleckehus	54	89
Sociaal Domein - 1.2 Verlagen budget peuteropvang	20	35
Sociaal Domein - 1.3 Logopedie in GOAB	18	18
Sociaal Domein - 1.9 t/m 1.12 Stoppen div. welzijns activiteiten	60	60
Sociaal Domein - 1.18 Beurtschip, lasopleiding en spitkeet in Regiodeal	121	121
Sociaal Domein - 1.19 Projecten en MOA	111	111
Sociaal Domein - 1.20 Schrappen "overige en onvoorzien"	26	26
Sociaal Domein - 1.26 Heronderzoeken wmo	200	200
Sociaal Domein - 1.31 Beschermd wonen	140	140
Sociaal Domein - 1.32 Vacatureruimte burger en participatie	33	33
Sociaal Domein - 1.33 Omvorming tot gem. participatiebedrijf	16	0
Sociaal Domein - 1.34 college 15 september 2020	70	70
Inkomsten verhogen - 4.1 OZB eigenaren niet-woningen	114	114
Inkomsten verhogen - 4.1 OZB gebruikersdeel niet-woningen	74	74
Inkomsten verhogen - 4.1 OZB eigenaren woningen	352	352
Samenwerking - 5.1 Intensiveren samenwerking c.a. - procesoptimalisatie	24	0
Kapitaallasten - 3.35 temporisering projecten	138	138
Totaal te realiseren ombuigingen	1.682	1.692
	Verschil	10
		0

It Vleckhûs

Voor het in exploitatie nemen van het Vleckehûs was rekening gehouden met een extra opbrengst voor huurinkomsten van € 54.000. In de praktijk viel dit circa € 35.000 hoger uit. De realisatie komt hierdoor uit op € 89.000.

Kosten peuteropvang

Voor peuteropvang was rekening gehouden met een besparing van € 20.000. Omdat aanvullend hierop een verdere neerwaartse actualisatie op het budget mogelijk was, is per saldo € 35.000 ingeboekt.

Omvormen tot gemeentelijk participatiebedrijf (Kruidhof)

Voor de omvorming van de Kruidhof tot een gemeentelijk participatiebedrijf was voor 2021 een (aanloop)besparing ingeboekt van € 16.000. Door vertraging in de projectuitvoering is de beoogde lastenverlaging (nog) niet verzilverd. In oktober 2021 is een nieuw besluit genomen waardoor de oorspronkelijke ingeboekte bezuiniging bijgesteld is.

Procesoptimalisatie

Voor procesoptimalisatie was voor 2021 rekening gehouden met een potentieel besparing van € 24.000. Omdat het project een langere aanlooptijd heeft dan oorspronkelijk is ingeschat, schuift de realisatie hiervan door naar 2023.

WONEN EN WERKEN

Omgevingswet

In mei 2021 is bekendgemaakt dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de vierde keer werd uitgesteld, van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Er is meer tijd nodig om het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) opgeleverd en stabiel werkend te krijgen. Daarbij is meegenomen dat er voldoende ruimte moet zijn voor gemeenten om het stelsel in te regelen en ermee te oefenen. Het uitstel en de afhankelijkheid van een goed gevuld en functionerend landelijk DSO had en heeft effect op de uitvoeringspraktijk van de implementatie. In 2021 hebben we ons gericht op de zaken die we in ieder geval konden regelen. We zijn met onze lokale systemen aangesloten op het DSO en de concept werkprocessen en toepasbare regels liggen klaar om getest te worden. Onze participatiewebsite Denkmee is gelanceerd en voor het eerst in gebruik genomen voor de totstandkoming van een omgevingsvisie. Na een proces van participatie, afstemming en overleg is een ontwerp-omgevingsvisie aan het einde van het jaar ter inzage gelegd. We namen ook deel aan de Friese Aanpak, waar we met andere Friese overheden op onderdelen samenwerken aan een integrale aanpak en kennis delen. Het beschikbare budget was grotendeels bedoeld voor extra personele inzet voor het reguliere werk, zodat de vaste medewerkers konden werken aan de implementatie van en voorbereiding op de Omgevingswet. Het nog te besteden implementatiebudget is via overlopende posten meegenomen naar 2022.

Woningbouw

In nauwe samenwerking met regiopartners en provincie zijn in 2020 woningbouwafspraken voor de periode 2020-2030 gemaakt. In deze afspraken is ruimte voor en vertrouwen voor de regio. De afspraken bieden gemeenten, in de vorm van een 5-jarig experiment, regie en verantwoordelijkheid voor de *balans* op de woningmarkt. Bij het nemen van verantwoordelijkheid, hoort een meerjarige visie op balans en kwaliteit. Dit heeft geresulteerd in de (flexibele) woningbouwprogrammering 2020 die vastgesteld is door het college in mei 2021. Indien er na vaststelling passende woningbouwprojecten zich aandienen, zijn deze toegevoegd aan de woningbouwprogrammering. Na de vaststelling hebben zich nog enkele passende kleinschalige woningbouwprojecten zich aangediend. Deze zijn toegevoegd aan de woningbouwprogrammering door separate besluiten van het college en raad.

Duurzaamheidsagenda

De Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie warmte zijn vastgesteld op 18 februari 2021. Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel waren daarmee de eerste gemeenten in Fryslân waar de Transitievisie warmte is vastgesteld.

Inmiddels wordt uitvoering gegeven aan de agenda en de visie. De raad wordt jaarlijks over de voortgang geïnformeerd.

Gaswinning

Op het gasdossier is veel werk verzet. Eind 2020 is de vraag vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat gekomen om advies te geven op het door Vermilion ingediende winningsplan 'Tietjerk' dat zich ondermeer over het grondgebied van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel uitstrekt.

De raden van beide gemeenten zijn gedurende het jaar over de ontwikkelingen binnen het gasdossier geïnformeerd. Na de gedeeltelijke goedkeuring van de minister op het winningsplan is namens beide gemeenten een gezamenlijk zienswijze ingediend met andere betrokken gemeenten, Wetterskip en Provinsje Fryslân. Daarna is er een gezamenlijk beroepsschrift en een verzoek tot voorlopige voorziening ingediend. Inmiddels heeft over de voorlopige voorziening een zitting bij de Raad van State plaatsgevonden.

Zwembad De Kûpe

In 2021 zijn de werkzaamheden aan het nieuwe zwembad De Kûpe in Buitenpost afgerond. Er staat nu een prachtig zwembad wat een geweldige toevoeging is aan de gemeentelijke sportaccommodaties. Hierdoor bieden we een prachtige voorziening voor zowel zwemlessen, diverse verenigingen en verschillende doelgroepen. In september is het nieuwe zwembad in gebruik genomen.

Nota Kapitaalgoederen

De planning was dat de nota kapitaalgoederenbeheer in 2021 in de gemeenteraad behandeld zou worden. In deze nota wordt inzichtelijk gemaakt welke kapitaalgoederen de gemeente bezit en wat het kost om deze op een vastgesteld kwaliteitsniveau te onderhouden in de komende jaren. Helaas is het niet gelukt om dit in 2021 in de raad te behandelen en is dit doorgeschoven naar 2022 (inmiddels is de nota vastgesteld in de raadsvergadering van 3 maart 2022).

Regiodeal – Versnellingsagenda

De versnellingsagenda komt op stoom! De Versnellingsagenda is vanaf juni 2020 op projectniveau actief en loopt vooralsnog t/m 2024. Afgelopen jaar is de subsidieregeling drie keer opengesteld voor aanvragen. Diverse projecten, groot en klein zijn in 2021 op weg geholpen om hun ideeën te realiseren.

Vernieuwde subsidieregeling

In 2021 is de subsidieregeling Versnellingsagenda vernieuwd. De aanpassingen maken de subsidieregeling duidelijker en gebruiksvriendelijker. Zo is een extra categorie ingevoerd, een categorie middelgrote subsidies van € 5.001 t/m € 25.000. Deze subsidies kunnen, net als subsidies tot en met € 5.000, het gehele jaar aangevraagd worden. Ook zijn de openstellingen voor het aanvragen van subsidie vanaf € 25.000 beter afgestemd op vakanties en is de duur van deze openstellingen verlengd van een maand naar 6 weken.

Monitoring

Het Fries Sociaal Planbureau (FSP) is gevraagd om de resultaten van de Versnellingsagenda te monitoren en evalueren. Het FSP heeft in mei 2021 de eerste Monitor Brede Welvaart Noordoost Fryslân opgeleverd.

Stichting Qop

Stichting Qop vervult een belangrijke rol binnen de Versnellingsagenda in het aanjagen van projecten en bij elkaar brengen van ondernemers, onderwijs en overheden. Het team van Qop kijkt of een projectidee inhoudelijk past binnen de Versnellingsagenda en kan adviseren bij de uitwerking van het idee tot een concrete activiteit of project.

De financiering van Stichting Qop duurde langer dan oorspronkelijk verwacht. Op basis van extern advies en met instemming van de colleges van de andere overheden binnen de Versnellingsagenda heeft de gemeente Noardeast-Fryslân de activiteiten van Stichting Qop als Dienst van Algemeen Economisch Belang aangewezen. Op advies van de Regioboard heeft de gemeente vervolgens eenmalig subsidie aan Stichting Qop verleend.

ANNO: sûn, grien en ûndernimmend

Eind 2021 hebben zes overheden de derde Agenda van Netwerk NoordOost vastgesteld. De derde agenda kent een looptijd t/m 2025. De gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel en de Provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân gaan de derde periode van samenwerking in. Samen willen ze de regio naar een hoger plan tillen, en in 2040 de topregio van Noord-Nederland zijn als het gaat om wonen, werken en recreëren. Samen met de regionale samenwerkingspartners zetten ze de schouders er onder, langs het spoor van sûn, grien en ûndernimmend.

Door met derde agenda

De vier gemeenteraden hebben in november 2021 ANNO III bekrachtigd. Zij zien de meerwaarde van het in gezamenlijkheid oppakken van de in de Agenda genoemde opgaven, naast en in verbinding met de doelstellingen uit de Versnellingsagenda waarin de regionale economie versnellen en versterken centraal staat.

Uitwerking opgaven

De volgende stap is de uitwerking: welke resultaten willen we boeken, met wie – welke maatschappelijke partners – pakken we de opgaven op en welke middelen zijn daarvoor nodig en waar vinden we die? Dit zal per opgave verschillen. Sommige opgaven lopen nog door vanuit ANNO II en hebben fors de wind in de rug. Er zijn ook opgaven helemaal nieuw, waar alles vanaf de basis moet worden opgebouwd. Past de uitwerking van de opgave in bestaande inhoudelijke en financiële kaders, dan beslissen de colleges, GS en DB van het Wetterskip er over. Past het niet en is er iets extra nodig, dan is dat een bevoegdheid van de raden en leggen de dagelijks besturen dit (via het college) aan de raad voor.

SAMENLEVING

In 2021 hebben wij in het Sociaal Domein nader uitwerking gegeven aan het Beleidskader Sociaal Domein. De visie sociale basis, het beleidsplan Participatiewet en de eerste contouren van de nieuwe inkoopstrategie Wmo/Participatiewet zijn vastgesteld aan het eind van het jaar. Onderstaand gaan we nader in op de deelterreinen van het sociaal domein.

Wmo

Ook in 2021 hebben de corona-maatregelen het participeren door onze inwoners bemoeilijkt. De mogelijkheden voor kwetsbare inwoners tot deelname aan dagbesteding, persoonlijke begeleiding en vervoer waren beperkter. Dit heeft er mede voor gezorgd dat er op de Wmo geen tekorten meer waren, er zijn zelfs positieve bijstellingen geweest. Dit is ook het gevolg van meer kostenbewust werken door de sociaal werkers van onze gebiedsteams en door eerder genomen maatregelen om de indicaties voor mensen met langdurige individuele begeleiding te heronderzoeken en waar mogelijk af te schalen dan wel stop te zetten, bij recht op Wlz-zorg.

Jeugd en Welzijn

Jeugdigen konden veelal niet naar school en sportactiviteiten. Het was daardoor voor onze welzijnsorganisatie moeilijker om met jongeren op de normale 'vindplaatsen' (scholen en op straat) in contact te komen. Dit is vervangen door meer één-op-één coaching en (toen dat weer kon) sportactiviteiten in de buitenlucht. In 't Stationnetje zijn, zodra het weer kon, de activiteiten (vanwege de grote behoefte van de deelnemers) corona-proof weer opgepakt. Daarnaast heeft 't Stationnetje met subsidie vanuit 'Jeugd aan zet' in beide gemeenten veel (digitale en fysieke) activiteiten kunnen organiseren voor de jeugd.

In 2021 hebben wij geen verhoogd beroep gezien op specialistische jeugdhulp. Er zijn wel signalen dat de zwaarte van de benodigde jeugdhulp in 2021 is toegenomen, het effect van de coronamaatregelen speelt daarin mee. Ook hebben onze gebiedsteams een verhoogde werkdruk ervaren.

Het onderwijs heeft flink te lijden gehad onder de corona-maatregelen. Er zijn onmiskenbaar achterstanden ontstaan. Alle zeilen worden bijgezet om de schade te beperken. Daarentegen is de ontwikkeling van het afstandsonderwijs in een stroomversnelling geraakt. Maar ook zijn kwetsbare situaties blootgelegd en er is noodopvang georganiseerd. Extra middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs worden o.a. ingezet om de lokale verbindingen tussen onderwijs en zorg te versterken en extra jongerenwerk in te zetten.

Participatie, inkomen en ondernemen

De maatregelen hebben ook op inkomensvlak gevolgen gehad. Zelfstandig ondernemers in bepaalde branches, waaronder vele ZZP'ers, zagen de mogelijkheden om te werken en inkomen te genereren afnemen en in sommige gevallen zelfs reduceren tot nul. Door uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) via het Bureau Zelfstandigen Fryslân hebben wij hen ondersteund. Ook hebben wij via verschillende communicatiekanalen onze zelfstandige ondernemers in kennis gesteld van de mogelijkheden. In 2021 is er echter, net als in 2020, sprake geweest van een verminderd gebruik van de inkomensregelingen, bijzondere bijstand en armoederegelingen. Ook op schulddienstverlening is in verminderde mate een beroep gedaan. De verwachte golf van extra aanvragen op bijstand en minimaregelingen door corona-maatregelen is uitgebleven.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Samenwerking

Achtkarspelen continueert de (ambtelijke) samenwerking met de gemeente Tytsjerksteradiel

binnen de huidige samenwerkingsvariant, zodat er een gezamenlijke effectieve en efficiënte

bedrijfsvoering ontstaat. Beide gemeenteraden hebben zich vrijwel unaniem uitgesproken dat we verder blijven koersen op optimalisatie van de werkmaatschappij. Uit de recente gemeenteraadsverkiezingen is duidelijk geworden dat in beide gemeenten de partijen die zich tegen een bestuurlijke fusie hebben uitgesproken, een overgrote meerderheid hebben in beide raden.

Deze samenwerking raakt steeds meer ingebed in de reguliere processen. Door middel van de regelmatige ontmoetingen tussen beide colleges, de invulling van directie, MT en organisatie is uitvoering gegeven aan het uitgangspunt 'Samen, tenzij'. In 2021 heeft Bureau Berenschot een evaluatie uitgevoerd naar de samenwerking van de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. Ook is door Berenschot een benchmark uitgevoerd. Uit dit rapport, wat in oktober 2021 in de raden is behandeld, komen diverse conclusies en aanbevelingen naar voren. In 2022 beraden we ons op welke vervolgstappen we kunnen zetten naar aanleiding van de in het evaluatierapport genoemde conclusies en aanbevelingen.

Covid-19 heeft ook in 2021 grote gevolgen gehad voor de dienstverlening van de gemeente. Thuiswerken is een nieuwe standaard geworden in onze werkwijze. Vanuit goed werkgeverschap wordt gewerkt aan een manier om het thuiswerken en hybride werken structureel mogelijk te maken, te faciliteren en de werkplekomgeving hier op aan te laten sluiten.

Tijdens de coronacrisis hebben de digitale middelen een nog meer centrale plaats in onze dienstverlening en bedrijfsvoering gekregen. Dit zal zich verder ontwikkelen vanaf 2022.

Risicomanagement

In 2021 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen onze organisatie. Ondanks de

beperkingen van Covid-19 en de lockdown heeft de organisatie mooie stappen kunnen zetten. In de Bedrijfsvoeringsparagraaf lichten we de ontwikkelingen rondom Risicomanagement nader toe.

Procesoptimalisatie

Onze organisatie heeft verbeteringen hoog op de agenda staan en we werken hierin nauwgezet en gestructureerd. In 2021 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen. De organisatie is een traject voor procesoptimalisatie gestart waarbij harmonisatie van de werkprocessen één van de doelen is. Het harmoniseren en optimaliseren van onze werkprocessen is een belangrijk middel om uiting te geven aan de efficiencyvoordelen die behaald kunnen worden door de samenwerking in 8KTD. In 2021 is dit project gestart, waarbij opgemerkt dient te worden dat de startfase later plaatsvond dan oorspronkelijk gepland. Redenen hiervoor waren dat initieel te weinig interne procesbegeleiders beschikbaar waren en dat de beschikbaarheid van medewerkers in de organisatie om een bijdrage te leveren aan te optimaliseren processen niet altijd kon worden waargemaakt. Daarnaast diende een herprioritering van te starten optimalisaties plaats te vinden waardoor het startmoment is vertraagd. Hierdoor is een lichte vertraging in het realiseren van de kostenbesparingen opgetreden. De verwachting is dat het project goed op stoom komt en de begrote totale besparing gerealiseerd wordt.

Digitalisering

In 2020 is de informatiestrategie vastgesteld. Hiermee streven we naar het verzorgen van informatievoorziening zonder belemmeringen. Dit realiseren we op basis van 4 pijlers zodanig dat we:

- de klant maximaal centraal stellen
- veel aandacht besteden aan privacy van gegevens en informatieveiligheid,
- inzetten op digitale transformatie en innovatie door slimme (gepersonaliseerde) oplossingen
- de techniek en architectuur slim inrichten op basis van duidelijke principes.

In 2021 zijn vele projecten uitgevoerd gebaseerd op de uitgangspunten in deze pijlers. Voorbeelden daarvan zijn FIXXI, waarmee inwoners meldingen kunnen doen over de openbare ruimte. Andere voorbeelden zijn de implementatie van applicaties en processen voor de Omgevingswet, de inkoop en implementatie van een nieuw zaakstelsel en de herpositionering en digitalisering van inkomende en uitgaande informatieprocessen (post, e-formulieren en mail). Dit laatste ondersteunt vakafdelingen en bovendien is informatie daarmee blijvend vindbaar.

Informatiebeveiliging en privacy

Alle burgers en medewerkers hebben er recht op dat de gemeente zorgvuldig met zijn of haar gegevens omgaat. Vanaf mei 2018 geldt de AVG en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. Er zijn in 2021 onder meer stappen gezet in:

- Een bewustwordingscampagne met continue karakter
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligings- en privacybeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

De Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) en de Chief Information Security Officer (CISO) rapporteren elk afzonderlijk over de stand van zaken van Informatiebeveiliging en privacy in hun jaarverslagen. In de bedrijfsvoeringsparagraaf is een samenvatting van de resultaten opgenomen.

Ontwikkeling personeelskosten

In december heeft er een bijstelling op de begroting plaatsgevonden. Hierin is eveneens gerapporteerd over de ontwikkeling van de personeelskosten. Op dat moment werd een gunstige ontwikkeling verwacht waardoor een deel van het verwachte voordeel reeds ten gunste van het saldo is vrijgevallen. Daarbij was eveneens rekening gehouden met eventuele onvoorziene kosten die in zich in het laatste kwartaal van het jaar nog voor hadden kunnen doen. Er hebben zich nadien geen onvoorziene situaties voorgedaan waardoor er uiteindelijk nog een extra voordeel is ontstaan van € 49.000.

Bijdrage WM8KTD

De jaarrekening 2021 van de WM8KTD toont een bijdrage vanuit de twee gemeenten van € 39,696 miljoen ten opzichte van € 39,284 miljoen (begroting). De jaarrekening laat een hiermee een overschrijding van de budgetten zien waardoor van beide gemeenten in totaal een hogere bijdrage van € 412.000 nodig is. Voor Achtkarspelen betekent dit een hogere bijdrage van € 205.000 aan de WM8KTD. De overschrijdingen zijn in de jaarrekening 2021 van de WM8KTD toegelicht.

BALANS

De balans is het overzicht van alle bezittingen en schulden op een bepaald moment. Deze momentopname laat zien hoe de organisatie er financieel voor staat. De balans bestaat uit twee delen.

De twee zijdes van de Balans

Op de linkerkant van de balans zijn de bezittingen te vinden. Aan de rechterkant van de balans staan de schulden. Het verschil tussen bezittingen en schulden is het eigen vermogen.

De balans is in evenwicht

De balans laat eigenlijk zien hoe de bezittingen (de linkerkant) worden gefinancierd (de rechterkant). Een belangrijk kenmerk van de balans is dus dat de twee zijdes van de balans altijd aan elkaar gelijk zijn, vandaar de naam.

Balans per 31 december 2021 (x € 1.000)

BEZITTINGEN	2021	2020	SCHULDEN	2021	2020
Bezittingen	72.896	67.080	Eigen vermogen	26.250	23.709
Vorraden, geld en en vorderingen	13.795	18.806	Schulden	60.441	62.177
TOTAAL	86.691	85.886	TOTAAL	86.691	85.886

2 BESLUITVORMING

Wij stellen u voor:

1. de jaarstukken 2021 vast te stellen;
2. de overschrijding op de programma's 2, 3, 5, 8 en Overhead vast te stellen (zie analyse van de betreffende programma's). Overschrijdingen in de jaarrekening op programmaniveau moeten op grond van het BBV alsnog door de raad worden goedgekeurd;
3. De vrijval van beschikking over reserves als gevolg van temporisering van de initiatieven in 2021 voor het restant bedrag van € 817.000 opnieuw beschikbaar te stellen voor de begroting van 2022 en verder;
4. het gerealiseerde resultaat ten bedrage van € 2.257.333 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

3 JAARVERSLAG

3.1 Programma's

0. Bestuur en ondersteuning

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

BRO: Implementatie van basisregistratie ondergrond

[Kadernota 2019 nr. 0.01]

[Stopgezet]

Wat wilden we?

Het is een wettelijke verplichting dat we de BRO (BasisRegistratie Ondergrond) voeren en gegevens vanuit het werkveld opnemen en ter beschikking stellen. Vanuit de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) geldt ook de verplichting om over de BRO verantwoording af te leggen. Om hieraan te kunnen voldoen wordt onderzocht waar deze taken het beste kunnen worden gepositioneerd (bij beide Beheerafdelingen of bij Basisregistraties) en worden de taken, mogelijk met externe begeleiding, ingericht en geïmplementeerd. De kosten voor implementatie bedragen voor 2020 per gemeente € 7.000 en de structurele kosten voor beheer en uitvoering bedragen vanaf 2020 per gemeente € 8.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

Het budget voor deze taak valt vrij bij de begrotingswijziging april. In verband met het feit dat er twee taken voor BRO zijn en dat er voor de BRO-taken dubbel budget beschikbaar is. Binnen Beheer 8K zijn de budgetten voor BRO-taken geborgd met het andere beschikbare budget.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Implementatie van het waarden op gebruikersoppervlakte

[Kadernota 2019 nr. 0.02]

[Gereed]

Wat wilden we?

Het waarden op gebruikersoppervlakte (GBO) is noodzakelijk per 2022. Als voorbereiding hierop worden in onze gemeente 3d-metingen van objecten verricht. Het is noodzakelijk om een testomgeving in te richten voor het analyseren, verwerken en transporteren van de GBO-resultaten naar de waarderingsapplicatie. Hierdoor kunnen we schaduwdraaien op GBO en zijn we uiteindelijk in staat een kwalitatieve overgang te realiseren van inhoud naar gebruikersoppervlakte (waardering). Voor onze gemeente is voor de jaren 2020 en 2021 een bedrag van tweemaal € 4.500 nodig.

Wat hebben we bereikt?

Deze testfase is afgerond in 2020. Met ingang van belastingjaar 2021 zijn de WOZ-beschikkingen voor woningen genomen op gebruiksoppervlakte.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Overige ontwikkelingen

Algemene uitkering

Jaar 2021

De algemene uitkering uit het gemeentefonds inclusief integratie uitkering voor het Sociaal Domein voor 2021 bedraagt zowel op begroting- als rekeningbasis € 56 miljoen. Begroting en jaarrekening zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2021 en de laatste specificatie van 2021 op basis van de decembercirculaire 2021.

Uitkering vorige dienstjaren (2018, 2019 en 2020):

In 2021 is nog een aantal mutaties over de jaren 2018, 2019 en 2020 doorgevoerd. Voor de jaarrekening 2021 levert dit per saldo een voordelige ontwikkeling voor de jaarrekening op van € 80.000.

Ontwikkeling reserves c.a.

Binnen programma 0 worden de mutaties op de reserves verantwoord. Voor de geplande onttrekkingen uit reserves, die niet in 2021 hebben plaatsgevonden, wordt bij de besluitvorming van de jaarrekening aan de raad gevraagd om deze door te schuiven naar 2022. Dit noemen we temporiseren. Hierdoor vallen de benodigde middelen niet vrij en kunnen ze in een volgend jaar worden ingezet. Op het taakveld reserves is per saldo sprake van een nadeel van € 817.000. Tegenover dit nadeel ontstaat op de diverse programma's een voordeel, omdat de geplande uitgaven niet of deels niet zijn gemaakt. Binnen deze programma's vindt u de inhoudelijke toelichting. Voor 2021 betreft dit onder meer:

Voordeel € 1.126.000:

- Kruidhof omvormen tot gem. participatiebedrijf	€	80.000
- OP 2020 - ICT Ruimtelijk Domein - implementatie omgevingswet	€	78.000
- Overloop compensatiepakket Corona maatregelen	€	544.000
- Kapitaallast zwembad Buitenpost	€	277.000

Nadeel € 324.000:

- Winstneming bouwgrondexploitatie	€	109.000
- Onderzoek participatiebedrijf De Kruidhof	€	25.000
- Diverse verkeersmaatregelen	€	76.000
- Overlopende post omgevingswet	€	27.000
- OP 2021 - Teams Advies + I&A - inhuur implementatie Omgevingswet	€	31.000

De beginstand van de algemene reserve inclusief de toevoeging van de resultaatbestemming 2020 bedroeg € 23.709.000. De eindstand van de reserve per ultimo 2021 bedraagt vóór resultaatbestemming € 23.992.500. Inclusief toevoeging resultaat van € 2.257.000 komt de reserve uit op € 26.250.000.

Exclusief de onttrekking (overheveling) van € 7,6 miljoen t.b.v. de bestemmingsreserve voor zwembad De Kûpe heeft er een onttrekking uit de reserves plaatsgevonden van € 2.020.000. De belangrijkste mutaties betreffen:

Onttrekkingen (> € 25.000)

- Werkzaamheden Alde Dyk	€ 140.000
- Implementatie Omgevingswet	€ 221.000
- Decembercirculaire	€ 147.000
- Ontwikkelen toeristische visie	€ 71.000
- Herziening bestemmingsplan buitengebied	€ 25.000
- Uitvoering woonvisie	€ 29.000
- Vastgoedregistratiesysteem	€ 25.000
- Overlopende post Krimpgelden	€ 235.000
- Overlopende post Zwembad	€ 38.000
- Exploitatie zwembad Buitenpost	€ 51.000
- Raming bestemmingsreserve DU AU inburgering	€ 60.000
- Impuls weerbaar bestuur	€ 37.000
- Omgevingswet inhuur personeel	€ 356.000
- Bijdrage verkiezingen Corona	€ 25.000
- Bijdrage openbare orde Corona	€ 43.000
- Bijdrage opschalingskorting Corona	€ 25.000
- Subsidie Spitkeet	€ 25.000
- Actualisering regiodeal	€ 213.000
- Omscholingsbudget Gebiedsteam	€ 25.000
- Kwantitatieve en kwalitatieve impuls Financiën	€ 45.000
- Overlopende post Verbeterplan Bedrijfsvoering	€ 37.000
- Overlopende post Procesoptimalisatie	€ 71.000

Stortingen (lasten)

Exclusief de toevoeging van het resultaat 2020 (€ 6,6 miljoen) en exclusief de vorming van de bestemmingsreserve t.b.v. zwembad De Kûpe (7,6 miljoen) heeft er een toevoeging aan de reserves plaatsgevonden van € 2.303.400. De belangrijkste mutaties betreffen:

- Decembercirculaire coronasteunpakket	€ 271.000
--	-----------

- Decembercirculaire taakmutaties	€ 189.000
- Precariobelasting 2021	€ 460.000
- Overlopende post Energiecoaches	€ 55.000
- Overlopende post Krimpgelden	€ 327.000
- Overlopende post Mobiliteitsvisie	€ 152.000
- Overlopende post Opschalingskorting	€ 182.000
- Overlopende post Omgevingswet	€ 135.000
- Overlopende post Omgevingswet DO 8K part.	€ 32.000
- Storting OP 2021 - tijdelijke fte DIV	€ 10.000

Bijdrage aan 8KTD

De jaarrekening 2021 van de WM8KTD toont een bijdrage vanuit de twee gemeenten van € 39.696.000. De jaarrekening laat een hiermee een overschrijding van de budgetten zien waardoor van beide gemeenten in totaal een hogere bijdrage van € 412.000 nodig is.

Voor onze gemeente betekent dit een hogere bijdrage van € 205.000 aan de WM8KTD, hetgeen een nadeel van dezelfde omvang voor de jaarrekening van de gemeente betreft. De overschrijdingen zijn in de jaarrekening 2021 van de WM8KTD toegelicht. In verband met de verplichte verdeling over taakvelden conform het BBV, zien we het nadeel van de WM8KTD als volgt terug in de jaarrekening van de gemeente:

Programma 0:	€ -1.204.000
Programma 1:	€ 6.000
Programma 2:	€
Programma 3:	€ 12.000
Programma 4:	€ 36.000
Programma 5:	€ 25.000
Programma 6:	€ 818.000
Programma 7:	€ 47.000
Programma 8:	€ 55.000
Totaal:	€ -205.000

Ontwikkeling personeelskosten (alle programma's)

In het hoofdstuk 'In Vogelvlucht' informeren wij u over de ontwikkeling van de personeelskosten voor de gehele gemeente.

Specifiek voor programma 0 Bestuur en Ondersteuning tonen de personeelskosten een relatief gering voordeel van € 10.000 op een begroot bedrag van € 1.651.000. De loonkosten huidig en voormalig personeel en inhuur vallen € 3.000 lager uit en er is € 6.000 minder uitgegeven aan vorming en opleiding.

Kosten gemeenteraad, griffie, commissies, burgemeester en wethouders

De werkbudgetten voor gemeenteraad, griffie, jeugdraad, (rekenkamer)commissie en burgemeester en wethouders tonen een voordeel van € 65.000. Als gevolg van Corona hebben er minder reisbewegingen en bijeenkomsten plaatsgevonden, de rekenkamer heeft geen grootschalig onderzoek uitgevoerd en de kosten voor het uitzenden en ondersteunen van raadsvergaderingen zijn lager uitgevallen dan begroot. Hiernaast is met een aantal fracties een verrekening gemaakt van de kosten over de afgelopen raadsperiode. Daarnaast is het budget voor representatieve taken door en namens het college onderbenut doordat dit minder heeft plaatsgevonden als gevolg van Corona.

Kosten en baten Burgerzaken waaronder secretarieleges

Het saldo van de ontvangen en afgedragen secretarieleges toont een nadeel van € 35.000. Dit nadeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere ontvangst van gemeentelijke leges voor rijbewijzen en reisdocumenten dan begroot van € 100.000. De totale legesopbrengsten voor rijbewijzen waren lager dan begroot doordat er ook in 2021 een periode geen examens werd afgenomen door het CBR i.v.m. Corona. Er zijn minder huwelijken voltrokken en minder reisdocumenten uitgegeven als gevolg van Corona. Daarentegen zijn naturalisatieleges toegenomen als gevolg van een hogere vluchtelingenstroom.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten tonen, los van de bijdragen aan de Werkmaatschappij, een positief verschil van € 262.000 ten opzichte van de begroting. Naast een aantal relatief geringe verschillen wordt dit met name verklaard door:

Er zijn in 2021 drie btw suppleties btw re-integratie ingediend over 2017 - 2018 - 2019. Op grond van de uitspraak van de Hoge Raad d.d. 10 juli 2020, nr. 18/03223 m.b.t. Re-integratie is een voor de gemeente van het btw-compensatiefonds jaarlijks terug te vorderen bedrag aan btw ontstaan. Deze suppletieaangiften hebben geleid tot een niet begrote teruggave van € 76.000 aan btw.

Hiernaast zijn aan de lastenkant voordelen behaald op budgetten voor diverse en overige kosten. Deze zijn grotendeels onbenut gebleven waardoor een voordeel is ontstaan van € 162.000.

Invordering Belastingen en Heffingen

De baten uit aanmaningen en dwangbevelen zijn ruim € 35.000 hoger uitgevallen dan begroot. In 2020 zijn (vanwege corona) geen aanmaningen en dwangbevelen verstuurd. Dit is weer opgestart in 2021. Hierbij kwamen ook de aanmaningen over de aanslagen uit 2020: zowel 2020 als 2021 zijn actief in het boekjaar 2021 gevorderd.

Woningen en Gebouwen

De kosten voor gas zijn € 25.000 hoger uitgevallen dan begroot. Het grootste deel van de kosten heeft betrekking op de oude school Langelaan 4 Surhuisterveen. Dit pand is in 2021 verkocht waardoor de kosten aanzienlijk zullen afnemen.

Vennootschapsbelasting

De te betalen Vennootschapsbelasting (Vpb) is voor 2021 niet begroot en de realisatie hiervan is afhankelijk van het jaarlijks resultaat (op Grondexploitatie). Voor 2021 is ruim € 36.000 betaald wat ten laste komt van het exploitatieresultaat.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dat is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Bestuur	2.085	2.100	2.001	98
Burgerzaken	1.262	1.340	1.314	26
Beheer overige gebouwen en gronden	19	19	43	- 25
Treasury	- 34	28	25	3

Jaarstukken 2021

OZB woningen	245	214	177	36
OZB niet-woningen	174	170	173	- 3
Belastingen overig	27	55	38	16
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	157	- 157
Overige baten en lasten	506	185	255	- 70
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	36	- 36
Totaal lasten	4.284	4.110	4.220	- 111
Baten exclusief reserves	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Bestuur	-	-	- 21	- 21
Burgerzaken	340	333	304	- 29
Beheer overige gebouwen en gronden	8	32	36	4
Treasury	220	576	593	17
OZB woningen	3.926	3.926	3.911	- 16
OZB niet-woningen	2.111	2.037	2.054	17
Belastingen overig	1.662	1.662	1.695	33
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	52.630	56.045	56.122	77
Overige baten en lasten	1.160	22	80	57
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
Totaal baten	62.058	64.635	64.774	140
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	57.774	60.525	60.554	29
In de reserves gestort	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Mutaties reserves	569	10.251	9.927	324
Totaal lasten	569	10.251	9.927	324
Uit de reserves gehaald	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Mutaties reserves	1.471	10.770	9.644	- 1.126
Totaal baten	1.471	10.770	9.644	- 1.126
Saldo mutaties reserves	902	519	- 283	- 803
TOTAAL	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Lasten programma	4.853	14.360	14.148	213
Baten programma	63.529	75.405	74.418	- 987
Saldo programma	58.676	61.044	60.270	- 774

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	- 774
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		- 751
Lasten	45	
- Saldo overige verschillen en afronding	- 112	
- Bijdrage aan de Werkmaatschappij (incl. deel btw)	155	
- Bestuur: lagere kosten voor gemeenteraad, griffie, commissies en burgemeester en wethouders	65	
- Burgerzaken / leges: hogere afdracht leges rijbewijzen, naturalisaties en hogere kosten dan begroot voor digitalisering en licenties.	- 29	
- Beheer overige gebouwen en gronden, kosten gasverbruik niet begroot	- 25	
- Overige baten en lasten: onbenut budget voor diverse kosten / overige uitgaven.	27	
- Vennootschapsbelasting: aanslagbedrag Vpb	- 36	
Baten	- 796	
- Nadeel op uitname reserves	- 802	
- Invordering Belastingen en Heffingen: Hogere baten uit aanmaningen en dwangbevelen.	35	
- Burgerzaken / leges: Als gevolg corona zijn minder aanvragen voor documenten als bijvoorbeeld rijbewijzen ontvangen.	- 29	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		- 23
Lasten	- 80	
- Algemene Uitkering oude jaren	- 80	
Baten	57	
- Overige baten en lasten: voordeel behaald door niet begrote teruggave btw. Zie nadere toelichting onder "Overige ontwikkelingen"	57	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Werkmaatschappij Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel

Vestigingsplaats

Buitenpost/Burgum

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij

BNG Bank NV

Stedin

Vestigingsplaats

Den Haag

Rotterdam

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens —

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2021	begr. 2022	rek. 2020
		ref.jaar				
meting ten tijde van			O	P		
Apparaatskosten						
Kosten per inwoner						
Nederland	euro	onbekend			onbekend	onbekend
Achtkarspelen	euro	2021	—	—	921,1	913,0
(Cijfers jaarrekening 2020)						
Bezetting						
Bezetting in fte per 1.000 inwoners						
Achtkarspelen	fte	2021	—	—	9,4	2,3
Nederland	fte	onbekend			onbekend	onbekend
Externe inhuur						
Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen						
Nederland	euro	onbekend			onbekend	onbekend
Achtkarspelen	euro	2021	▲	■	4,4	3,5
(Kosten inhuur jaarrekening 2020)						
Formatie						
Het aantal fte per 1.000 inwoners						
Achtkarspelen	fte	2021	—	—	9,5	2,4
Nederland	fte	onbekend			onbekend	onbekend

1. Veiligheid

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Veiligheidsregio Fryslân

[Kadernota 2020 nr. 01.01]

[Gereed]

Wat wilden we?

Op 28 mei 2020 is de begroting 2021 van Veiligheidsregio Fryslân behandeld in de gemeenteraad. Er is geen zienswijze ingediend.

De begroting van Veiligheidsregio Fryslân leidt tot uitzetting van de gemeentelijke bijdrage. Deze moet daarom worden verwerkt in de gemeentelijke begroting, op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en gezondheidszorg. De uitzetting voor Veiligheidsregio Fryslân betreft onder andere:

- autonome ontwikkelingen, zoals indexering op loonkosten en kosten materieel
- indexering piketten bevolkingszorg
- werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet
- borging van de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)
- uitzetting verzekering repressief personeel
- investeren in toekomstige bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt?

In 2021 zijn extra middelen aan de Veiligheidsregio toegekend.

De jaarstukken 2021 van Veiligheidsregio Fryslân worden 2 juni 2022 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Overige ontwikkelingen

Corona

De coronacrisis heeft ook in 2021 invloed gehad op de werkzaamheden. Per 1 december 2020 geldt de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm). Bij versoepelingen en aanscherpingen hield dit in dat continu meebewegen en aanpassen noodzakelijk was. Elke maatregel leidde tot vele vragen over wat wel en niet mocht binnen de dan geldende kaders. Deze vragen werden opgepakt door een beleidsmedewerker van Veiligheid en jurist Toezicht, Handhaving en Veiligheid. Ook alle coronaplannen die ingediend werden bij aanvragen om vergunningen voor evenementen (in de periode dat het was toegestaan) en openstelling van publieke plaatsen zijn getoetst. Daarnaast zijn opnieuw brieven opgesteld of mede-opgesteld naar ondernemers en organisaties in diverse sectoren, zoals aan horeca, recreatie en sport.

Daarnaast is een bijdrage geleverd ten behoeve van de vaccinatiestrategie van de GGD.

Ondermijning

Op het gebied van ondermijning zijn twee projecten uitgevoerd, gefinancierd door het Ministerie van BZK:

- Binnenspiegel: investeren in weerbare organisatie (vergroten weerbare overheid)
- Buitenspiegel: ongewenste inmenging in dorpen en wijken; samenwerking overheid en bedrijfsleven (wegnemen gelegenheidsstructuren, maatschappelijk draagvlak en bewustwording)

De gemeenteraden hebben in het kader van bewustwording op 25 januari 2021 in samenwerking met het RIEC een bijeenkomst gehad. Dit heeft het goede gesprek en aandacht voor het onderwerp op gang gebracht.

Als uitvoering van het integrale ondermijningsbeeld is een lokale, interne en periodieke ondermijningstafel opgestart.

Uitvoering verbeterplan VTH

De Wet VTH eist dat de gemeente de Wabo-taken uitvoert door voldoende gekwalificeerde medewerkers. Om e.e.a. inzichtelijk te maken is in Friesland gekozen om het Bureau Libereaux de medewerkers te laten toetsen aan de criteria. Dit gaat middels een EVC-traject. Er is structureel budget om nieuwe medewerkers deze trajecten te laten doorlopen. Voor de afdeling vergunningverlening is een verhoging van het budget aangevraagd t.b.v. het inhuren van expertise van een ingenieurbureau (constructieve veiligheid). Het is verder gebleken dat er onvoldoende budget is om te voldoen aan Deskundigheidsgebied 27 (Energie en Duurzaamheid).

Werkbudget crisisbeheersing

Voor crisisbeheersing is een jaarlijks werkbudget beschikbaar van € 18.000. De laatste jaren zijn er weinig kosten gemaakt voor crisissituaties waar de gemeente handelend moet optreden. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel op dit budget van € 17.000. Met ingang van de begroting 2022 is het werkbudget voor crisisbeheersing structureel verlaagd met € 11.000.

Piketvergoeding Veiligheidsregio Fryslân

Voor 2021 is rekening gehouden met een vergoeding voor zes gemeentelijke experts die worden ingezet door de Veiligheidsregio bij crisisbeheersing. In de loop van het jaar zijn er nieuwe experts toegevoegd, waardoor een hogere vergoeding is ontvangen. Voor de jaarrekening een voordeel van € 15.000.

Werkbudget veiligheid

Voor veiligheid is er een jaarlijks werkbudget beschikbaar van € 38.000. Behalve de gebruikelijke kosten voor beveiliging jaarwisseling zijn er in 2021 weinig extra kosten gemaakt. Mede door corona zijn activiteiten (zoals voorlichting woninginbraken) opgeschort. Er waren geen ingrijpende maatregelen waar voor de veiligheid voorzieningen getroffen moesten worden, zoals ontruimingen, noodvoorzieningen en overlastsituaties. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 28.000.

Aangezien dit budget jaarlijks een onderbesteding laat zien is met ingang van de begroting 2022 het werkbudget verlaagd met € 8.500.

Bijdragen veiligheid

Op gebied van veiligheid wordt er jaarlijks aan verschillende instanties een bijdrage verleend. Voor buurtbemiddeling zijn geen extra kosten doorberekend. Het beschikbare budget van € 33.000 is niet volledig benut. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 18.000.

Corona toegangsbewijzen

De Veiligheidsregio Fryslân heeft eenmalig een bijdrage toegezegd voor de controle op corona toegangsbewijzen. De totale kosten die wij hiervoor hebben gemaakt bedragen € 24.000. Voor deze kosten zal de gemeente in 2022 een vergoeding ontvangen van de Veiligheidsregio. In de jaarrekening is hier al rekening mee gehouden en daarom per saldo neutraal.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Crisisbeheersing en brandweer	1.636	1.610	1.587	23
Openbare orde en veiligheid	398	630	528	103
Totaal lasten	2.034	2.240	2.114	126
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Crisisbeheersing en brandweer	50	50	66	16
Openbare orde en veiligheid	-	71	29	- 42
Totaal baten	50	121	95	- 26
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 1.984	- 2.119	- 2.019	100

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	100
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		100
Lasten	85	
- Diverse verschillen per saldo	16	
- Bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	6	
- Bijdragen op het gebied van veiligheid aan derden	18	
- Werkbudget veiligheid	28	
- Werkbudget crisisbeheersing	17	
Baten	15	
- Opbrengsten piketvergoeding Veiligheidsregio Fryslân	15	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Veiligheidsregio Fryslân

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 01. Veiligheid							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
onqunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■							
Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2021	2022	2020
Misdrijven - Diefstal uit woning per 1.000 inwoners							
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.							
Achtkarspelen	aantal	2020	▲	■	0,9	1,1	1,1
Nederland	aantal	2020	▲	■	1,8	2,5	2,5
Misdrijven - Geweldd misdrijven per 1.000 inwoners							
Het aantal geweldd misdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).							
Achtkarspelen	aantal	2020	▼	■	3,2	2,3	3,7
Nederland	aantal	2020	▲	■	4,5	4,6	4,7
Misdrijven - Vernieling en beschadigingen (in de openbare ruimte)							
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.							
Achtkarspelen	aantal	2020	■	■	3,6	3,6	3,8
Nederland	aantal	2020	■	■	6,2	6,2	6,7
Misdrijven - Winkeldiefstal per 1.000 inwoners							
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.							
Achtkarspelen	aantal	2020	■	■	0,5	0,5	0,5
Nederland	aantal	2020	▲	■	2,0	2,2	2,2
Verwijzingen Halt							

Jaarstukken 2021

<p>Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.</p>							
	Achtkarspelen	aantal	2020	—	—	7,0	7,0
Nederland	aantal	2020	—	—	11,0	11,0	132,0

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Vervangen brug Rysloane / Miedwei

[Kadernota 2020 nr. 02.07]

[Op schema]

Wat wilden we?

De brug is aan het einde van zijn technische levensduur en voldoet niet meer aan de eisen. Uit inspectierapporten blijkt dat de brug vervangen moet worden om aan de veiligheidseisen te kunnen voldoen.

Naar aanleiding van de motie die aangenomen is tijdens de behandeling van de Kadernota en conform de toezegging van de portefeuillehouder tijdens de raadsvergadering zien we mogelijkheden om de brug te vervangen door een duiker met een paar bovengrondse elementen die moeten benadrukken dat hier een brug heeft gelegen.

Hiervoor gaan we in gesprek met het Wetterskip Fryslan.

Het financiële voordeel van deze goedkopere uitvoering is meegenomen in de ombuigingslijn Beheer Achtkarspelen.

Wat hebben we bereikt?

Het budget is per 1/1/2022 beschikbaar gesteld en we zijn met de voorbereidingen gestart. De gesprekken met het Wetterskip Fryslân over het vervangen van de brug door een duiker zijn opgestart en de benodigde vergunningen moeten nog worden aangevraagd.

Wat is (nog) niet gelukt?

De voorbereiding van het project loopt. Op het moment dat we de benodigde overeenstemming(en) en vergunningen hebben kunnen we gaan uitvoeren.

Duurzaam, veilig, structureel

[Kadernota 2018 nr. 2.1a]

[Gereed]

Wat wilden we?

Voor een duurzaam en veilig ingerichte wegenstructuur in de gemeente, wordt het huidige budget van € 15.000 per twee jaar uitgebreid naar een jaarlijks budget van € 15.000.

Wat hebben we bereikt?

In 2020 is dit budget komen te vervallen als bezuiniging. Dit heeft ertoe geleid dat het budget voor duurzaam en veilig ingerichte wegenstructuur nu tweejaarlijks beschikbaar is. In 2021 is het budget wel beschikbaar en wordt invulling gegeven aan de beschreven activiteiten.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Schoolzones rond scholen

[Kadernota 2018 nr. 2.1coal1]

[Op schema]

Wat wilden we?

Voor het veilig inrichten van de wegenstructuur rond scholen richten we deze gebieden in als schoolzone. Een schoolzone is een combinatie van een begin en een eind door middel van bebording, verharding/bestrating, drempels/plateaus en/of een wegversmalling. Aanbrengen van een schoolzone kan op verschillende manieren uitgevoerd worden. Bestrating aanbrengen, met belijning (thermoplast), palen en borden plaatsen etc. De kosten per oplossing zijn verschillend.

Wat hebben we bereikt?

De meeste schoolzones zijn uitgevoerd en de overige staan op de planning.

Wat is (nog) niet gelukt?

De planning is uitgesmeerd over een aantal jaren.

Herinrichting centrum Surhuisterveen

[Kadernota 2018 nr. 2.1coal4]

[Gereed]

Wat wilden we?

Voor het herinrichten van het centrum Surhuisterveen maken we budget vrij om de visie uit te kunnen voeren. Eerst een budget van € 25.000 voor de technische uitwerking in definitief ontwerp. Na afronding van het definitieve ontwerp kan er een goede indicatie gemaakt worden van de kosten voor de uitvoering van de totale visie. De eerste schattingen gaan uit van een bedrag van € 2.5 mln. in 2020.

Wat hebben we bereikt?

De herinrichting centrum Surhuisterveen is afgerond. Voor het gedeelte Groningerstraat wat grenst aan De Kolk heeft de gemeenteraad een aanvullend krediet beschikbaar gesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het gedeelte Groningerstraat wordt in 2022 gereconstrueerd. Hiervoor is, op basis van een motie, een apart krediet beschikbaar gesteld.

Parkeren bij de Groenkamp Buitenpost

[Kadernota 2018 nr. 2.2c]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Er wordt een eenmalig budget beschikbaar gesteld om de parkeerproblemen en doorstroming op te lossen.

Wat hebben we bereikt?

Dit parkeerterrein is moeilijk te realiseren vanwege verschillende grondeigenaren. Plaatselijk Belang Buitenpost wil hier graag een rol in spelen om de verkeersveiligheid en doorstroming te verbeteren.

Wat is (nog) niet gelukt?

Budget is doorgeschoven naar 2022. In 2022 zullen de gesprekken met de betrokkenen opnieuw opgestart worden.

Ontsluiting Lauwerskwartier fase 2

[CUP nr. 8KCoal027]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Een tweede ontsluiting van het bedrijventerrein Lauwerskwartier fase 2. We nemen dit mee bij de opwaardering van De Skieding.

Wat hebben we bereikt?

Dit project maakt onderdeel uit van de provinciale werkzaamheden aan de Skieding. Afhankelijk van bezwaren op het provinciale inpassingsplan wordt de realisatiedatum bekend waarbij de tweede ontsluiting van het bedrijventerrein Lauwerskwartier fase 2 gerealiseerd kan worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

De tweede ontsluiting van het bedrijventerrein Lauwerskwartier fase 2 is nog niet gerealiseerd.

Status

niveau College

Fietstunnel/brug Surhuizum

[Nr. 8KCoal020]

rapp. niveauB - College

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Door de aanleg van een fietstunnel of -brug bij Surhuizum zorgen we voor een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers.

Wat hebben we bereikt?

Naar verwachting begint de Provincie begin 2022 met de uitvoering van de werkzaamheden waarbij een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers wordt gecreëerd bij Surhuizum.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

niveau College

Ledverlichting onverlichte fietspaden

[Nr. 8KCoal023]

rapp. niveauB - College

[Op schema]

Wat wilden we?

We voorzien onverlichte fietspaden (de hoofstructuur) van ledverlichting in het wegdek.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 zijn diverse onverlichte fietspaden in de gemeente Achtkarspelen voorzien van signaleringsverlichting.

De signaleringsverlichting bestaat uit Solar LED-spots in de as van het fietspad. In 2021 zijn op o.a. de volgende locaties Solar LED-spots aangebracht:

- Fietspad Freulepad, Buitenpost.
- Fietspad (beton) Mûntsegroppe, Harkema.
- Fietspad Koartwâld tot aan fietspad Pr. Fryslân, Surhuisterveen,
- Fietspad Hurde Eker, Surhuizum.
- Fietspad Pûsterwei, vanaf Pûsterwei tot aan schelpenpad Langpaed.
- Fietspad Njoggen Âlde Mantsjes, Twijzel.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het 'LED fietspaden'-plan betreft een meerjarig project en wordt in 2022 verder uitgerold. Voor 2022 zijn diverse onverlichte fietspaden geselecteerd die in aanmerking komen voor het aanbrengen Solar LED-spots.

niveau College

Verlengen tractorpasseerstroken

[Nr. 8KCoal025]

rapp. niveauB - College

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Verlengen van de tractor-passeerstroken op de Brêgeloane tussen Augustinusga en Buitenpost.

Wat hebben we bereikt?

De Provincie bekijkt de mogelijkheid om de landbouwpasseerstroken op de Brêgeloane te verlengen. Als dit mogelijk is wordt het meegenomen in de uitvoering van de werkzaamheden aan de Uterwei/Skieding.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

niveau College

Tractorverkeer oostelijke rondweg

[Nr. 8KCoal028]

rapp. niveauB - College

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Beperking van het tractorverkeer in Buitenpost.

Wat hebben we bereikt?

Er heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de wethouder en de gedeputeerde over dit onderwerp. Naar aanleiding van dit overleg zijn afspraken gemaakt met de Provincie over het toestaan van landbouwverkeer op de rondweg. Vanwege het kenteken voor landbouwverkeer en de bijbehorende bebording duurt het langer om dit formeel rond te krijgen.

Wat is (nog) niet gelukt?

De voorwaarde die de Provincie stelt is de kentekenverplichting. Dit is landelijk nog niet georganiseerd met officiële bebording. Dit maakt het tractorverkeer op de rondweg nog niet mogelijk.

niveau College

Brug Twizeler Feart

[Nr. 8KCoal032]

rapp. niveauB - College

[Vertraging]

Wat wilden we?

We herstellen de brug over de Twizeler Feart.

Wat hebben we bereikt?

De werkzaamheden zijn uitbesteed aan een aannemer. Na de gunning zijn er problemen ontstaan met de nutsbedrijven.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er moest nog een oplossing gezocht worden voor de kabels die verlegd moesten worden. De verwachte planning voor de uitvoering was het najaar 2021, afhankelijk van de ontwikkelingen ten aanzien van de nutsbedrijven. Inmiddels hebben de nutsbedrijven werkzaamheden uitgevoerd (de mantelbuizen zijn inmiddels aangebracht) en zijn de werkzaamheden voor het verleggen van de kabels gepland voor eind februari / maart 2022. Hierna kan de aannemer starten met de sloop- en bouwwerkzaamheden.

Overige ontwikkelingen

Bijdrage Wetterskip

Met het Wetterskip Fryslân wordt provincie breed overleg gevoerd over de taken en verplichtingen en vergoedingen van het onderhoud van stedelijk water en vijvers. Voor het onderhoud van de vijvers en waterpartijen is nog geen overeenkomst gesloten. In 2021 is al wel een vergoeding ontvangen van € 35.000. Ten opzichte van de begroting is dit extra. Het restant van de positieve afwijking (€ 6.000) wordt veroorzaakt door een hogere vergoeding voor onderhoud waterlopen.

Aanleg parkeerterrein (ANNO D5)

In 2021 is het gehele ANNO D5 project verrekend met de Provinsje Fryslân. In de 2019 is voor de afrekening van de eerste twee fases een positief resultaat van € 465.000 verantwoord. Eerder in 2021 is, via een begrotingswijziging, een positief resultaat van € 118.000 verantwoord voor de eindafrekening van de derde fase. Onderdeel dat nog door de aanwezige supermarkt gerealiseerd moet worden is het parkeerterrein in Buitenpost. Voor de gemeente geldt dat we hiervoor een woning slopen waardoor het nieuwe parkeerterrein aangelegd kan worden door de supermarkt. De kosten voor de sloop van de woning worden ingeschat op € 140.000 en worden eveneens ten laste van de exploitatie gebracht van 2021 aangezien deze onderdeel zijn van het gehele ANNO D5 project.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Verkeer en vervoer	5.148	4.983	5.211	- 229
Parkeren	35	31	34	- 3
Economische havens en waterwegen	31	12	18	- 6
Totaal lasten	5.215	5.026	5.263	- 237
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Verkeer en vervoer	241	467	566	99
Parkeren	-	-	-	-
Economische havens en waterwegen	16	-	8	8
Totaal baten	256	467	574	107
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 4.959	- 4.559	- 4.689	- 130

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	- 130
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		- 27
Lasten	- 27	
- Diverse verschillen per saldo	23	
- Ontwikkeling personeelskosten	- 50	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		- 103
Lasten	- 144	
- Kosten gladheidsbestrijding	- 19	
- Incidentele schadevergoeding openbare verlichting	15	
- Kosten sloop woning t.b.v. aanleg parkeerterrein (ANNO D5)	- 140	
Baten	41	
- Bijdrage onderhoud vijvers	41	

Verbonden partijen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

3. Economie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie ANNO

[Kadernota 2019 nr. 0.15]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De bereikbaarheid van de regio is een belangrijke randvoorwaarde voor de economische vitaliteit en het doel een aantrekkelijke regio te zijn om in te wonen, werken en recreëren. Daarom wordt er vanuit ANNO (thema economie) gewerkt aan een mobiliteitsvisie waar een gezamenlijk regionaal uitvoeringsprogramma uit voortvloeit. Voor het realiseren van dit uitvoeringsprogramma wordt van elke gemeente een bijdrage verwacht. Dit budget is een startbudget voor een uitvoeringsprogramma ter verbetering van de mobiliteit in de ANNO-gemeenten.

Wat hebben we bereikt?

Vertraging vanwege Covid19. Hierdoor konden er geen verkeerstellingen uitgevoerd worden om inzicht te krijgen in de verkeersstromen in de gebieden. Daarnaast lag het Openbaar Vervoer stil en heeft het tijd nodig om te herstellen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Centrumvisie Buitenpost

[Kadernota 2018 nr. 3.1b]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

In het centrum van Buitenpost staat relatief veel zakelijk onroerend goed leeg. Tot nu toe wordt er ad-hoc gereageerd op de verschillende plannen met betrekking tot locaties in het centrum. Hierdoor worden niet altijd de beste integrale keuzes gemaakt. Door het opstellen van een visie op de gewenste centrumontwikkeling van Buitenpost kan er slagvaardiger en duidelijker gewerkt worden aan het centrum als aantrekkelijke vestigingsplaats. Deze visie zal tot stand komen in samenwerking met plaatselijk belang en de ondernemersvereniging, de gemeente is hierbij leidend. Het budget is nodig voor de inhuur van speciale expertise en procesondersteuning.

Wat hebben we bereikt?

Op 22 oktober 2020 heeft de Raad de Centrumvisie vastgesteld. Voor de inrichting van het centrum heeft de Raad besloten een projectgroep in te richten met daarin vertegenwoordigers van gemeente, ondernemers, BCB en plaatselijk belang. Deze gaan de centrumvisie verder uitwerken in concrete plannen en komen met een voorstel richting de raad.

De werkgroep heeft in 2021 dit plan uitgewerkt en is gekomen met een ontwerp voor de herinrichting van het openbaar gebied in het centrum van Buitenpost. In de raad van 3 maart 2022 wordt de Raad voorgesteld:

1. Kennis te nemen van ontwerp Centrumplan Buitenpost;
2. Een investeringskrediet van € 2.200.000 beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de openbare ruimte van het centrum(winkel)gebied en de begroting vanaf 2025 hierop aan te passen door een jaarlijkse kapitaallast van € 99.000 op te nemen.

Wat is (nog) niet gelukt?

In de vastgestelde centrumvisie zijn 8 actiepunten opgenomen:

1. Vaststellen centrumvisie
2. Actualiseren bestemmingsplan op basis van de vastgestelde centrumvisie
3. Actualiseren detailhandelsbeleid
4. Ontwerp openbare ruimte
5. Inventariseren publieksfuncties
6. Reserveren woonprogramma (Wonen)
7. opstellen richtlijnen woontransformatie
8. Kwaliteitsverbetering gevelbeeld

Aan punt 1, en 4 is invulling gegeven. Over punt 4 vindt op 3 maart 2022 besluitvorming plaats. De overige punten worden in 2022 meegenomen in de realisatie van het centrumplan.

Dorpsvisies

[CUP nr. 8KCoal037]

[Op schema]

Wat wilden we?

We ondersteunen en faciliteren de dorpen bij het tot stand komen van dorpsvisies van 'onderop' (door de mienskip) met als doel de leefbaarheid te bevorderen.

Wat hebben we bereikt?

De middelen die we hadden gereserveerd voor de ondersteuning aan de dorpen voor het opstellen van dorpsvisies zijn overgegaan naar de inzet die we hebben gepleegd om tot een breed gedragen Omgevingsvisie te komen. Na besluitvorming hierover wordt de vertaling van deze visie op dorpsniveau uitgewerkt en geconcretiseerd in het op te stellen Omgevingsplan. Hierop vooruitlopend heeft de gemeente gefaciliteerd wanneer er behoefte was aan ondersteuning bij het tot stand komen van een initiatief of dorpsvisie. Ook is vanuit de leefbaarheidssubsidie financiële ondersteuning geboden aan de verenigingen voor dorpsbelangen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Nog niet alle dorpen hebben hun eigen visie ontwikkeld.

Verbetering infrastructuur t.g.v. bedrijvigheid

[Nr. 8KCoal041]

rapp. niveauB - College

[Op schema]

Wat wilden we?

We stimuleren bedrijvigheid door verbetering van de infrastructuur.

Wat hebben we bereikt?

Belangrijk aandachtspunt is de Skieding. Hier wordt nu duidelijk voortgang in gemaakt. Er is ook een keuze gemaakt voor een extra ontsluiting van het Lauwerskwartier richting de Skieding. Er zijn een aantal eenvoudige aanpassingen in 2020 doorgevoerd.

Op 16 december 2020 heeft Provinciale Staten van Fryslân het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Skieding gewijzigd vastgesteld.

De provincie heeft nog niet alle grond in haar bezit. De werkzaamheden aan de Uterwei zullen in 2022 plaatsvinden en mogelijk ook het zuidelijk deel van de Skieding. De verwachting is dat de werkzaamheden nabij Surhuisterveen medio 2023 starten.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

niveau College

Inventarisatie bedrijventerreinen

[Nr. 8KCoal045]

rapp. niveauB - College

[Op schema]

Wat wilden we?

We inventariseren en zoeken naar ruimte voor uitbreiding op de bedrijventerreinen in Surhuisterveen, Buitenpost, Harkema en Kootstertille.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 zijn diverse gesprekken gevoerd in regionaal en provinciaal verband. Uitkomst van deze gesprekken is dat er in 2020 een tussentijdse evaluatie zou plaatsvinden van het convenant bedrijventerreinen 2018-2025. We zetten in op het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen.

Er is voor de zomer 2020 contact geweest over de evaluatie bedrijventerreinen. Tot de evaluatie afgerond is, worden er maatwerkoplossingen gezocht en gevonden.

Het evaluatierapport, dat door de provincie wordt opgesteld, heeft vertraging opgelopen en is gepresenteerd in de zomer van 2021. Hierna zijn er op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleggen geweest. Hieruit is een concept bedrijvenconvenant opgesteld die nu ter ambtelijke reactie bij de Provincie ligt. Met de accordering van het convenant en het formeel vaststellen daarvan in het college wordt het punt als afgewikkeld beschouwd.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Overige ontwikkelingen

Winstrealisatie bouwgrondexploitatie bedrijventerrein

Door de grote vraag en snelle verkoop van bedrijventerreinen is de totale winstrealisatie over 2021 € 687.000. Dit is € 279.000 hoger dan werd verwacht.

Bedrijventerrein	Winst
Harkema - Quakkenburg	€ 1.896
Buitenpost - De Swadde II	€ 126.813
Surhuisterveen - Lauwerskwartier II	€ 342.177
Kootstertille - Oost/Westkern	€ 216.240
Totaal	€ 687.126

Een uitgebreidere toelichting op de bouwgrondexploitaties is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Verliesvoorzieningen complexen bedrijventerreinen

Door hogere gehanteerde verkoopprijzen is de verkoopopbrengst op de bedrijventerreinen Quakkenburg-Harkema en Buitenpost-De Swadde hoger dan was geraamd. Hierdoor kunnen de reeds getroffen verliesvoorzieningen voor deze complexen worden afgeboekt. Totaal voor beide voorzieningen betekent dit een voordeel voor de jaarrekening van € 174.000.

Werkbudget bevordering toerisme

Voor toerisme is een jaarlijks werkbudget beschikbaar van € 16.000. Door een vermindering van activiteiten zijn de kosten de laatste jaren afgenomen. Ook in 2021 is het budget niet volledig besteed en leidt dit tot een voordeel van € 10.000. Met ingang van de begroting 2022 is het werkbudget structureel verlaagd met € 8.000

Ontwikkeling toeristische visie

De werkzaamheden voor het ontwikkelen van een toeristische visie zijn inmiddels geheel afgerond. Voor 2021 was hiervoor nog een budget beschikbaar van € 46.000. Dit budget is in 2021 niet besteed en kan bij de jaarrekening komen te vervallen.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Economische ontwikkeling	424	526	513	13
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6	6	2.068	- 2.062
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	13	- 14	- 21	7
Economische promotie	130	183	131	53
Totaal lasten	573	701	2.691	- 1.990
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Economische ontwikkeling	-	-	-	-
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	408	408	2.934	2.526
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	6	6	- 1
Economische promotie	6	4	4	-

Totaal baten	420	418	2.943	2.525
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 153	- 283	252	535

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	535
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		36
Lasten	36	
- Diverse verschillen per saldo	14	
- Werkbudget bevordering toerisme	10	
- Bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	12	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		499
Lasten	46	
- Budget ontwikkeling toeristische visie	46	
Baten	453	
- Afboeking verliesvoorzieningen complexen bedrijventerreinen	174	
- Hogere winstrealisatie bouwgrondexploitatie bedrijventerrein	279	

Verbonden partijen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 03. Economie							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■							
Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2021	2022	2020
Banen							
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.							
Achtkarspelen	aantal	2020	■	■	528,2	528,2	535,6
Nederland	aantal	2020	■	■	795,9	795,9	792,1
Funciemenging							
De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.							
Achtkarspelen	%	2020	■	■	43,2	43,2	43,6
Nederland	%	2020	■	■	53,2	53,2	53,2
Vestigingen							
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.							
Achtkarspelen	aantal	2020	▲	▲	149,1	149,1	144,3
Nederland	aantal	2020	▲	▲	158,4	158,4	151,6

4. Onderwijs

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Integraal Huisvestings Plan (IHP)

[Kadernota 2019 nr. 4.01]

[Gereed]

Wat wilden we?

We willen adequate onderwijshuisvesting realiseren. Daarvoor moet er een nieuw gemeentelijk Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden vastgesteld. Daarmee maken we een gemeentelijk beleidskader voor de huisvesting van onderwijsvoorzieningen (inhoud geven aan de 'wettelijke zorgplicht'). In dit plan worden de ontwikkelingen voor de onderwijshuisvesting benoemd. Daarnaast geeft dit plan inzicht in de beschikbare voorzieningen en de noodzakelijke omvang van deze voorzieningen voor de korte en de lange termijn.

Per dorp moet een schets worden gemaakt van de huidige situatie en de ontwikkelingen in de komende jaren. De in het plan opgenomen planning zal binnen deze kaders worden uitgewerkt. Het plan zal iedere drie jaar worden herijkt. De bevoegdheid voor het bepalen van het totale financiële kader voor de uitgaven voor het onderwijs ligt bij de gemeenteraad. Het college is bevoegd om binnen deze kaders de afzonderlijke besluiten te nemen. In het IHP wordt het totale financiële kader geschetst. Met de nodige investeringen is al rekening gehouden, deze zijn verwerkt in de begroting 2019 en de meerjarenramingen tot en met 2023.

2022: € 22.000

2023: € 44.000

2024: € 77.000

Wat hebben we bereikt?

Het vervolgonderzoek over de haalbaarheid voor een brede gemeenschappelijke voorziening in Twijzelerheide betekent vertraging voor het realiseren van de primair beoogde nieuwbouw van het gezamenlijke schoolgebouw / kindcentrum.

Wat is (nog) niet gelukt?

Besluitvorming door de gemeenteraad vindt plaats in 2022.

Toegang VVE

[CUP nr. 8KCoal054]

[Op schema]

Wat wilden we?

Gemeente Achtkarspelen

Elk kind kan meedoen aan VVE waardoor de kansen op een goede toekomst stijgt.

Wat hebben we bereikt?

Peuteropvang en de Voorschoolse Educatie is in Achtkarspelen inmiddels al jaren een sterke professionele organisatie. Kwaliteit staat hoog in het vaandel bij de aanbieders. In de aanloop naar 2020 werd al versneld voldaan aan de nieuwste landelijke kwaliteitseisen. Het VVE-aanbod is daarmee uitgebreid van 8 of 10 uren naar 16 uren per week. Doel van het VVE-beleid is het wegwerken van prille achterstanden en ervoor zorgen dat kinderen in groep drie allen in een eerlijke kansrijke startpositie zijn gebracht.

Naast alle extra inzet en uren wordt voortdurend door middel van positieve communicatie geprobeerd het deelnamepercentage aan de peuteropvang verder te verhogen. Een vernieuwde positieve wervingscampagne met vernieuwd materiaal wordt in 2022 uitgerold. We werken hierin samen met Tytsjerksteradiel. In beide gemeenten is extra speel- en ontwikkelmateriaal voor de kinderen thuis georganiseerd (VVE-thuispakketten).

Wat is (nog) niet gelukt?

Door Covid is helaas vertraging en achterstand op de planning ontstaan.

niveau College

Coördinatie contacten vmbo-scholen en bedrijven

[Nr. 8KCoal053]

rapp. niveauB - College

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Het coördineren van regelmatige contacten tussen vmbo-scholen en bedrijven waardoor leerlingen geïnformeerd worden over de verschillende beroepen en de hiervoor benodigde kennis en de bedrijven potentiële werknemers kunnen ontmoeten. Hiervoor kunnen bedrijven structureel voorlichting en gastlessen en dergelijke op scholen verzorgen en werkbezoeken van scholen organiseren.

Wat hebben we bereikt?

Wegens Covid zijn deze activiteiten in 2021 tot een minimum beperkt. De versnellingsagenda bij de regiodeal omvat eveneens ambities gericht op de versterking verbinding onderwijs en arbeidsmarkt; onder meer horizonverbreding en ondernemerschap met name op het gebied van techniek, zorg en ICT. De acties zijn helaas vertraagd en zijn soms stil komen te liggen. We verwachten dit in 2022 weer op te kunnen pakken.

Wat is (nog) niet gelukt?

De nadere uitwerking en uitrol van initiatieven. Dit maakt een pas op de plaats.

Overige ontwikkelingen

Nationaal Programma Onderwijs

Halverwege 2021 zijn aan scholen en gemeenten middelen toegekend volgens het NPO (Nationaal Plan Onderwijs 2021). Leerachterstanden en vertragingen zijn ontstaan als gevolg van de Coronacrisis en met name door de (mentale) impact van de lockdowns.

Vanuit de NPO ontvangen we als gemeente ook extra financiële middelen van het rijk, Achtkarspelen ontvangt €526.000. Er wordt sinds de aanvang van de zomer 2021 gewerkt aan de nadere invulling. Samen met de partners (ook vanuit de LEJA) is in de zomer 2021 voorgesorteerd op de besteding.

Als uitgangspunt is ervoor gekozen geen nieuwe dingen te gaan 'verzinne'. We willen blijven werken vanuit de vastgestelde speerpunten en projecten.

Over de volgende prioriteiten en bestedingen zijn we het samen eens geworden;

- Jongerenwerk in de scholen voor Voortgezet Onderwijs
- Extra uren sociaal werkers (gebiedsteam) in de scholen voor basis- en voortgezet onderwijs
- Impuls versnelling taalstimulering conform het Taalplan 8k
- aanvullende initiatieven Sport, Spel en Cultuuraanbod

De ontvangen middelen voor 2021 (over de maanden augustus t/m december) van € 110.000 zijn nog niet besteed maar zullen op basis van de gemaakte plannen later worden ingezet. Dit bedrag is via de balans als 'Vooruitontvangen bedragen' overgebracht naar 2022 en heeft derhalve dus geen effect op het resultaat.

Onderwijsachterstandenbeleid.

Algemeen

In 2019 is het Onderwijsachterstandenbeleid landelijk herijkt. Bij de nieuwe verdeling heeft de gemeente aanzienlijk meer middelen tot haar beschikking gekregen voor deze taken. De ontvangen middelen mogen gedurende een periode van vier jaar worden ingezet. De ontvangen bedragen uit de afgelopen 3 jaren zijn nog niet volledig benut. Het restant is via de balans als 'Vooruitontvangen bedragen' overgebracht naar 2022. Dit betreft een bedrag van € 193.000 en heeft dus geen effect op het resultaat.

Voordeel subsidiëring peuterspeelzalen

In de verschillende dorpen worden de peuterspeelzalen van de nodige subsidie voorzien voor het organiseren van programma's en activiteiten. Met de verhoging van de rijksbijdrage Onderwijsachterstandenbeleid is het jaarlijkse subsidiebedrag voor peuterspeelzalen vanuit het Rijk aanmerkelijk verhoogd. Het beschikbare subsidiebedrag is hiermee ruim voldoende om de noodzakelijke kosten te dekken. Daarnaast konden als gevolg van Covid19 een aantal activiteiten (waaronder de campagne voor het verhogen van het bereik van peuters voor VVE) in 2021 geen doorgang vinden. Voor de jaarrekening 2021 per saldo een voordeel van € 45.000.

Lokaal onderwijsbeleid

Lokale educatieve jeugd agenda en milieueducatie

Als gevolg van Covid19 was het in 2021 niet mogelijk om alle activiteiten op dit gebied doorgang te laten vinden. Dit heeft geleid tot minder uitgaven en een voordeel in de jaarrekening 2021 van € 21.000.

Leerlingenvervoer

Ouderbijdragen leerlingenvervoer 2021

Op de ouderbijdragen 2021 is een nadeel ontstaan van € 17.000. Dit is een gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe verordening leerlingenvervoer en het vervallen daarin van de eigen bijdragen voor ouders met kinderen in het speciaal basisonderwijs.

Onderwijshuisvesting

Huisvesting voortgezet onderwijs

In verband met extra onvoorziene kosten als gevolg van schades is er nadeel ontstaan op het onderhoudsbudget van € 13.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevend, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Onderwijshuisvesting	1.116	1.068	1.089	- 21
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.368	2.344	1.940	404
Totaal lasten	3.484	3.412	3.029	383
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Onderwijshuisvesting	-	105	106	1
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	864	1.070	753	- 317
Totaal baten	864	1.174	859	- 316
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 2.620	- 2.237	- 2.170	67

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	67
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		67
Lasten	84	
- Bijdrage WM8KTD	36	
- Overige kleine verschillen per saldo	- 5	
- Lokale educatieve jeugdagenda en milieueducatie	21	
- Subsidies Peuteropvang	45	
- Huisvesting Voortgezet Onderwijs, extra kosten voor klein onderhoud en schades	- 13	
Baten	- 17	
- Eigen bijdragen leerlingenvervoer	- 17	

Verbonden partijen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 04. Onderwijs							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
onqunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■							
Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2021	2022	2020
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)							
Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.							
Achtkarspelen	%	2020	▲	■	1,3	1,5	1,5
Nederland	%	2020	▲	■	1,7	2,0	2,0
Absoluut verzuim							
Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.							
Achtkarspelen	aantal	2020	■	■	0,0	0,0	0,0
Nederland	aantal	2020	▼	■	2,7	2,4	1,9
Relatief verzuim							
Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Per 1.000 leerlingen.							
Achtkarspelen	aantal	2019	■	■	35,0	35,0	35,0
Nederland	aantal	2019	■	■	26,0	26,0	26,0

5. Sport, cultuur en recreatie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresent., -prod. en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Extra maatregelen kunstgras i.k.v. zorgplicht

[Kadernota 2020 nr. 05.01]

[Gereed]

Wat wilden we?

De gemeente heeft onderzoek laten doen naar mogelijke vervuiling (en in welke mate) rondom kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met SBR-rubber (rubbergranulaatkorrels). De totaalrapportage volgt nog.

Vooruitlopend daarop is het al wel duidelijk dat de verspreiding van rubberkorrels de bodem negatief heeft beïnvloed en er maatregelen moeten worden genomen om verdere verspreiding van rubberkorrels te voorkomen. Evenzo is duidelijk dat op één van de velden een bodemverontreiniging met zink is vastgesteld waar op basis van de Wet bodembescherming maatregelen getroffen moeten worden.

Voor het nemen van maatregelen tegen de verspreiding van rubberkorrels vragen wij eenmalig middelen. De financiële consequenties voor wat betreft de maatregelen die genomen moeten worden t.a.v. de bodemverontreiniging met zink op basis van de Wet bodembescherming komen wij nog op terug.

Wat hebben we bereikt?

De maatregelen om de verspreiding van rubberkorrels te voorkomen zijn inmiddels (op een enkele uitzondering na) genomen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Voor de kosten van de sanering van de bodem rondom het veld in Surhuisterveen, waar maatregelen genomen moeten worden, is een voorziening opgenomen in de gemeentelijke begroting. Op het moment dat het kunstgrasveld vervalt (uiterlijk op het moment dat AVEK deze grond zal gaan gebruiken conform de gesloten overeenkomst) zullen ook de saneringswerkzaamheden uitgevoerd worden.

[Kadernota 2020 nr. 05.07]

Uitbreiding formatie groen-/landschapstaken

[Gereed]

Wat wilden we?

Er is sprake van een structurele uitbreiding van groen- en landschapstaken. Om aan de taken goed invulling te kunnen geven is de huidige capaciteit binnen Achtkarspelen onvoldoende. Uitbreiding is daarom nodig om (wettelijke) taken goed uit te voeren.

Wat hebben we bereikt?

De uitbreiding is gedaan en de taken zijn belegd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Inspecties en opstellen MJOP voor overige sportaccommodaties

[Kadernota 2020 nr. 05.09]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Een onafhankelijke inspectie en een meerjarige onderhoudsplanning (MJOP), ook in samenspraak met de verenigingen, om de kwaliteit van de buitensportaccommodaties in beeld te brengen en voor de toekomst op niveau te houden.

Wat hebben we bereikt?

Er is een start gemaakt met het opstellen van een meerjaren onderhoudsplan (MJOP). De uitkomsten daarvan worden in het eerste half jaar van 2022 verwacht.

Wat is (nog) niet gelukt?

Door corona kon er pas later worden gestart met het opstellen van een MJOP. Zoals aangegeven worden de uitkomsten in de loop van 2022 verwacht.

De Kruidhof – gevolgen toekomst

[Kadernota 2020 nr. 05.10]

[Gereed]

Wat wilden we?

Op basis van de notitie 'Exploitatie De Kruidhof in gemeentelijk beheer voortzetten' is er een raadsvoorstel uitgewerkt voor een verhoging van de jaarlijkse bijdrage van € 250.000 naar € 286.000 per jaar. Dan zou er € 36.000 bij moeten als gemeentelijke bijdrage maar doordat er al € 20.000 elders is begroot resteert een uitzetting van € 16.000. Hierdoor kunnen een aantal noodzakelijke investeringen worden gedaan op De Kruidhof die een positieve invloed hebben op de exploitatie.

Bovenstaande input is verwerkt in de Kadernota.

In de programmabegroting is nu een voorstel opgenomen om van De Kruidhof het gemeentelijk participatiebedrijf te maken waardoor de opgenomen uitzettingen in de Kadernota niet meer van kracht zijn.

Wat hebben we bereikt?

Uiteindelijk is het raadsvoorstel over de toekomst van De Kruidhof op basis van de notitie 'Exploitatie De Kruidhof in gemeentelijk beheer voortzetten', na een opiniërende behandeling in de gemeenteraad, teruggetrokken door het college.

In plaats daarvan is in de Kadernota 2021 een voorstel opgenomen om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren om van De Kruidhof het gemeentelijk participatiebedrijf te maken met als financiële doelstelling geen gemeentelijke bijdrage meer aan De Kruidhof.

Dit haalbaarheidsonderzoek is in 2021 uitgevoerd met als belangrijkste conclusie dat het niet mogelijk is om van De Kruidhof het gemeentelijke participatiebedrijf te maken

zonder gemeentelijke bijdrage. Wel zijn er andere scenario's uitgewerkt waarbij de gemeenteraad in haar raadsvergadering van 14 oktober 2021 heeft gekozen voor scenario 2: De Kruidhof is trekpleister in de gemeente Achtkarspelen en zorgt ervoor dat inwoners (weer) meedoen.

Hiermee zijn heldere kaders (ook financiële) door de gemeenteraad gesteld ten aanzien van de toekomst van De Kruidhof. Door middel van een uitvoeringsplan wordt invulling gegeven aan dit gekozen scenario.

Wat is (nog) niet gelukt?

Bestrijding invasieve exoten

[Kadernota 2019 nr. 5.05]

[Gereed]

Wat wilden we?

Het aantal invasieve exoten neemt de afgelopen jaren toe. Met name de Japanse duizendknoop rukt op. Invasieve exoten kunnen schadelijk zijn voor de natuur. Deze exoten kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat inheemse planten en dieren gedeeltelijk of zelfs geheel verdwijnen. Sommige invasieve exoten kunnen daarnaast gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken. Wij willen deze exoten daarom bestrijden. De kosten bedragen € 15.000.

Wat hebben we bereikt?

Het bestrijden van invasieve exoten is opgenomen in de reguliere werkzaamheden. Het volledig uitroeien of voorkomen van de aanwezigheid ervan in de gemeente is niet realistisch. De insteek is het probleem beheersbaar te houden, dan wel uitbreiding van het probleem te voorkomen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Verbeteren en uitbreiden wandel- en fietsmogelijkheden [Kadernota 2018 nr. 5.7coal1]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De gemeente wil recreatie en toerisme in Achtkarspelen bevorderen door het realiseren van een uitstekende wandel- en fietsinfrastructuur. Hiervoor geeft Achtkarspelen uitvoering aan het Padenplan. Dit is een uitwerking van wensen van plaatselijke belangen en gemeente om gebieden en paden te verbinden. Het budget is bedoeld voor haalbaarheidsonderzoeken, aanleg, beleving en verbetering van toeristische paden.

Wat hebben we bereikt?

Het openstaande budget is bedoeld als gemeentelijke bijdrage voor het fietspad dat gerealiseerd moet worden in gebiedsontwikkelingsproject Drogehamster Mieden. In 2021 hebben diverse overleggen met de verschillende partners plaatsgevonden om afspraken te maken over de (mogelijke) realisatie van dit fietspad.

Wat is (nog) niet gelukt?

Binnen dit project zijn Provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân nog in overleg over de inrichting vanwege de aanwezigheid van persleidingen. Zolang daarover nog geen duidelijkheid is kan het fietspad niet worden aangelegd.

Ontwikkelen toeristische visie

[Kadernota 2018 nr. 5.7coal2]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Een regionale toeristische visie is gewenst.

Wat hebben we bereikt?

Regionale visie is vastgesteld in februari 2020. Daarop gebaseerd is een gemeentelijk beleidsplan opgesteld. Deze is klaar maar moet nog worden vastgesteld door de raad.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Onderzoek tarieven overige accommodaties

[Kadernota 2018 nr. 5.7coal5]

[Gereed]

Wat wilden we?

Om inzicht te krijgen in de huurtarieven die de gemeente hanteert bij gemeentelijke gebouwen, wordt er een onderzoek uitgevoerd. Het taxeren van huurprijzen is specialistenwerk, hiervoor wordt een taxateur benaderd.

Wat hebben we bereikt?

In het coalitieakkoord staat het volgende over dit punt (p. 15): "Huurtarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties worden niet verhoogd, uitgezonderd met het inflatiepercentage. Er zal worden onderzocht of dit ook van toepassing kan zijn op andere gemeentelijke accommodaties, gebruikt door niet-commerciële huurders." Hiermee werd bedoeld dat zou worden onderzocht of het niet verhogen van de huurtarieven ook door kan worden getrokken naar andere gemeentelijke accommodaties.

Het is ook voor andere accommodaties al gebruikelijk om huurtarieven jaarlijks te indexeren met een inflatiecorrectie en de huurtarieven niet te verhogen. Doordat dit jaar alle vastgoedcontracten in een nieuw systeem (TotalLink) worden ondergebracht, wordt ook dit jaar onderzocht of er bij de andere gemeentelijke accommodaties sprake is van een indexering of een huurverhoging. In het laatste geval wordt onderzocht of dit kan worden aangepast naar een indexering.

Wat is (nog) niet gelukt?

Miedengebied

[Kadernota 2018 nr. 5.7h]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Om de toeristische mogelijkheden van de Miedengebieden verder te verkennen is onderzoek nodig. Hierbij kijkt de gemeente onder andere naar hoe de gebieden met elkaar verbonden kunnen worden, wat er nog ontbreekt en hoe we de natuurwaarden kunnen behouden. Ook wordt er promotiemateriaal ontwikkeld en kleine aanvullingen in het toeristische aanbod gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Gemeente Achtkarspelen

Besproken met RMT om dit project concreet op te pakken na honorering van subsidieaanvraag Regiodeal.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het promotiemateriaal en de aanvullingen worden gerealiseerd zodra het gebied verder is ontwikkeld.

TOP (Toeristische Overstap Punten)

[Kadernota 2018 nr. 5.7i]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Achtkarspelen wil één of twee Toeristische Overstap Punten (TOP) realiseren. TOP's zijn speciaal ingerichte (kleinschalige) parkeerplaatsen met uniforme uitstraling nabij routeknooppunten van bewegwijzerde vaar-, fiets- en wandelroutes.

Wat hebben we bereikt?

De eerste TOP is gerealiseerd bij de Spitkeet.

Wat is (nog) niet gelukt?

Wij willen graag een tweede TOP in de Mieden realiseren, maar een geschikte locatie is er nog niet. De bedoeling is om dit in samenhang met de gebiedsontwikkeling te realiseren.

Motie: Bestrijding invasieve soorten

[Kadernota 2019 nr. P5-M06]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen (P5-M6) over "Bestrijding invasieve soorten". Het gaat dan om het actief betrekken van inwoners bij de bestrijding van dergelijke soorten, naast de bestrijding die we als gemeente op ons eigen terrein doen. Wanneer mensen de soorten herkennen en op de juiste manier bestrijden en afvoeren kan verspreiding worden voorkomen. Goede voorlichting is hierbij cruciaal. Voor een actieve campagne waarbij we gebruik maken van de bestaande kanalen en de samenwerking zoeken schatten we in € 3.000 nodig te hebben.

Wat hebben we bereikt?

Via digitale kanalen is gewezen op de aanwezigheid van soorten en hoe hiermee om te gaan.

Wat is (nog) niet gelukt?

Een actieve campagne is door de coronamaatregelen niet gelukt. In 2022 gaan we meer aandacht hieraan besteden.

Motie: Vroegbloeiërs en groen

[Kadernota 2019 nr. P5-M12]

[Gereed]

Wat wilden we?

Bij de behandeling van de Kadernota is de motie "Vroegbloeiërs en groen" (P5-M12) aangenomen. De komende 2 jaar is jaarlijks € 5.000 beschikbaar voor het planten en zaaien van inheemse vroegbloeiërs op gemeentegrond. Juist in het vroege voorjaar is het soms lastig voor insecten om voldoende voedsel te vinden. Om de aanplant de gelegenheid te geven te overleven en zichzelf uit te breiden zal het maaibeeld op de betreffende locaties aangepast worden op deze soorten. Waar mogelijk zal gekozen worden voor locaties waar nu weinig of eentonig groen is.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 heeft de gemeente, in het kader van het project 'Achtkarspelen gaat uit haar bol', meer dan 60 duizend bloembollen uitgedeeld aan de dorpen. De bloembollen dragen bij aan het versterken van de biodiversiteit en bieden in het vroege voorjaar voedsel aan insecten. De Mienskip (via de Plaatselijke Belangen) heeft de bloembollen in gemeentegrond geplant, hetgeen in lijn is met de wens uit verschillende moties (zoals P5-M07 Natoer en Biodiversiteit) en het coalitieakkoord. Het maabeleid alwaar de bloembollen zijn geplant is aangepast.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Motie: Bestriding ynfasive eksoaten: Jabikskrûd

[Kadernota 2019 nr. P5-M14]

[Gereed]

Wat wilden we?

Tijdens de behandeling van de Kadernota is de motie Bestriding ynfasive eksoaten: Jabikskrûd (motie P5-M14) aangenomen. De motie roept op om de Provinsje te vragen hun bermen in de gemeente vrij te maken van dit kruid en op eigen gemeentegrond de plant uit te roeien.

Het huidige beleid is erop gericht verspreiding van de plant te voorkomen/beheersbaar te houden. Daar waar zich concentraties voordoen wordt extra gemaaid zodat de plant zich niet uitzaait. Deze locaties zijn bekend. Er komen nagenoeg geen meldingen of klachten over de plant. Al het bermmaaisel in de gemeente vervalt overigens aan de aannemer en wordt vergist of gecomposteerd. De plantendelen komen dus niet in hooi of kuil terecht. De plant wordt graag door insecten bezocht en is een waardplant voor diverse soorten vlinders. Hij draagt op die wijze ook bij aan de biodiversiteit.

Om de plant echt uit te roeien zullen meer, zwaardere en duurdere maatregelen getroffen moeten worden. In geroerde grond zal ook reeds aanwezig zaad weer kunnen ontkiemen op plekken waar het eerder niet opkwam. Of volledig uitroeien slaagt is dan ook zeer de vraag. Om de benodigde maatregelen te treffen is de eerste twee jaar een budget nodig van € 10.000. Daarna kan bepaald worden welk effect de maatregelen hebben en hoeveel structureel nodig is.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is extra ingezet op het bestrijden van de Jacobskruiskruid. De locaties waar de planten voorkomen zijn inzichtelijk gemaakt en nieuwe potentierijke locaties (bijvoorbeeld waar grond geroerd is) zijn gemonitord. Er is pleksgewijs gemaaid (waarbij het maaisel is afgevoerd) om uitzaai van de plant te voorkomen. Daarnaast zijn ook planten met inzet van de MOA uitgestoken. Deze zeer arbeidsintensieve beheermethode is effectief gebleken, waardoor het voorkomen van de plant beheersbaar is gebleven en de plant zich niet verder heeft uitgebreid.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Motie: IJsbanen

[Kadernota 2019 nr. P5-M16]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen (P5-M16) inzake de IJsbanen. Het gaat dan om:

- het onderzoeken of de ijsbaan van Kootstertille verplaatst kan worden naar het centrum van het dorp;
- voor noodzakelijke vervanging van lichtmasten beleid vast te stellen voor ijsbanen die in beheer zijn bij de ijsbaanvereniging van een dorp;
- geld beschikbaar te stellen voor de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide, zodat deze dorpen weer een goede ijsbaan hebben;
- onderzoek te doen naar het gebruik van mobiele lichtmasten.

Ten aanzien van het eerste punt gaat de gemeente in overleg met de ijsbaanvereniging Kootstertille en plaatselijk belang Kootstertille om te kijken naar de wensen en mogelijkheden.

Ten aanzien van het tweede en vierde punt willen we dit graag betrekken bij de bredere discussie over inventariseren en inspecteren van het noodzakelijk onderhoud van de overige sportaccommodaties.

Voor de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide stellen we voor om, vooruitlopend op de bredere discussie over de overige sportaccommodaties, eenmalig een bedrag van € 20.000 beschikbaar te stellen om deze ijsbanen weer op orde te krijgen. En dit verder op te pakken met de betreffende ijsbaanverenigingen. Uit gesprek met een van de verenigingen is naar voren gekomen dat we wellicht een pilot kunnen gaan doen met mobiele lichtmasten.

Wat hebben we bereikt?

Na overleg met de ijsbaanvereniging van Kootstertille en Plaatselijk Belang Kootstertille en na onderzoek is gebleken dat een verplaatsing van de ijsbaan naar het centrum niet haalbaar is. Er is een ander plan door de ijsbaanvereniging aangeleverd voor het opknappen van de huidige ijsbaan. Er wordt de komende tijd onderzocht of dit plan haalbaar/uitvoerbaar is en of er draagvlak voor is.

De ijsbaanvereniging van Twijzelerheide heeft aangegeven dat zij de wens heeft om verlichting te regelen. Zowel in Twijzelerheide als in Kootstertille is er inmiddels ervaring opgedaan met mobiele lichtmasten.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het vaststellen van beleid ten aanzien van de noodzakelijke vervanging van verlichting op de ijsbanen volgt in 2022 omdat dit samenhangt met het opstellen van een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) voor de overige sportaccommodaties. De werkzaamheden aan de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide worden in 2022 uitgevoerd zodat de ijsbanen weer op orde zijn.

Onderhoud sportterreinen door sportverenigingen

[CUP nr. 8KCoal059]

[Op schema]

Wat wilden we?

Sportverenigingen onderhouden zelf de sportterreinen.

Wat hebben we bereikt?

Onderzocht is of sportverenigingen de maaiwerkzaamheden op hun sportterrein zelf kunnen uitvoeren. Er is afgesproken om zowel een tussenevaluatie te doen als een eindevaluatie. Dit om meerdere factoren, zoals de kwaliteit van de velden, financiën, tijdsinvestering, etc. te monitoren.

Drie voetbalverenigingen zijn voor een periode van vijf jaar gestart met het zelf uitvoeren van de maaiwerkzaamheden op hun sportterrein. De tussenevaluatie was in Gemeente Achtkarspelen

het eerste kwartaal van 2021 gereed en is met de betreffende verenigingen en de raad gedeeld. In overleg met de gemeente is er inmiddels één vereniging gestopt omdat het niet langer realiseerbaar was.

Met de eindevaluatie zal moeten worden bepaald of de verenigingen het zelf maaien van hun sportterrein kunnen voortzetten of niet. De eindevaluatie volgt in 2022.

Overige ontwikkelingen

De Kruidhof

In het afgelopen jaar hebben 9.800 bezoekers De Kruidhof bezocht. Ondanks de aanwezigheid van (de maatregelen van) COVID-19 is dit een stijging van 1.800 (22%) ten opzichte van het voorgaande jaar waarin ook sprake was van COVID-19. In vergelijking met de begroting 2021 (€ 381.000) is het gerealiseerde exploitatieresultaat (€ 370.000) van De Kruidhof € 11.000 minder negatief. Deze afwijking wordt veroorzaakt door de hogere verkoopopbrengsten die gerealiseerd zijn in de tuin en kwekerij. Een toename van zowel het aantal verkopen als een verhoging van de verkoopprijzen hebben hier aan bijgedragen.

Naast de ontwikkelingen ten aanzien van de exploitatie van De Kruidhof is in het afgelopen jaar door de raad een besluit genomen over de toekomst van De Kruidhof. Oorspronkelijk doel van deze ontwikkeling was om van De Kruidhof een participatiebedrijf te maken waarbij een bezuiniging ter grootte van de jaarlijkse bijdrage van € 270.000 van de gemeente aan De Kruidhof zou worden gerealiseerd. In de uitwerking heeft de raad gekozen voor de implementatie van het scenario (2) waarbij ingezet wordt om De Kruidhof de trekpleister in de gemeente Achtkarspelen te laten worden en ervoor te zorgen dat inwoners (weer) meedoen. De implementatie hiervan zal in 2022 plaatsvinden. Dit scenario heeft als (financieel) doel het realiseren van een bezuiniging van €162.000. Het resterende deel van (€ 270.000 minus € 162.000 + € 14.000 (kapitaallasten investeringen)) € 122.000 blijft een gemeentelijke bijdrage aan De Kruidhof.

Een van de onderdelen van scenario 2 is het realiseren van een nieuwe kas. Helaas is dat niet meer gelukt in 2021 vanwege de korte doorlooptijd na de besluitvorming. Er is overleg met de subsidieverstrekker of het mogelijk is om de subsidie voor het bouwen van een kas te verlengen. Daarna zal gekeken worden hoe het realiseren van de kas het beste in de tijd weggezet kan worden mede gelet op de ontwikkelingen op de markt (geen of slechte leveringen en/of zeer hoge prijsstijgingen).

Over 2021 bedraagt het gerealiseerde exploitatieresultaat van De Kruidhof € 370.000. Ten opzichte van de primitieve begroting (€ 270.000) zorgt dit voor een overschrijding van € 100.000. Deze afwijking wordt veroorzaakt door het extra toegekende budget voor de kosten van de projectleider voor het onderzoek naar de toekomst van De Kruidhof € 52.000. Daarnaast zijn de personeelslasten € 51.000 hoger met name als gevolg van verrekening van over- /verlofuren.

It Vleckeheûs

In 2019 is besloten om de exploitatie van Multifunctioneel Centrum (MFC) It Vleckeheûs over te nemen van de stichting MFC Surhuisterveen. Vanaf 2021 is de exploitatie van It Vleckeheûs opgenomen in de begroting van de gemeente. In 2021 is de Stichting MFC

Surhuisterveen geliquideerd waarbij de resterende middelen zijn overgedragen aan de gemeente. Dit heeft een positief effect van € 90.000 op de exploitatie. Het afgelopen jaar hebben onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden aan It Vleckehûs die niet waren begroot in dit programma. De kosten voor deze onderhoudswerkzaamheden bedragen € 58.000, dit heeft een negatief effect op de exploitatie. Per saldo resteert een positief incidenteel exploitatieresultaat op It Vleckehûs van € 32.000.

Sportaccommodaties

De effecten van COVID-19 zijn zichtbaar in de opbrengsten die € 139.000 lager zijn dan begroot. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat veel (vooral incidenteel) gebruik van sportaccommodaties niet is gerealiseerd als gevolg van de beperkende maatregelen tegen de verspreiding van COVID-19. Als gemeente worden we grotendeels gecompenseerd vanuit het Rijk voor gedeelde huurinkomsten van sportaccommodaties als gevolg van COVID-19 maatregelen. Over 2021 is € 61.000 ontvangen als compensatie voor gedeelde huurinkomsten. Per saldo een negatief effect van € 78.000. Over de gedeelde inkomsten uit 2020 hebben wij in 2021 een bedrag van € 43.000 ontvangen. Deze inkomsten waren niet begroot. Naast de compensatie voor de gedeelde huurinkomsten is in 2021 de definitieve SPUK-sport uitkering 2020 (100%) aan ons uitgekeerd. In de begroting is uitgegaan van een percentage van 75% dit zorgt voor een hogere opbrengst van € 26.000. Tegenover de lagere opbrengsten staan lagere onderhoudskosten van € 50.000. Als gevolg van minder (intensief) gebruik heeft er in 2021 minder onderhoud plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Sportbeleid en activering	408	529	594	- 65
Sportaccommodaties	1.902	1.917	1.886	31
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	403	638	614	24
Musea	383	607	616	- 9
Cultureel erfgoed	22	22	21	2
Media	618	819	910	- 92
Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.044	2.044	1.986	59
Totaal lasten	5.780	6.576	6.627	- 51
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Sportbeleid en activering	36	36	74	38
Sportaccommodaties	362	464	510	46
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	41	41	45	4
Musea	133	201	215	13
Cultureel erfgoed	-	-	9	9

Media	54	244	349	106
Openb. groen en (openlucht)recreatie	7	7	9	2
Totaal baten	634	993	1.212	219
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 5.147	- 5.583	- 5.415	168

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	168
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		4
Lasten	4	
- Diverse verschillen per saldo	6	
- Bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	24	
- Ontwikkeling personeelskosten	- 26	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		164
Baten	164	
- Voorlopige inschatting SPUK teruggaaf 2021	92	
- Compensatie gedeerde verhuuropbrengsten 2020 sportaccommodaties	40	
- Afrekening stichting 'It Vleckeuhûs'	32	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Recreatieschap Marrekrite

Vestigingsplaats

Grou

Stichting / Vereniging

Naam verbonden partij

Stichting Sportcentrum 8kspelen

Vestigingsplaats

Gemeente Achtkarspelen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

onqunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens —

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2021	2022	2020
% Niet-sporters							
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Achtkarspelen	%	2020	▼	▼	59,3	58,3	58,3
Nederland	%	2020	▼	▼	49,3	48,7	48,7

6. Sociaal Domein

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Beschermd Wonen

[Kadernota 2020 nr. 06.01]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De aangekondigde doordecentralisatie van Beschermd Wonen is voorlopig uitgesteld naar 2022. De inschatting is dat de betreffende uitzetting opgevangen kan worden binnen de huidige begroting van de centrumregeling. In de risicoparagraaf is dit risico aangegeven.

Wat hebben we bereikt?

De door decentralisatie (financieel verdeelmodel en woonplaatsbeginsel) is van rijkswege opnieuw uitgesteld. Invoering vindt dan ook niet plaats per 2023. Mogelijk wel per 2024.

Wat is (nog) niet gelukt?

De regiovisie waarbinnen in Friesland wordt samengewerkt is nog niet definitief vastgesteld. De regiovisie wordt mogelijk nog aangepast. De ontwikkelingen worden gevolgd in SDF-verband.

Implementatie handelingsprotocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

[Kadernota 2020 nr. 06.10]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Een onderdeel van Veilig in het sociaal domein is de toepassing van de wettelijk verplichte meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Het handelingsprotocol met daarin de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling wordt na vaststelling door de colleges geïmplementeerd in de beide gemeentelijke Gemeente Achtkarspelen

organisaties en de werkmaatschappij 8KTD. Bij de implementatie en uitvoering is een belangrijke rol en taak weggelegd voor de aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling voor gemiddeld 2 uur per week per aandachtsfunctionaris. Deze inzet wordt onderdeel van herschikking van taken in de Gebiedsteams.

Wat hebben we bereikt?

Het werkproces moet nog geformaliseerd worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er wordt gewerkt aan een handelingsprotocol of beschrijving van het werkproces voor de wettelijk verplichte meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling voor de beide gemeentelijke organisaties. De gebiedsteam medewerkers werken volgens de meldcode en er zijn aandachtsfunctionarissen aangesteld die de bevordering van het gebruik van de meldcode stimuleren.

Nieuwe wet inburgering

[Kadernota 2020 nr. 06.16]

[Gereed]

Wat wilden we?

Per 1 juli 2021 wijzigt de Wet Inburgering (WI). Vanaf deze datum voeren wij de regie voor inburgering. Daarnaast hebben we een actieve rol in de begeleiding van statushouders naar integratie, participatie en (betaald) werk. Van het Rijk ontvangen wij structureel middelen voor de uitvoering en inburgeringsvoorzieningen. Wij ontvangen ook nog incidentele middelen. Deze middelen zijn bedoeld voor herinrichting van de gemeentelijke bedrijfsvoering (beleid, werkprocessen, ICT enz.). Deze middelen mogen we ook inzetten voor de ondersteuning van de huidige groep inburgeraars.

Wat hebben we bereikt?

De nieuwe Wet Inburgering zou per 1 juli 2021 inwerking treden. De invoering is echter uitgesteld tot 1 januari 2022. In 2021 hebben we de voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2022 de nieuwe wet te kunnen uitvoeren en in december 2021 heeft de raad het nieuwe inburgeringsbeleid vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Ontwikkelingen MOA

[Kadernota 2020 nr. 06.22]

[Gereed]

Wat wilden we?

De stichting Maatschappelijke Onderneming Achtkarspelen (MOA) voert groenwerkzaamheden voor ons uit. Voor deze werkzaamheden zet de MOA SW-medewerkers in. Tot 2020 betaalden wij alleen de salariskosten SW aan de MOA. In 2020 hebben we besloten om ook de overhead voor het uitvoeren van groendiensten te betalen. Voor 2020 hebben we dit via een begrotingswijziging geregeld. Het gaat om een substantiële structurele uitzetting die wij in de begroting 2021 ev. opnemen.

Wat hebben we bereikt?

In de begroting 2021 ev. hebben we de overheadkosten van de MOA opgenomen.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Handhaving Sociaal Domein breed

[Kadernota 2018 nr. 6.3d]

[Gereed]

Wat wilden we?

Achtkarspelen zet een Sociaal Domein-breed handhavingssysteem op dat in navolging van de handhaving binnen de Participatiewet is ingestoken op preventie.

Wat hebben we bereikt?

In de raadsvergadering van 22 april 2021 is de Nalevingsvisie "Naleving met zorg en vertrouwen" vastgesteld. Dit is het kader waarmee een rechtmatige uitvoering van de wetten in het Sociaal Domein zoveel mogelijk wordt gewaarborgd. De gemeente straalt hiermee uit hoe zij met zorg en vertrouwen de rechtmatigheid van de verstrekkingen wil waarborgen en tevens is dit een leidraad voor houding en gedrag voor medewerkers met het oog op de controlerende taak. Het accent van de nalevingsvisie ligt op preventie en het bevorderen van nalevingsgedrag. Zo probeert de gemeente te voorkomen dat inwoners en zorgaanbieders onnodig in de financiële problemen komen.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Dementie vriendelijke gemeente (nieuwe beleid)

[Kadernota 2018 nr. 6.6]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Met ketenpartners, cliënten en inwoners samenhangend beleid te ontwikkelen rondom dementie. De nadruk ligt hierbij op het creëren van algemene voorzieningen waardoor er geen (of pas later) duurdere maatwerkvoorzieningen ingezet hoeven te worden. Het gaat bijvoorbeeld over het ontwikkelen van laagdrempelige ontmoetingsplekken in de gemeente in de vorm van een huiskamer waar vormen van dagbesteding door middel van een algemene voorziening worden aangeboden. Er wordt daarbij optimaal gebruik gemaakt van vrijwilligers, werkervaringsplekken en inzet vanuit de studenten van de NHL/Stenden.

Wat hebben we bereikt?

Er is een inkoopstrategie vastgesteld waarmee zorgaanbieders gestimuleerd worden om gebruik te maken van voorliggende voorzieningen en samen te werken. Ook zijn er met de subsidieregeling Sociale Basis mogelijkheden gecreëerd om algemene voorzieningen te financieren. Daarnaast zijn wij in gesprek met diverse partijen, waaronder Alzheimer café, met als doel om als gemeente dementievriendelijker te worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er zijn nog geen algemene inloopvoorzieningen voor specifiek dementie. Met de toenemende aantallen van dementie zou dit, i.s.m. de zorgaanbieders en initiatieven in de dorpen van onderop, een mogelijkheid zijn.

[Vertraging]

Wat wilden we?

We willen inzicht in de voor- en nadelen van Domotica en meer specifiek e-Health-technologie.

Wat hebben we bereikt?

Er is een start gemaakt met een verkenning van de benodigde interventies op het terrein van Domotica en e-Health. Het plan was om eind 2020/begin 2021 een informatiecampagne te starten rondom langer thuiswonen. Als gevolg van de Coronacrisis, waardoor het organiseren van bijeenkomsten wordt beperkt en het tijdelijk minder beschikbaar hebben van beleidsondersteuning is dit vertraagd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er is inmiddels met een aantal betrokkenen contact geweest over dit thema, de zorgverzekeraar zal hierover in een later stadium worden benaderd.

Overige ontwikkelingen**6.1 Samenkracht en burgerparticipatie***Inspecties Kinderopvang*

De uitvoering van de inspecties met betrekking tot kinderopvanglocaties is, als gevolg van Covid-19, achtergebleven bij de planning. Per saldo een voordeel van € 12.000 voor de jaarrekening 2021.

Subsidie Zelf- en Samenredzaamheid

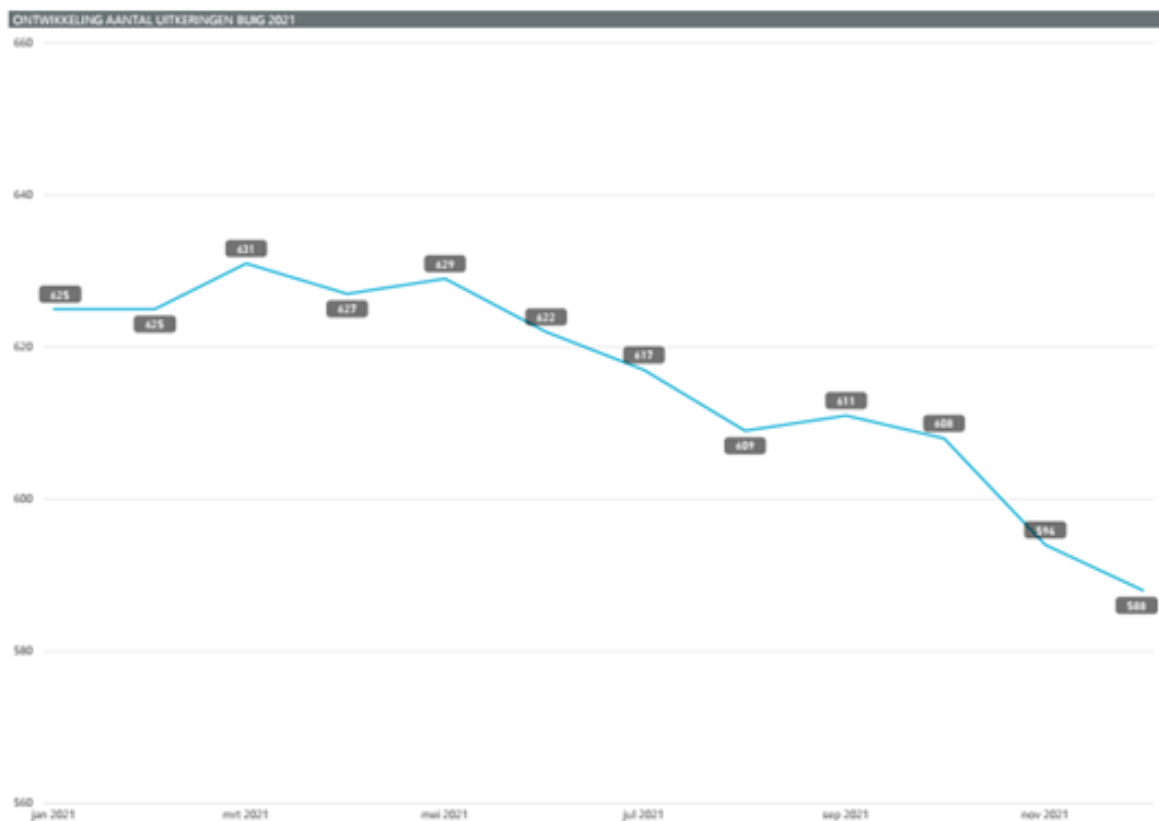
In 2021 is de regeling zelf- en samenredzaamheid vastgesteld. Dit is de regeling voor vrijwilligers en voor professionals die een beroep kunnen doen op financiële ondersteuning voor door hen ontwikkelde initiatieven. De beschikbaar gestelde middelen voor de regelingen zijn gedekt door de van het rijk ontvangen coronamiddelen. Voor de besteding in 2021 was van de vrijwilligersinitiatieven een bedrag van € 80.000 geraamd. De werkelijke uitgaven in 2021 voor de uitvoering van de regeling voor 'vrijwilligers' blijken achteraf maar € 50.000 bedragen i.p.v. de ingeschatte € 80.000. Het verschil van € 30.000 is voor de jaarrekening 2021 een voordeel.

Om deze middelen wel beschikbaar te houden en uitvoering te kunnen geven aan het oorspronkelijk besluit van de raad, is deze € 30.000 bij de begrotingswijziging van April 2022 weer door de raad beschikbaar gesteld voor uitvoering in 2022.

6.3 Inkomensregelingen*Bijstandsverlening (BUIG)*

De inkomensregelingen bestaan uit diverse regelingen (Bijstand, IOAW, Bbz en IOAZ). Per saldo hebben deze regelingen geleid tot een voordeel voor de jaarrekening 2021 van € 393.000.

Afgelopen jaar was de verwachting dat het aantal uitkeringen stabiel zou blijven. Dit is echter nog verder gedaald in het laatste half jaar van 2021 (zie onderstaande tabel) en bedroeg per 31 december 2021 588 (januari 2021: 625).

In de begrotingswijziging van december 2021 is aangegeven dat de definitieve Rijksbijdrage verlaagd is, maar dat er ook een dalende trend in het aantal uitkeringen zichtbaar was. Daarom heeft er destijds een budgettaire neutrale wijziging plaatsgevonden. Deze conclusie is getrokken op basis van de gegevens tot en met augustus 2021. In het laatste kwartaal is echter een duidelijke daling zichtbaar in het aantal uitkeringen. Als gevolg hiervan zijn de totale uitkeringslasten lager dan verwacht en levert dat een voordeel op van € 393.000 voor de jaarrekening 2021.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

Eén van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis vanaf 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De regeling is voor zelfstandige ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en eventueel in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Voor onze gemeente is de TOZO uitgevoerd door Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) te Leeuwarden.

In 2021 is er in totaal € 1.448.000 aan voorschotten ontvangen van het Rijk. De ontvangen voorschotten zijn één op één doorbetaald aan BZF, waarbij achteraf de verrekening zal plaatsvinden in 2022. Per saldo heeft de TOZO regeling geen effect op het resultaat van de jaarrekening 2021.

Minimabeleid

Achtkarspelen kent diverse regelingen in het kader van minimabeleid. Per saldo is het resultaat op minimabeleid €19.000 positief op een totaalbudget van € 1.158.000.

De bijzondere bijstand en de inkomensregelingen zijn opneemregelingen. Hoewel het resultaat positief is ten opzichte van de begroting zien we in 2021 wel een significante

stijging bij de aanvullende bijzondere bijstand jongeren en kinderopvang op sociale/medische indicatie.

Naast het structurele resultaat is er in 2021 een afrekening ontvangen van de AV Frieso over het gemeentedeel van de collectieve ziektekostenverzekering over de jaren 2019 en 2020. Deze verrekening wordt veroorzaakt door een lagere zorgvraag in de genoemde jaren dan verwacht was en waarvoor betaald is. De afrekening heeft geresulteerd in een incidenteel voordeel van € 46.000.

6.4 Begeleide participatie

Stichting MOA

Per saldo is het resultaat op de MOA over 2021 €38.000 positief ten opzichte van de daarvoor opgenomen budget in de begroting. Dit resultaat bestaat uit het verwachte jaarcijfers van de MOA en een extra overeengekomen bijdrage aan de MOA voor de overhead.

Beschut Werken

Wanneer het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen vaststelt dat een persoon is aangewezen op beschut werk, dan hebben wij de wettelijke verplichting om een baan voor deze persoon te zoeken. Er zijn meer plekken gerealiseerd dan waarmee wij in de begroting rekening hebben gehouden. Voor de jaarrekening 2021 leidt dit tot een nadeel van €16.000. Goed om daarbij te realiseren dat tegenover deze extra kosten ook opbrengsten staan. Namelijk minder uitkeringen en geen beroep meer op Wmo arbeidsmatige dagbesteding. Een uitkering plus Wmo arbeidsmatige dagbesteding kost per saldo meer dan een dienstverband Beschut Werk.

6.5 Arbeidsparticipatie

Re-integratie

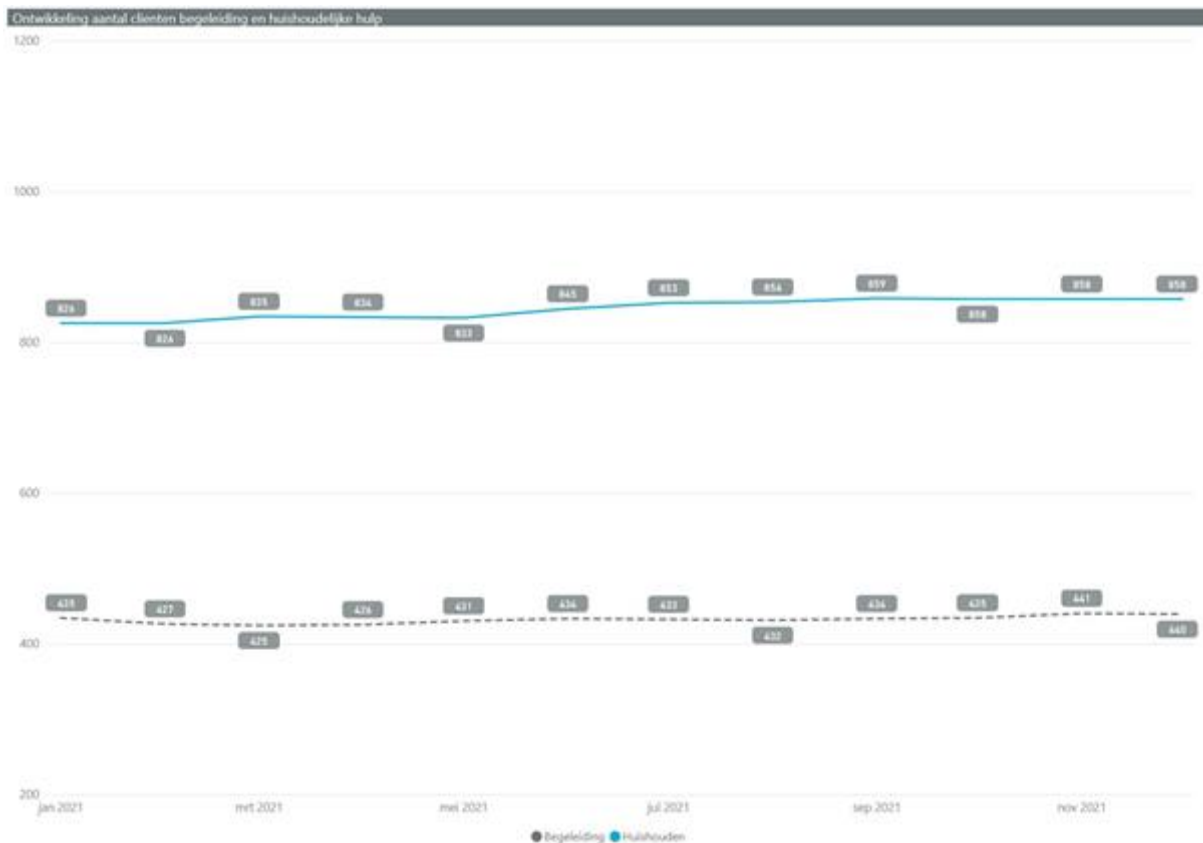
Het re-integratiebudget is per saldo met €11.000 overschreden op een begroot budget van €705.000. Er zijn afgelopen jaar iets meer maatwerkvoorzieningen verstrekt dan begroot.

6.6 / 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wmo-maatwerkvoorzieningen

Het voordeel op de Wmo-maatwerkvoorzieningen betreft in totaal € 271.000.

Gelet op een toenemend aantal ouderen ligt het voor de hand dat het beroep op maatwerkvoorzieningen toeneemt. Dit is slechts beperkt terug te zien in de cijfers. Voor Huishoudelijk Hulp zien we dat er sprake is van stijgend gebruik. Deze stijging is ook te verklaren uit het in 2019 ingevoerde abonnementstarief. Voor Begeleiding geldt dat de realisatie gedaald is ten opzichte van 2020. Een deel van de verklaring hiervoor zijn de coronamaatregelen. Dit betreft een incidenteel effect. Daarnaast is een verklaring het gevolg van de beheersmaatregelen die in 2019 zijn ingevoerd. Een verhoogd kostenbewustzijn bij het indiceren van begeleiding en tussentijds evalueren (na afloop of gedurende een indicatie) heeft effect gehad.

6.72 Maatwerkdienstverlening Jeugd

Jeugd-maatwerkvoorzieningen

De vraag naar en het beroep op Jeugdzorg blijft onverminderd groot. Hoewel de aantallen jeugdzorg cliënten redelijk stabiel blijven zien we wel een toenemende vraag naar specialistische zorg. Aanbieders van specialistische zorg hebben ook aangegeven dat de aard en ernst van de specialistische zorg, mede als gevolg van Corona, is toegenomen. Dit beeld wordt ook landelijk gesignaleerd. Gevolg hiervan is dat de gemiddelde prijs per cliënt is toegenomen.

Hierin speelt mee dat er in Achtkarspelen een aantal aanbieders gevestigd zijn die intensieve zorg en verblijf combineren, voor opvang en behandeling van voogdijkinderen uit verschillende gemeenten en provincies. Als gevolg van de invoering van nieuwe wetgeving in het kader van het woonplaatsbeginsel per 2022, is de verwachting dat deze effecten vanaf volgend jaar zullen veranderen.

Deze ontwikkelingen hebben, op het totale budget voor de Jeugd Maatwerkvoorzieningen van € 8,7 miljoen, geleid tot een nadeel voor de jaarrekening 2021 van € 756.000.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Beschermd Wonen

Het product Beschermd Wonen wordt op provinciaal niveau uitgevoerd door de centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). Door het Dashboard Beschermd Wonen, de inzet van het expertiseteam en het scherper contracteren van aanbieders is het tekort uit de jaren 2017-2019 in 2020 een overschot geworden van in totaal 1 miljoen. Over 2021 is er daarnaast een positief effect vanwege de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en de ambulantiseringmiddelen vanuit het hoofdlijnenakkoord GGZ. Voor 2021 is er sprake van een overschot van € 7,8 miljoen. Het aandeel van de gemeente Achtkarspelen in dit positieve resultaat is € 333.000 en levert voor de jaarrekening 2021 een voordeel op van € 333.000.

Afrekening zorgtrajecten Wmo Begeleiding / Beschermd Wonen voorgaande boekjaren
 Eind 2021 heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met Sociaal Domein Fryslân (SDF) over een aantal specifieke zorgtrajecten in voorgaande jaren die destijds door de gemeente uit de budgetten voor de Wmo Begeleiding zijn gefinancierd. Uitkomst van de overeenkomst is dat een deel van die kosten betrekking hadden op het product Beschermd Wonen dat onder de centrumregeling valt. De afrekening van deze trajecten heeft geleid tot een incidentele bate voor de gemeente en incidenteel voordeel van € 156.000 voor de jaarrekening 2021.

Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVO)

De producten Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang worden op provinciaal niveau uitgevoerd door de centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). Financiering vindt plaats via de centrumgemeente Leeuwarden. Eventuele tekorten of overschotten worden verrekend met de Friese gemeenten. Over de jaren 2019 en 2020 hebben we een positieve afrekening ontvangen van in totaal € 109.000. Ook over het boekjaar 2021 hebben we vanuit SDF een positieve afrekening ontvangen van € 54.000.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-*Jeugdbescherming en jeugdreclassering*

De Gecertificeerde Instellingen (Leger des Heils, William Schrikker Groep en het Regiecentrum) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke Jeugdbescherming en Jeugdreclasseringsmaatregelen in de provincie Friesland. In 2021 zijn er iets meer ondertoezichtstellingen (OTS) van jeugdigen geweest in onze gemeente dan waarmee we in de begroting rekening mee hebben gehouden. Dit leidt nu tot een nadeel in de jaarrekening 2021 van € 31.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoord en we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevend, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Samenkracht en burgerparticipatie	1.457	1.613	1.473	140
Wijkteams	3.062	4.389	3.781	608
Inkomensregelingen	12.687	14.817	13.259	1.558
Begeleide participatie	5.745	5.861	5.927	- 66
Arbeidsparticipatie	778	880	891	- 11
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.141	831	670	161
Maatwerkdienstverlening 18+	9.505	8.664	8.450	213
Maatwerkdienstverlening 18-	7.948	9.234	10.086	- 851
Geëscaleerde zorg 18+	64	149	- 91	240
Geëscaleerde zorg 18-	1.352	1.226	1.281	- 55
Totaal lasten	43.739	47.663	45.727	1.935
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Samenkracht en burgerparticipatie	15	98	92	- 6
Wijkteams	-	-	2	2
Inkomensregelingen	10.370	12.307	11.183	- 1.124
Begeleide participatie	-	-	95	95
Arbeidsparticipatie	93	14	31	17
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	-	-
Maatwerkdienstverlening 18+	315	290	285	- 6
Maatwerkdienstverlening 18-	-	16	54	38
Geëscaleerde zorg 18+	-	-	544	544
Geëscaleerde zorg 18-	-	-	31	31
Totaal baten	10.793	12.725	12.318	- 408
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 32.946	- 34.938	- 33.410	1.528

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	1.528
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		1.157
Lasten	1.157	
- Uitvoering regeling Personen Verward Gedrag 2021	11	
- Wet Verplichte GGZ	27	
- Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang 2021	54	
- Jeugdbescherming en jeugdreclassering	- 31	
- Overige kleine verschillen per saldo	17	
- Maatwerkvoorziening Beschermd Wonen	333	
- Maatwerkvoorzieningen Jeugd	- 756	
- Maatwerkvoorzieningen Wmo	271	
- Maatwerkvoorzieningen Re-integratie	11	
- Beschut werken	- 16	
- MOA	38	
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 29	
- Inkomensregelingen (BUIG)	393	
- Minimabeleid	19	
- Bijdrage WM8KTD	803	
- Inspecties Kinderopvang	12	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		371
Lasten	215	
- Afrekening Personen Verward Gedrag voorgaande boekjaren	12	
- Bestrijding Dakloosheid	18	
- Afrekening Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVO) voorgaande boekjaren	109	
- Afrekening collectieve ziektekostenverzekering AV Frieso voorgaande jaren	46	
- Subsidie Zelf-en Samenredzaamheid	30	
Baten	156	
- Afrekening zorgtrajecten Wmo Begeleiding / Beschermd Wonen voorgaande boekjaren	156	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam verbonden partij

Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân

Vestigingsplaats

Dokkum

Stichting / Vereniging

Naam verbonden partij

MOA

Vestigingsplaats

Surhuisterveen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is geen verbonden partij conform de definitie van het BBV. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam verbonden partij

Sociaal Domein Fryslân

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 06. Sociaal domein							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■							
Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2021	2022	2020
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin							
Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.							
Achtkarspelen	%	2020	■	■	5,0	5,0	5,0
Nederland	%	2020	■	■	6,0	6,0	6,0
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren							
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.							
Achtkarspelen	%	2020	■	■	3,0	3,0	3,0
Nederland	%	2020	■	■	2,0	2,0	2,0
Bijstandsuitkeringen							

<p>Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.</p>							
Achtkarspelen	aantal	2021	▲	▲	365,9	453,4	453,4
<p>(1e halfjaar 2019. Definitie door Rijk aangepast van 'per 1.000 inwoners' naar 'per 10.000 inwoners'.)</p>							
Nederland	aantal	2021	▲	■	431,2	459,7	459,7
<p>Jongeren met delict voor rechter</p>							
<p>Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.</p>							
Achtkarspelen	%	2020	■	■	1,0	1,0	1,0
Nederland	%	2020	■	■	1,0	1,0	1,0
<p>Jongeren met jeugdbescherming</p>							
<p>Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.</p>							
Achtkarspelen	%	2021	▲	■	1,8	2,0	1,4
<p>(1e halfjaar 2019.)</p>							
Nederland	%	2021	▲	■	1,1	1,2	1,2
<p>Jongeren met jeugdhulp</p>							

<p>Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.</p>							
Achtkarspelen	%	2021			10,2	11,6	11,0
(1e halfjaar 2019.)							
Nederland	%	2021			10,5	11,9	12,3
(1e halfjaar 2019.)							
<p>Jongeren met jeugdreclassering</p> <p>Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.</p>							
Achtkarspelen	%	2020			0,3	0,3	0,3
Nederland	%	2021			0,3	0,4	0,4
<p>Lopende re-integratievoorzieningen</p> <p>Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</p>							
Achtkarspelen	aantal	2020			613,7	613,7	613,7
Nederland	aantal	2020			202,0	202,0	202,0

Netto arbeidsparticipatie							
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.							
Achtkarspelen	%	2020	—	—	67,7	67,7	68,5
Nederland	%	2020	—	—	68,4	68,4	68,8
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement							
Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.							
Achtkarspelen	aantal	2021	▲	▼	630,0	700,0	640,0
Nederland	aantal	2021	▲	▼	649,0	700,0	640,0

7. Volksgezondheid en milieu

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitvoering duurzaamheidsagenda (formatie en middelen) A-LIJST

[Kadernota 2020 nr. 07.02a]

[Gereed]

Wat wilden we?

Fairtrade en Global Goals

Achtkarspelen zal de titel Fairtrade gemeente aanvragen en volgens de bijbehorende principes handelen. Daarnaast draagt de gemeente, in samenwerking met Tytsjerksteradiel, op vele manieren bij aan de doelstellingen van de zogeheten 'Sustainable Development Goals' en wil daarom ook global goals gemeente worden. De totale kosten die met Fairtrade en Global Goals te maken hebben, bedraagt € 4.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De raad heeft op 22 april 2021 ingestemd met het voorstel Global Goals gemeente te worden. Het plan van aanpak hiertoe is inmiddels in uitvoering genomen. Daarnaast mag de gemeente zich sinds 7 mei 2021 officieel Fairtrade gemeente noemen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Bodemtaken/BRO

[Kadernota 2020 nr. 07.08]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Vanaf 1-1-2018 geldt vanuit de Wet op de Basisregistratie Ondergrond (BRO) een wettelijke taak voor de gemeente om gegevens over de ondergrond aan te leveren via het Bronhoudersportaal. Deze nieuwe taak is tot nu toe niet in de begroting verwerkt en dit is wel nodig.

Voor het structureel aanleveren en bijhouden van deze registraties is formatie nodig om uitvoer te kunnen geven aan de BRO. Daarnaast is begeleidend advies nodig voor de procesinrichting van de BRO-taak en zijn middelen nodig voor de jaarlijkse dataverwerking in het Bronhoudersportaal.

Extra bodemtaken naar gemeente (Warme Overdracht):

Ten aanzien van de bodemtaken worden in het kader van de Omgevingswet de gemeenten bevoegd gezag voor de taken die voorheen onder de Wet Bodembescherming (Wbb) vielen waarbij het bevoegd gezag bij de provincie lag of de 25 grote gemeenten in Nederland.

Omdat de behandeling van de Wbb-taken tot op heden een basistaak is die door de Fumo wordt uitgevoerd, is de verwachting dat deze behandeling onder de Omgevingswet als basistaak bij de Fumo blijft. Coördinatie, afstemming, (bestuurlijk)overleg en afspraken zullen bij de gemeente komen te liggen. De gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de taak waarschijnlijk een bedrag van het Rijk, dat in het gemeentefonds wordt gestort. Hoe hoog dit bedrag zal zijn is (nog) niet bekend. De vertraging bij de invoering van de omgevingswet brengt met zich mee dat de consequenties voor de FUMO naar verwachting in 2021 duidelijk worden.

Wat hebben we bereikt?

BRO:

De wettelijke taken in het kader van de basisregistratie ondergrond (BRO) zijn vanaf 1 december 2021 ingevuld en belegd bij de afdeling Beheer. Er is een aanvang genomen met de procesinrichting door het opvragen van een offerte voor externe begeleiding. Het budget voor 2021 is, door het korte tijdsbestek van één maand voor de invulling van de taak, niet besteedt en is toegevoegd aan het resultaat.

Bodemtaken:

Er wordt met de provincie en de Fumo gewerkt aan het maken van afspraken van de Wbb-taken die overgaan naar de gemeente.

Wat is (nog) niet gelukt?

De implementatie van de BRO is nog niet afgerond. In december 2021 is hiermee gestart door het opvragen van offerte voor externe begeleiding.

Er zijn nog geen afspraken gemaakt over de Wbb-taken die overgaan naar de gemeente. In 2022 wordt hier verder met Provincie Fryslân en Fumo over gesproken. De verwachting is dat voor inwerkingtreding van de Omgevingswet deze afspraken gereed zijn.

Ondergrond milieuterrein opnieuw vloeistofdicht

[Kadernota 2020 nr. 07.10]

[Op schema]

Wat wilden we?

Voor het uitvoeren van de activiteiten op het milieuterrein is een vergunning nodig. Deze hebben we, maar we moeten uiteraard wel aan de voorwaarden blijven voldoen. Een belangrijk voorwaarde is dat op specifieke delen de ondergrond vloeistofdicht moet zijn. Deze delen zijn aan onderhoud en/of vervanging toe.

Wat hebben we bereikt?

De vloer van de compostering moet elke vijf jaar gekeurd worden. Uit de keuring volgen herstelwerkzaamheden om de vloer vloeistofdicht te houden en om weer aan de vergunningseisen uit de WM vergunning te voldoen.

Wat is (nog) niet gelukt?

De keuring wordt voor 1 juli 2022 uitgevoerd.

[Kadernota 2020 nr. 07.11]

Vervangen KGA depot. incl nieuwe vergunningen

[Op schema]

Wat wilden we?

Voor het innemen van klein gevaarlijk afval (KGA) is op de milieustraat een "depot" aanwezig. In dit gebouw bevindt zich het inlever- en bewaarpunt voor het KGA dat wordt binnengebracht. Dit KGA depot moet aan voorwaarden en (veiligheids)eisen voldoen. Dat is niet meer het geval en het depot moet worden vervangen om KGA te kunnen blijven innemen voor onze inwoners.

Wat hebben we bereikt?

Om aan de WM vergunning op het milieuterrein te voldoen, moet het KGA depot aan de vergunningseisen voldoen. Dit is momenteel niet meer het geval.

Wat is (nog) niet gelukt?

Voornemen is in 2022 een nieuw KGA depot te plaatsen, waardoor wij voldoen aan de vergunningseisen.

Stoppen KGA huis aan huis (besparing)

[Kadernota 2020 nr. 07.12]

[Gereed]

Wat wilden we?

Tot nu toe bestaat de mogelijkheid voor inwoners om hun klein gevaarlijk afval (KGA) aan huis te laten ophalen. In de praktijk is hier nauwelijks behoefte aan. Hier gaan we mee stoppen m.i.v. 2021.

Wat hebben we bereikt?

Met ingang van 2021 is gestopt met het aan huis ophalen van klein gevaarlijk afval.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

FUMO

[Kadernota 2020 nr. 07.13]

[Gereed]

Wat wilden we?

Het Rijk heeft landelijk opdracht gegeven aan gemeenten, waterschappen en provincies om milieukennis te bundelen. Zo zijn de Regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) als de FUMO ontstaan. Het Rijk wil op deze manier de veiligheid verhogen. De aanleiding voor het ontstaan van de RUD's was onder andere de vuurwerkramp in Enschede. Het betreft een gemeenschappelijke regeling waarvan de deelname wettelijk verplicht is gesteld. De FUMO is op 1 januari 2014 gestart.

In 2021 is er voor de FUMO sprake van een beperkte uitbreiding van taken. Conform de begroting FUMO 2021 neemt de bijdrage van Achtkarspelen aan de FUMO vanaf 2021 structureel toe met: € 4.071.

Het bleek dat vanaf 2020 de begroting FUMO en de gemeentelijke begroting niet parallel meer liepen. Dit komt doordat in 2019 de begroting FUMO 2020 niet gereed was ten tijde van de opmaak van de gemeentelijke begroting 2020. De inschatting van onze bijdrage aan FUMO is te hoog gebleken. Daarom vanaf 2020 de gemeentelijke begroting structureel bijgesteld € 20.577.

De kosten voor de FUMO in 2021 komen volgens ons voorstel op € 380.671.

Wat hebben we bereikt?

De gemeentelijke begroting is in 2021 gesynchroniseerd met de FUMO-begroting. De totale gemeentelijke FUMO-kosten zijn in 2021 € 20.000 lager uitgekapt dan begroot.

VANG doelstellingen

[Kadernota 2018 nr. 7.3b]

[Continue proces]

Wat wilden we?

De doelstelling van VANG (Van Afval Naar Grondstof) is om in 2020 maximaal 100 kilogram restafval per persoon per jaar te hebben. Daarbij is ook het doel om een scheidingspercentage van minimaal 75% te hebben. Op dit moment is er nog sprake van 180 kilogram restafval per persoon. Het scheidingspercentage ligt op 72%. De uitdaging ligt dus vooral in het terugdringen van de kilogrammen. Het blijft nodig om verschillende instrumenten (communicatie, bewustwording, aanpassing in inzameling etc.) in te zetten voor de realisatie van het doel. Eventuele lastenverhoging wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing en heeft derhalve geen effect op het begrotingssaldo.

Wat hebben we bereikt?

De ontwikkelingen zijn dat gemeente Achtkarspelen op de goede weg is, maar nog niet het gewenste resultaat heeft gehaald. Tot nu toe zijn er verschillende maatregelen uitgevoerd om de kilo's te verminderen en het scheidingspercentage te verhogen. In 2021 is er nog sprake van 150 kilogram restafval per persoon. Het scheidingspercentage ligt op 73%

Wat is (nog) niet gelukt?

Om de doelstelling te halen zal zowel vanuit de Rijksoverheid, het verpakkende bedrijfsleven, de consument, de afvalverwerkers en de gemeente een verandertraject opgestart moeten worden. De verschillende belangen zijn hierin een struikelblok. Gemeente Achtkarspelen is aangesloten bij de provinciale werkgroep Vang, in deze werkgroep worden verschillende mogelijkheden gezocht om het scheidingspercentage te verhogen en de kilogrammen te verlagen.

Motie: Diaper Challenge

[Kadernota 2019 nr. P7-M03]

[Op schema]

Wat wilden we?

De tijdens de Kadernota aangenomen motie "Diaper Challenge (motie P7 - M3) wil een bijdrage leveren aan het verminderen van de hoeveelheid restafval. Door het gebruik van katoenen luiers te stimuleren kan het aandeel wegwerpluiers in het restafval verminderd worden. In een aantal gemeenten is met een actieve voorlichting/campagne het gebruik gestimuleerd. Voor het project, inclusief het inzichtelijk maken van de resultaten, is € 7.000 beschikbaar.

Wat hebben we bereikt?

Om hergebruik en het verminderen van afval te stimuleren heeft de gemeente Achtkarspelen besloten € 7.000 beschikbaar te stellen voor het gebruik van katoenen luiers. Nieuwe ouders kunnen op aanvraag een startpakket katoenen luiers aanvragen. In eerste instantie is er ruimte voor 100 startpakketten. Achteraf worden de bevindingen van de ouders gedeeld met de gemeente. Aan de hand van de bevindingen wordt beoordeeld of er behoefte is hier op reguliere basis mee door te gaan. De eerste katoenen luiers zijn inmiddels verstrekt.

Motie: Dekkend reanimatienetwerk

[Kadernota 2019 nr. P7-M05]

[Gereed]

Wat wilden we?

De motie past bij het project '8K Hartveilig' dat net afgerond is. Binnenkort wordt de eindrapportage '8K Hartveilig' aan het college voorgelegd. De motie sluit goed aan bij de aanbevelingen in de rapportage en zal in het collegeadvies verwerkt worden. Daarna zal de raad geïnformeerd worden.

Wat hebben we bereikt?

In de raadsvergadering van 11 juli 2019 is de motie 'Impuls geven aan dekkend reanimatienetwerk' aangenomen. In de motie verzoekt de raad het college te inventariseren welke personeelsleden en welke vrijwilligers bij verenigingen en buurt- en dorpshuizen etc. bereid zijn om een reanimatiecursus te volgen. Hiervoor is éénmalig een bedrag van maximaal € 7.500 beschikbaar gesteld om het reanimatienetwerk op het gewenste niveau van 2% van de inwoners te brengen. Hierbij is aansluiting gezocht bij de norm die door HartslagNu wordt aangehouden en aan gemeenten wordt geadviseerd. Ondanks de beperkingen als gevolg van de corona-maatregelen, zijn er inmiddels veel inwoners getraind en nu gecertificeerd als burgerhulpverlener. Dit heeft geresulteerd in een dekkingsgraad van 1,72%. HartslagNu heeft Achtkarspelen daarom inmiddels als sluitend reanimatienetwerk geregistreerd staan. De motie is daarmee succesvol uitgevoerd.

niveau College

Tegengaan 'verstening'

[Nr. 8KCoal071]

rapp. niveauB - College

[Vertraging]

Wat wilden we?

Het tegengaan van 'verstening' van tuinen en groen rondom gemeentelijke gebouwen, zodat de groenvoorziening en biodiversiteit toeneemt (in coalitieakkoord opgenomen onder programma 5).

Wat hebben we bereikt?

Bij de inrichting van de tuinen en het groen rond gemeentelijke gebouwen is het tegengaan van verstening en klimaatbestendigheid een aandachtspunt. Vanuit de Biodiversiteitsagenda is een rapport met aanbevelingen voor een gemeentelijk gebouw in elk dorp opgesteld. Ook de kosten hiervoor zijn uit dat budget betaald. De aanbevelingen betreffen vaak relatief eenvoudige maatregelen, denk hierbij aan aanbrengen van bepaalde beplanting, bollen e.d. of het aanbrengen van nest- of schuilgelegenheden voor dieren zoals vleermuizen.

Wat is (nog) niet gelukt?

De uitvoering van de aanbevelingen per gebouw is gestart/wordt aan gewerkt. Wanneer uitvoering plaats kan vinden heeft soms ook te maken met planning en prioritering van andere werkzaamheden. Aanpassing bij de sporthal in Buitenpost is bijvoorbeeld pas zinvol wanneer de werkzaamheden bij het zwembad zijn afgerond.

niveau College

Gezond Gewicht

[Nr. 8KCoal091]

rapp. niveauB - College

[Op schema]

Wat wilden we?

We zorgen voor een afname van het aantal mensen dat overgewicht heeft door het programma 'Gezond Gewicht'.

Wat hebben we bereikt?

Het college heeft ingestemd met de nota: 'Tegearre sùn fiele', gezondheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2022-2026. Beide colleges leggen deze op 27 januari 2022 ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. In deze nota staat beschreven hoe de gemeenten samen met inwoners en organisaties de komende vijf jaar gaan werken aan gezondheid. We richten ons op een gezonde leefstijl.

Extra is dat we achterliggende factoren van ongezond gedrag aanpakken. Het gesprek met inwoners vinden we belangrijk. We willen integraal aan de slag vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid en via deze speerpunten: gezonde leefomgeving, gezond opgroeien, gezond met een beperkt budget, gezond ouder worden. Er worden al diverse activiteiten die voor dit thema uitgevoerd, denk aan Jongeren op gezond gewicht en Sociaal Vitaal. Het is de bedoeling om vanuit een lokale coalitie in gesprek te blijven met inwoners en afspraken te maken met samenwerkingspartners.

niveau College

Gezond Gedrag

[Nr. 8KCoal092]

rapp. niveauB - College

[Op schema]

Wat wilden we?

We stimuleren dat 'gezond gedrag' (gezonde voeding, meer bewegen, minder of niet roken etc.) een onderdeel van de levensstijl wordt.

Wat hebben we bereikt?

Het college heeft ingestemd met de nota: 'Tegearre sùn fiele', gezondheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2022-2026. Beide colleges leggen deze op 27 januari 2022 ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. In deze nota staat beschreven hoe de gemeenten samen met inwoners en organisaties de komende vijf jaar gaan werken aan gezondheid. We richten ons op een gezonde leefstijl.

Extra is dat we achterliggende factoren van ongezond gedrag aanpakken. Het gesprek met inwoners vinden we belangrijk. We willen integraal aan de slag vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid en via deze speerpunten: gezonde leefomgeving, gezond opgroeien, gezond met een beperkt budget, gezond ouder worden. Er worden al diverse activiteiten die voor dit thema uitgevoerd, denk aan Jongeren op gezond gewicht en Sociaal Vitaal. Het is de bedoeling om vanuit een lokale coalitie in gesprek te blijven met inwoners en afspraken te maken met samenwerkingspartners.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

niveau College

Aanpak alcohol- en drugsgebruik jongeren

[Nr. 8KCoal093]

rapp. niveauB - College

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Het aantal jongeren dat alcohol en drugs gebruikt, neemt af.

Wat hebben we bereikt?

In mei 2021 is de nieuwe coördinator Middelengebruik gestart met het oppakken van het nieuwe ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma middelengebruik. Deze twee onderwerpen worden samen met de ketenpartners en spelers in het veld vormgegeven en hebben tot doel het middelengebruik onder jongeren in beeld te brengen en voor op de lange termijn terug te dringen.

Gezien de huidige situatie omtrent Covid-19, de personele wisseling en de complexiteit van dit onderwerp is het ketenbeleid en uitvoeringsprogramma verschoven naar het 2e en 3e kwartaal 2022. Wij willen graag draagvlak bij onze ketenpartners en inwoners, fysieke bijeenkomsten zijn hiervoor noodzakelijk.

Trends in de cijfers van de GGD geven aan (2016 en 2019) dat 'het proberen van alcohol' (dus ooit alcohol gedronken) niet is veranderd, maar het veelvuldig gebruik (bingedrinken, dronken worden) heel licht is gedaald. Drugsgebruik laat geen verandering zien, maar het eenmalig gebruik van cannabis blijft lager dan in de rest van Friesland.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het samen met de ketenpartners en spelers in het veld opstellen van een nieuw ketenbeleid en uitvoeringsprogramma Middelengebruik.

niveau College

Aanpak alcohol- en drugsgebruik volwassenen

[Nr. 8KCoal094]

rapp. niveauB - College

[Vertraging]

Wat wilden we?

We zorgen voor een afname van de alcoholproblematiek bij de volwassen inwoners.

Wat hebben we bereikt?

In mei 2021 is de nieuwe coördinator Middelengebruik gestart met het oppakken van het nieuwe ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma middelengebruik. De focus ligt voor nu specifiek op het terrein van jongvolwassenen. De stand van zaken op dat terrein is beschreven onder 8KCoal093.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er is nog geen inzet gepleegd om specifiek alcoholproblematiek onder volwassenen af te laten nemen. Er is wel inzet gepleegd op het terrein van jongvolwassenen, als beschreven onder 8KCoal093.

niveau College

[Vertraging]

Wat wilden we?

We streven ernaar dat particuliere woningbezitters gemakkelijker, zonder extra kosten, asbest kunnen afvoeren.

Wat hebben we bereikt?

Het landelijke verbod op asbestdaken per 2024 gaat niet door. Er is nog steeds niet duidelijk of er een landelijk verbod komt en per wanneer dit dan zal zijn. We houden de ontwikkelingen en eventuele mogelijkheden/regelingen in de gaten. Dit wordt in de portefeuillehouder overleggen besproken als daar aanleiding voor is.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Overige ontwikkelingen**Uitgaven wettelijk gezondheidsbeleid**

Vanwege de coronapandemie en de getroffen maatregelen konden bepaalde activiteiten op het gebied van wettelijke gezondheidsbeleid geen doorgang vinden. Het beschikbare budget is hierdoor niet volledig besteedt. Voor de jaarrekening een voordeel van € 19.000.

Budget uitvoering duurzaamheidsagenda

De duurzaamheidsagenda is per 18 februari 2021 vastgesteld. Hierna is invulling gegeven aan de concrete uitvoering van de agenda. Gebleken is dat per concreet onderwerp de nodige voorbereidingstijd nodig is voordat daadwerkelijk uitgaven gedaan worden. Hierdoor zijn de werkelijke uitgaven voor duurzaamheid in 2021 beperkt gebleven en ontstaat op dit budget een voordeel van € 27.000.

Plustaken regionale samenwerking FUMO

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling FUMO is gebaseerd op verplichte basistaken en vrijwillige plustaken. Op basis van een dienstverleningsovereenkomst wordt een inschatting gemaakt van de hoeveelheid plustaken met bijbehorende uren. In 2021 zijn de uren voor deze plustaken niet volledig gemaakt waardoor een voordeel is ontstaan van € 20.000.

Vergoeding interne kosten claim bodemdaling

Voor het herstel van schade als gevolg van bodemdaling door gaswinning door Vermillion, kan de gemeente claims indienen bij de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân. De interne kosten (tijdsbesteding) voor het indienen van de claims van 2020 zijn daarbij ook ingediend en gehonoreerd. Deze inkomst was niet begroot en leidt hiermee voor de jaarrekening tot een voordeel van € 26.000.

Riolering

Het resultaat van het taakveld riolering over 2021 betekent voor de jaarrekening een nadeel van € 74.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden kort toegelicht.

De gerealiseerde rioolheffing lag hoger doordat er in de tariefberekening uitgegaan is van een lager aantal aansluitingen dan er werkelijk zijn. Per saldo € 14.000 voordeel. Een latere actualisatie van het nieuwe vGRP en het doorbelasten van meer uren aan investeringen levert een voordeel op van € 85.000. Het niet invullen van vacatureruimte zorgt voor een voordeel op de salariskosten van vast personeel van € 66.000. De lagere

kosten voor incidenteel onderhoud, inspectie en reiniging van gemalen en vrijvervalriolering, onder anderen als gevolg van investeringen in eerdere jaren leidt tot een voordeel van € 41.000.

Daarnaast heeft, in plaats van een geraamde onttrekking van € 444.000 aan de voorziening riolering, een onttrekking van € 168.000 aan moeten plaatsvinden. Dit verschil bedraagt € 276.000 en dit is met name het gevolg van de hiervoor beschreven voordelen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel rioolheffing.

Afval

Het resultaat van het taakveld afval over 2021 betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 125.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden kort toegelicht.

Het verschil tussen de gerealiseerde en begrote opbrengsten bedraagt € 481.000. Van deze hogere opbrengsten wordt € 457.000 veroorzaakt door herstel van de overige opbrengsten van afval. Deze stijging is onder te verdelen in de volgende oorzaken:

- Herstel oud papierprijs in 2021: in 2020 was de oud papierprijs in een vrije val terecht gekomen waardoor er in de begroting 2021 nihil is begroot (€ 154.000)
- Fors hoger ingezameld volume kunststoffen en drankkartons vanuit nascheiding huisvuil 2021 (€ 136.000)
- Definitieve eindafrekeningen 2017 en 2018 voor de vergoeding van kunststof en drankkartons van Nedvang (€ 38.000)
- Herstel van grondstofprijzen in 2021 waardoor de opbrengst van de deelstromen (vooral metalen) hoger was dan begroot (€ 59.000)
- Introductie van een slagboomtarief op de milieustraat vanaf maart 2021 (€ 69.000)

Daarnaast is er een verschil van € 24.000 betreft een hogere gerealiseerde afvalstoffenheffing ten opzichte van de begroting.

De gerealiseerde lasten op het taakveld afval zijn € 234.000 hoger dan begroot. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door hogere lasten voor de inzameling van afval deelstromen zoals plastic, drankkartons, glas en oud papier (€ 163.000). Daarnaast namen de kosten toe van de afvoer van de afvalstromen vanaf de milieustraat door een hoger volume (€ 67.000)

In plaats van een geraamde storting van € 80.000 in de voorziening afval heeft een storting van € 202.000 aan de voorziening plaatsgevonden. Dit is een verschil van € 122.000 en dit is met name het gevolg van de hiervoor beschreven voordelen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel afvalstoffenheffing.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Volksgesondheid	1.283	1.355	1.317	38
Riolering	1.944	1.925	1.647	278
Afval	3.151	3.348	3.704	- 356
Milieubeheer	977	1.058	966	92
Begraafplaatsen en crematoria	-	-	-	-
Totaal lasten	7.356	7.686	7.634	52
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Volksgesondheid	-	20	27	7
Riolering	2.729	2.729	2.377	- 352
Afval	4.203	4.203	4.684	481
Milieubeheer	-	21	46	26
Begraafplaatsen en crematoria	3	3	-	- 3
Totaal baten	6.934	6.975	7.134	159
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 422	- 711	- 500	211

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	211
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		87
Lasten	87	
- Overige verschillen per saldo	23	
- Bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	45	
- Uitgaven wettelijk gezondheidsbeleid	19	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		124
Lasten	- 27	
- Resultaat taakveld Riolering	- 74	
- Plustaken regionale samenwerking FUMO	20	
- Budget uitvoering duurzaamheidsagenda	27	
Baten	151	
- Resultaat taakveld Afval	125	
- Vergoeding interne kosten claim bodemdaling	26	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Vestigingsplaats

FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing) Grou

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij

Vestigingsplaats

N.V. Fryslân Miljeu (handelsnaam Omrin)

Leeuwarden

Afvalsturing Friesland N.V. (handelsnaam Omrin)

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 07. Volksgezondheid en Milieu

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

onqunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar	Metingen en refertejaar		rek. 2021	begr. 2022	rek. 2020
			O	P			
Hernieuwbare elektriciteit							
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.							
Achtkarspelen	%	2019	■	■	17,7	17,8	12,5
Nederland	%	2019	■	■	20,0	20,1	17,6
Omvang huishoudelijk restafval							
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.							
Achtkarspelen	kg	2019	■	■	197,0	197,0	197,0
Nederland	kg	2019	■	■	161,0	161,0	163,0

8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)
- 8.3 Wonen en bouwen

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Werkbudget Wonen

[Kadernota 2019 nr. 8.02]

[Op schema]

Wat wilden we?

Momenteel is er geen budget voor de uitvoering van de (wettelijke) taken van het volkshuisvestingsbeleid maar er worden wel kosten gemaakt vanwege de nieuwe taken vanuit de Woningwet 2015. Het gaat hierbij om voorlichting, bewonersavonden e.d. die gericht zijn op zowel visie- en beleidsvorming als beleidsuitvoering. Daarnaast wordt in 2019 de woonvisie geactualiseerd. Een onderdeel hiervan is het uitvoeringsprogramma. Om dit uit te kunnen voeren is bij behandeling van de Kadernota € 10.000 bestemd voor deze taken. In verband met de budgettaire positie van de begroting hebben wij nog eens kritisch naar de diverse onderwerpen van onder meer de Kadernota gekeken. Op basis daarvan hebben wij dit budget neerwaarts bijgesteld naar € 7.000.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is het werkbudget deels ingezet. Er is gestart met de monitor 2021. Deze laat de ontwikkeling ten aanzien van woningbouw zien. Onder meer wat de behoefte is aan huur- en koopwoningen en in welke segmenten. Op basis hiervan kan bepaald worden of de inzet ten aanzien van woningbouw aangepast moet worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

De monitor 2021 wordt begin 2022 opgeleverd.

Leges bouw in relatie tot omgevingswet

[Kadernota 2020 nr. 8.03]

[Op schema]

Wat wilden we?

Inmiddels is duidelijk geworden, dat de implementatie van de omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Dit biedt ruimte om de consequenties van de invoering van de wet met betrekking tot leges zorgvuldig uit te werken. In de eerste helft van 2021 zal een raadsvoorstel worden opgesteld, zodat ruim voor de daadwerkelijke invoering de raad een besluit kan nemen over de nieuwe invulling van de leges.

Wat hebben we bereikt?

De invoering van de omgevingswet is inmiddels voor de vijfde keer uitgesteld. Het ziet er naar uit dat de wet nu op 1 januari 2023 in werking treedt. Een besluit over een nieuwe legesverordening was daarom in 2021 nog niet nodig en verschuift naar 2022.

Wat is (nog) niet gelukt?

Aanpassen bestemmingsplan buitengebied

[Kadernota 2018 nr. 8.1coal1]

[Gereed]

Wat wilden we?

Het bestemmingsplan wordt aangepast. Zodat dit te zijner tijd ook in de Omgevingsvisie kan worden opgenomen. De aanbevelingen uit het rapport Bosch en Slabbers "Boer en Landschap in de Noardlike Fryske Wâlden" worden meegenomen in de herijking van het bestemmingsplan, zonder de "extra plus" bepaling die indertijd is ingevoerd. Vooruitlopend hierop wordt de raad, conform de motie bij de Kadernota (P8-M1), door het college geïnformeerd over de knelpunten waar het in dit geval over gaat.

Wat hebben we bereikt?

De partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied is op 14 oktober 2021 door de gemeenteraad vastgesteld en onherroepelijk. Dit onderwerp is daarmee afgewikkeld en voltooid.

Wat is (nog) niet gelukt?

Vastgoed registratiesysteem

[Kadernota 2018 nr. 8.2c]

[Op schema]

Wat wilden we?

Een nieuwe werkwijze waarbij een rentmeester/contractbeheerder als centrale verbinder wordt neergezet zodat alle eigendomsgerelateerde gegevens over gemeentelijk vastgoed helder en actief beschikbaar komen bij vastgoed-gerelateerde ontwikkelingen en beslissingen. Ter ondersteuning wordt voor deze rol wordt digitaal registratiesysteem ontwikkeld.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is een vastgoedcontractbeheersysteem aangeschaft. Alle grondzaken contracten zijn in het systeem ingevoerd en worden vanaf 2022 in dit systeem beheerd. In 2022 wordt het systeem breder in de organisatie uitgezet, zodat alle vastgoedcontracten in het systeem kunnen worden beheerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

-

Omgevingswet

[Kadernota 2018 nr. 8.3a]

[Continue proces]

Wat wilden we?

De jaren 2018 en 2019 staat met name in het teken van het opstellen van de (concept) omgevingsvisie en een voortzetting van het integrale werken. In 2019/2020 wordt gestart met het omgevingsplan. Conform het besluit van de gemeenteraad op 16 maart 2017 wordt gewerkt vanuit de strategie "Op onderdelen het verschil maken". Net zoals

de voorgaande jaren wachten we niet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet maar gaan, daarop vooruitlopend, alvast aan de slag.

Wat hebben we bereikt?

In mei 2021 is bekendgemaakt dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de vierde keer werd uitgesteld, van 1 januari 2022 naar 1 juli 2022. Er is meer tijd nodig om het nieuwe omgevingsloket, het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) opgeleverd en stabiel werkend te krijgen. Daarbij is meegenomen dat er voldoende ruimte moet zijn voor gemeenten om het stelsel in te regelen en ermee te oefenen. Waar het al kan voerden we het oefenen en werken in de geest van de Omgevingswet door. Het uitstel van de Omgevingswet en de afhankelijkheid van een goed gevuld en functionerend landelijk DSO had en heeft effect op de uitvoeringspraktijk van de implementatie. In 2021 hebben we ons gericht op de zaken die we in ieder geval konden regelen. Zo zijn we met onze lokale systemen aangesloten op het DSO en maakten we goede voortgang in de ontwikkeling van begrijpelijke vragenreeksen voor de vergunningcheck van veel gevraagde activiteiten in onze gemeente. Nieuwe werkprocessen voor het behandelen van initiatieven, meldingen en aanvragen voor vergunningen zijn in concept klaar om getest te worden. Onze participatiewebsite Denkmee is gelanceerd en voor het eerst in gebruik genomen voor de totstandkoming van een omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een belangrijk nieuw instrument uit de Omgevingswet, waarin op hoofdlijnen de koers voor de fysieke leefomgeving wordt weergegeven. Na een proces van participatie, afstemming en overleg is een ontwerp-omgevingsvisie aan het einde van het jaar ter inzage gelegd. We namen ook deel aan De Friese Aanpak, waar we met andere Friese overheden op onderdelen samenwerken aan een integrale aanpak en kennis delen.

Wat is (nog) niet gelukt?

De planning en ook de besteding van het budget verschuift op onderdelen vanwege het uitstel van de Omgevingswet. Zo is de start van het project omgevingsplan verplaatst naar 2022. Voor het oefenen, testen en bijstellen van onze concept werkprocessen zijn we mede afhankelijk van een goed gevuld en functionerend landelijk DSO. Ondertussen richten we ons op de zaken die we al wel kunnen voorbereiden en veranderen. Het beschikbare budget is grotendeels bedoeld voor extra personele inzet voor het reguliere werk, zodat de vaste medewerkers kunnen werken aan de implementatie van en voorbereiding op de Omgevingswet. Het nog te besteden implementatiebudget is via overlopende posten meegenomen naar 2022.

Duurzaamheid, energietransitie

[Kadernota 2018 nr. 8.3b]

[Gereed]

Wat wilden we?

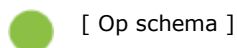
In maart 2018 heeft de raad besloten om beleidskaders op te stellen op het gebied van zon, wind, biomassa, warmte, vervoer en energiebesparing. Aansluitend bij de geldende uitvoeringsagenda's (ANNO), De Friese Energiestrategie, maar ook de gemeentelijke ontwikkelingen op het gebied van burgerparticipatie, duurzaamheid en omgevingsvisie. In 2021 moet in iedere gemeente een Warmteplan opstellen. Hiermee dient de gemeente aan te geven hoe de transitie naar aardgasvrij in de gemeente eruit komt te zien. In de gemeente zijn er al een aantal energiecoöperaties actief om energie te besparen en zelf energie op te wekken.

Wat hebben we bereikt?

In zijn vergadering van 18 februari 2021 heeft de gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie Warmte vastgesteld. Beide beleidskaders zijn inmiddels in uitvoering genomen.

Dorpsontwikkelingplan

[Kadernota 2018 nr. 8.3c]

Wat wilden we?

We stellen voor in samenwerking met Tytsjerksteradiel een dorpsontwikkelingsplan op te stellen. Onderdeel hiervan zal zijn:

- Ten aanzien van woningvoorraad de slag van kwantiteit naar kwaliteit maken;
- De gewenste ontwikkeling van de woningvoorraad per dorp en de investeringen in kwaliteit (toegankelijkheid en duurzaamheid) die plaats dienen te vinden in kaart brengen;
- Het opstellen van een gedragsprogramma over energiegebruik voor huurders en particulieren en de inzet van een energiecoach;
- Een bewustwordingscampagne om de woning tijdig aan te passen aan de zorgbehoefte;
- Het plan moet ervoor zorgen dat Achtkarspelen niet wordt overvallen door de ontwikkelingen, ruimte bieden voor monitoring en aandacht hebben voor de uitstraling van dorpen;
- Het monitoren van ontwikkeling van de bevolking, huishoudens en woningvoorraad, in regionaal en gemeentelijk perspectief.

Wat hebben we bereikt?

In 2020 is de woonvisie voor Achtkarspelen opgesteld. In de woonvisie is de basis gelegd voor de aanpak van de bestaande voorraad als onderdeel opgenomen. In 2021 is ook de duurzaamheidsagenda vastgesteld. Deze bieden de basis voor een verdere uitwerking in een dorpsontwikkelingsplan als onderdeel van de omgevingsvisie. Ten behoeve van de verdere uitwerking heeft er in 2021 een inventarisatie plaatsgevonden ten aanzien van de kwaliteit van de bebouwing. Met een aantal dorpen is gestart om te komen tot een dorpsontwikkelingsplan.

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2022 wordt met de andere dorpen een start gemaakt met het opstellen van een dorpsontwikkelingsplan.

Motie: Extra inzet wonen en bouwen

[Kadernota 2019 nr. P8-M01]

Wat wilden we?

Team Ontwikkeling & Advies 8KTD is sinds 1 januari 2019 voor beide gemeenten actief. Taken op het gebied van de Ruimtelijke Ordening en Wonen worden, onder meer, door dit team uitgevoerd. De raad heeft in een motie uitgesproken dat wij ons actief moeten blijven inzetten op de woningmarkt door projecten goed, snel en optimaal te faciliteren. Op dit moment wordt gewerkt aan een complete projectenlijst waarbij onderzocht wordt in hoeverre hier met de huidige bezetting adequaat invulling aan gegeven kan worden. Dit kan mogelijk leiden tot een vraag om extra formatie. Het is verder de bedoeling de projectenlijst ook, in vereenvoudigde en transparante vorm, op de website te plaatsen zodat iedereen zo goed mogelijk op de hoogte is van het verloop van de projecten. Naar verwachting is de projectenlijst eind 2019 inzichtelijk.

Wat hebben we bereikt?

De projectenlijst staat op de website (overzicht woningbouwprojecten). Per dorp wordt aangegeven welke woningbouwprojecten er zijn en wordt de status weergegeven. Omdat de ambtelijke capaciteit ontoereikend blijkt, heeft de raad in het kader van de woningbouwprogrammering extra middelen beschikbaar gesteld. Omdat de projecten fors meer inzet vragen worden de middelen inmiddels aangewend om in de gewenste capaciteit te kunnen voorzien.

Motie: Wentebouw

[Kadernota 2019 nr. P8-M03]

[Op schema]

Wat wilden we?

Het college kent het provinciaal bestuursakkoord en heeft samen met de regio op hoog bestuurlijk niveau gevraagd duiding te geven aan het provinciaal bestuursakkoord. De provincie komt daar in haar Omgevingsvisie op terug. Deze duiding wordt meegenomen in de vernieuwde regionale woningbouwafspraken met de provincie die in het najaar van 2019 zullen worden gemaakt. In het najaar van 2019 wordt de woonvisie voor Achtkarspelen vorm gegeven. De uitkomsten van zowel de woonvisie als de regionale woningbouwafspraken zijn bepalend voor de woningbouwprogrammering van de gemeente en de wijze waarop deze motie kan worden ingevuld.

Wat hebben we bereikt?

In 2020 is de woonvisie vastgesteld. In 2021 heeft het college de woningbouwprogrammering vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Passende huisvesting in elk dorp

[CUP nr. 8KCoal107]

[Op schema]

Wat wilden we?

We willen in elk dorp voldoende mogelijkheden voor woningbouw, afgestemd naar schaalgrootte en passend bij de behoefte.

Wat hebben we bereikt?

De Woningbouwprogrammering 2021 is in mei 2021 vastgesteld door het college. In elk dorp wordt voldoende mogelijkheden geboden om woningbouw te realiseren afgestemd naar schaalgrootte en passend bij de behoefte. De provincie heeft in het bestuurlijk overleg met de regio op 29 november 2021 aangegeven dat het regionale programma niet meer afhankelijk is van de bestuurlijke goedkeuring van de provincie en daarmee komt de verantwoordelijkheid nog meer bij de gemeenten te liggen. Vanaf maart 2018 zijn er 158 woningen klaar gemeld tot nu toe en zijn er daarnaast 153 woningen vergund en/of in aanbouw. Dus alles met elkaar een dikke 300 woningen.

Wat is (nog) niet gelukt?

De provincie zal begin 2022 bevestigen dat de het regionale programma niet meer afhankelijk is van de bestuurlijke goedkeuring van de provincie en daarmee komt de verantwoordelijkheid nog meer bij de gemeenten te liggen.

Regelluw naar levensloopbestendige woningen

[CUP nr. 8KCoal108]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Het wijzigen van woningen naar levensloopbestendige woningen maken we regelluwer.

Wat hebben we bereikt?

Op 19 november 2020 is de Woonvisie vastgesteld. Het regelluw maken krijgt vooral invulling door aanpassing van de beleidsregels voor pre-mantelzorgwoningen. De

aangepaste beleidsregels zijn op 17 februari 2022 in de informatiecarroussel aan de raad gepresenteerd en toegelicht.

Wat is (nog) niet gelukt?

Na de publicatie van aangepaste beleidsregels voor pre-mantelzorgwoningen kan dit punt worden afgesloten. E.e.a. is in de afrondende fase.

niveau College

Samenwerking met woningbouwcoöperaties

[Nr. 8KCoal112]

rapp. niveauB - College

[Op schema]

Wat wilden we?

We willen betere samenwerking met woningbouwcorporaties en duidelijke prestatieafspraken op het gebied van woningbouw en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt?

Er wordt nadrukkelijker samenwerking gezocht door op specifieke onderwerpen ambtelijk en bestuurlijk af te stemmen en te overleggen. In het najaar 2021 hebben we de concept prestatieafspraken voor 2022 opgesteld op basis van de nieuwe Woonvisie die op 19 november 2020 is vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

De Prestatieafspraken 2022 zijn nog niet ondertekend. Begin 2022 vinden er vervolggesprekken met SWA en de Contactraad plaats om de afspraken specifiek en meer tijdgebonden te maken t.a.v. sloop, verkoop en nieuwbouw en realisatie van projecten.

Overige ontwikkelingen

Werkbudget bestemmingsplannen

Voor bestemmingsplannen is een werkbudget beschikbaar van € 35.000. Er zijn in 2021 geen grote bestemmingsplannen onderhanden genomen. De externe advisering heeft zich gericht op kleine plaatsgebonden adviezen en archeologische onderzoeken. Hierdoor is op dit budget € 23.000 overgebleven. Daarnaast was een eenmalig budget beschikbaar van € 25.000 voor het bestemmingsplan buitengebied. Het bestemmingsplan buitengebied is inmiddels afgerond, waardoor dit budget niet ingezet is. Tot slot is voor bestemmingsplannen nog een minimaal budget beschikbaar van € 7.000 voor diverse kosten, ook dit budget is niet besteed. Per saldo betekent dit voor de jaarrekening een voordeel van € 55.000. Met ingang van de begroting 2022 is het budget voor externe advisering bestemmingsplannen verlaagd met € 22.500.

Opbrengst leges bestemmingsplannen

Voor het wijzigen van bestemmingsplannen worden leges in rekening gebracht. In navolging op de uitvoering van bestemmingsplannen zijn alleen een aantal kleine vergunningen verleend. De legesinkomsten waren hiermee minimaal, ten opzichte van de geraamde leges ontstaat hierdoor een nadeel van € 19.000.

Participatiebudget implementatie Omgevingswet

In de begroting was een budget van € 100.000 beschikbaar voor het opstellen van dorpsvisies. Doordat in september 2020 besloten is het opstellen van dorpsvisies te integreren met het participatietraject van de Omgevingswet, kan deze € 100.000 ingezet

worden ter dekking van de kosten participatie binnen de Omgevingswet. Aangezien de werkelijke kosten participatie verantwoord zijn binnen de Werkmaatschappij 8KTD, kan de dekking vanuit het budget dorpsvisies voor 2021 ter hoogte van € 68.250 in dit programma vrijvallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Gerealiseerde winst facilitair grondbeleid

Op het gebied van facilitair grondbeleid heeft de gemeente afspraken gemaakt met ontwikkelaars voor het verhalen van kosten op de ontwikkelaar. Negen van deze overeenkomsten zijn in 2021 afgerond. Het resultaat op deze overeenkomsten bedroeg in totaal € 60.000, wat een voordeel is voor de jaarrekening.

Uitvoering woonvisie

Voor de uitvoering van de woonvisie was in 2021 nog een budget beschikbaar van € 29.000. De woonvisie is inmiddels afgerond. Het beschikbare budget hoeft hierdoor niet meer te worden ingezet en kan komen te vervallen.

Opbrengsten verkoop losse bouw kavels

In het inmiddels afgesloten complex Twijzelerheide zijn een aantal bouw kavels verkocht. De opbrengst minus de boekwaarden heeft een voordelig resultaat opgeleverd van € 12.000.

Doorbelasting uren aan bouwgrondexploitaties

Voor de doorbelasting van uren aan de bouwgrondexploitaties wordt sinds 2021 een nieuw urenregistratiesysteem toegepast. Van dit nieuwe systeem is minimaal gebruik gemaakt, waardoor aanzienlijk minder uren aan de bouwgrondexploitaties zijn doorbelast dan verwacht. Voor de gemeentelijke jaarrekening betekent dit een nadeel van € 141.000.

Winstrealisatie bouwgrondexploitaties woningbouw

In 2021 zijn de volgende winsten op de bouwgrondexploitaties gerealiseerd:

Begrote winst 2021		€ 124.000
Complex:		
- Nije Jirden Surhuisterveen	€ 319.000	
- Lutkepost Buitenpost	€ 189.000	
- Maskelyn Augustinusga	€ 43.000	
- Sportvelden Twijzel	€ 9.000	
<i>Subtotaal</i>	<u>€ 560.000</u>	
- Langelaan (projectontwikkeling)	€ 323.000	
Totale winstrealisatie		€ 883.000
Saldo (hogere) winst t.o.v. begroting		€ 759.000

In de begroting was rekening gehouden met een winst van € 124.000. Door de grote en snelle verkoop van bouwterreinen tegen hogere prijzen is er aanzienlijk meer winst behaald.

Tevens is in 2021 de locatie Langelaan Surhuisterveen verkocht aan een projectontwikkelaar. Hierdoor is een voordelig resultaat ontstaan van € 323.000.

Per saldo is sprake van een hogere winstrealisatie van € 759.000.

Een uitgebreidere toelichting op de bouwgrondexploitaties is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Budget gronden en landerijen

Voor gronden en landerijen is een jaarlijks budget van € 35.000 beschikbaar voor diverse kosten aan overige bouwgrond en gronden en landerijen. Op dit budget is in 2021 minimaal uitgegeven, waardoor € 32.000 is overgebleven.

Budget vastgoedregistratiesysteem

In 2021 was nog een budget van € 25.000 beschikbaar voor de implementatie van het vastgoedregistratiesysteem. Aangezien dit traject afgerond is, zijn er geen kosten meer gemaakt. Het restant budget van € 25.000 kan vrijvallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Werkbudget volkshuisvestingsbeleid

Voor het ontwikkelen van plannen en projectkosten op het gebied van volkshuisvestingsbeleid is met ingang van 2021 een jaarlijks budget beschikbaar van € 10.000. In 2021 zijn er geen nadere plannen in ontwikkeling genomen, waardoor dit werkbudget ook niet is besteed. Voor de jaarrekening een voordeel van € 10.000.

Opbrengsten leges omgevingsvergunningen

Door de grote verkoop van bouwterreinen en de toename van bouwactiviteiten zijn er in 2021 meer leges omgevingsvergunningen ontvangen. Totaal aan leges omgevingsvergunningen is in 2021 € 489.000 ontvangen (€ 444.000 begroot). Ten opzichte van de raming in de begroting is dit een voordeel van € 45.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Ruimtelijke ordening	1.463	1.442	1.373	69
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	471	386	2.747	- 2.361
Wonen en bouwen	850	920	916	4
Totaal lasten	2.784	2.748	5.036	- 2.287
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Ruimtelijke ordening	22	22	174	152
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	644	514	3.705	3.191
Wonen en bouwen	508	469	516	47
Totaal baten	1.174	1.004	4.394	3.390
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 1.611	- 1.744	- 641	1.102

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	1.102
----------------------	---	-------

negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig

<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		50
Lasten	164	
- Diverse verschillen per saldo	17	
- Werkbudget volkshuisvestingsbeleid	10	
- Budget diverse kosten gronden en landerijen	32	
- Bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	50	
- Werkbudget bestemmingsplannen	55	
Baten	- 114	
- Opbrengsten leges omgevingsvergunningen	46	
- Doorbelasting uren aan bouwgrondexploitaties	- 141	
- Opbrengsten leges bestemmingsplannen	- 19	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		1.052
Lasten	122	
- Budget uitvoering woonvisie	29	
- Budget vastgoedregistratiesysteem	25	
- Participatiebudget implementatie Omgevingswet	68	
Baten	930	
- Hogere winstrealisatie bouwgrondexploitaties woningbouw	758	
- Opbrengsten verkoop losse bouwkavels	112	
- Gerealiseerde winst facilitair grondbeleid	60	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Welstandscommissie Hûs en Hiem

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 08. Volkshuisv., RO en Sted. Vern. (Vhrosv)							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
onqunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■							
Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2021	2022	2020
Demografische druk							
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.							
Achtkarspelen	%	2021	■	■	79,8	79,8	79,4
Nederland	%	2021	■	■	70,1	70,1	70,0
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.							
Achtkarspelen	euro	2021	■	■	760,0	760,0	704,0
Nederland	euro	2021	▼	▼	733,0	700,0	700,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.							
Achtkarspelen	euro	2021	■	■	870,0	870,0	804,0
Nederland	euro	2021	▼	▼	810,0	773,0	773,0
Gemiddelde WOZ-waarde							
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.							
Achtkarspelen	euro	2021	▲	▲	208,0	191,0	191,0
Nederland	euro	2021	▲	▲	290,0	270,0	270,0
(De gemiddelde WOZ waarde van woningen.)							
Nieuw gebouwde woningen							
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.							
Achtkarspelen	aantal	2020	▲	▲	5,5	5,5	3,3

Jaarstukken 2021

Nederland	aantal	2020			8,9	8,9	9,2
-----------	--------	------	---	---	-----	-----	-----

Overhead

Bij dit programma hoort het taakveld

0.4 Overhead

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2021 hebben we verteld wat we van plan waren in 2021. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2020(jaren 2021-2024). Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Arbowet - verplichtingen uit wetswijziging (formatie)

[Kadernota 2018

nr. 0.04k]

[Continue proces]

Wat wilden we?

De Arbowet wijzigt en daarom moet gemeente Achtkarspelen evenals Werkmaatschappij 8KTD en samenwerkingspartner gemeente Tytsjerksteradiel een aantal wettelijk verplichte wijzigingen doorvoeren. Daarom wordt in samenwerking het volgende voorgesteld:

- Aanstelling van een preventiemedewerker 0,9 FTE in schaal 7 (= formatie-uitbreiding). Geschatte loonkosten (incl. werkgeverslasten) is € 54.000 (structureel € 27.000 per gemeente).
- Een werkgever is verplicht om alle medewerkers toegang te geven tot een arbeidsgezondheidskundig onderzoek. Hoeveel medewerkers er daadwerkelijk aan gaan deelnemen is vooraf niet in te schatten. Als 75% van de medewerkers mee gaan doen dan zijn de geschatte kosten € 62.000 voor de drie organisaties gezamenlijk. Deze kosten worden gespreid over drie jaar (drie jaar € 21.000 is per gemeente drie jaar € 10.500).
- De RisicoInventarisatie en Evaluatie (RI&E) zal met enige regelmaat moeten worden uitgevoerd. De meest recente stamt uit 2014 en daarom staat er in 2019 opnieuw een RI&E gepland. Geschatte kosten: € 15.000 voor alle drie organisaties gezamenlijk. Deze kosten kunnen ondergebracht worden onder het reguliere arbobudget (per gemeente eenmalig in 2019 € 7.500).

Wat hebben we bereikt?

De preventiemedewerker is aangenomen in 2019, het PMO is uitgevoerd in 2021 (rapport opgeleverd in 2022), het volgende PMO vindt plaats in 2024 en de RI&E's zijn onderdeel geworden van de structurele taken van de preventiemedewerker, deze worden doorlopend aangepast en gecontroleerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

nvt

[Continue proces]

Wat wilden we?

Het doel van gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening is verbetering van de (online) dienstverlening. Dit zorgt voor minder belasting op de andere kanalen zoals telefonie en balies door de meer proactieve en persoonsgerichte communicatie. Er zijn vele digitale middelen beschikbaar om de inwoner gerichter en sneller van dienst te zijn. Tal van gemeenten slaan deze weg in, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel volgen hierin. Vorig jaar heeft de raad van Achtkarspelen hiertoe Gemeente Achtkarspelen

€ 30.000 beschikbaar gesteld. Gezien de gezamenlijke ontwikkelingen is het voorstel om dit bedrag te verdelen over beide gemeenten. Voor onze gemeente is dit een besparing van € 15.000.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 hebben we het Whatsapp kanaal in ere kunnen herstellen en is ook het directe klantenverkeer via Social Media onderdeel geworden van het KCC, het organisatie onderdeel dat zich richt op de eerstelijns contacten.

Wat is (nog) niet gelukt?

De gepersonaliseerde digitale gemeentelijke voorzieningen is een continu proces. Een doorlopende gerichtheid om de klant op digitaal vlak beter van dienst te zijn, bijvoorbeeld met slim ingerichte interactieve formulieren.

Kwantitatieve en kwalitatieve impuls Financiën & Control

[Kadernota 2019

nr. 0.04o]

[Gereed]

Wat wilden we?

De kwaliteit van de beheersorganisatie binnen de gemeenten en de Werkmaatschappij is ondermaats. De beheersing van de processen binnen onze organisaties voldoet voor een (belangrijk) deel niet aan de te stellen eisen en er is sprake van meerdere aandachtspunten voor verbetering. De gemeenten zijn in de jaren 2017 en 2018 geconfronteerd met forse financiële tekorten. Door te late, onvolledige en soms foutieve informatievoorziening zijn besturen, colleges en raden hiermee bij herhaling verrast. Tijdige bijsturing was hierdoor niet of nauwelijks mogelijk. Daarbij kon ook de accountant in de afgelopen jaren niet of in beperkte mate steunen op de interne beheersing. Dit heeft bij de jaarrekeningen geleid tot meerdere oordeelsonthoudingen op het gebied van de getrouwheid en de rechtmatigheid en in enkele gevallen tot afkeurende verklaringen op het gebied van rechtmatigheid en verklaringen met beperking voor getrouwheid.

Om meer grip te krijgen op begroting en jaarrekening is het Verbeterplan Bedrijfsvoering vastgesteld. Door verbetering van de structurele beheersing van de processen (o.a. op het gebied van processen, procedures, budgethouderschap, budgetbeheer, rollen, taken en verantwoordelijkheden, Planning & Control, integrale advisering en (verbijzonderde) interne controle), moet de bedrijfsvoering weer op orde komen. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, hebben de colleges van B&W op 26 maart 2019 besloten tot een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van het team Financiën. Als vervolg hierop is een reorganisatieplan geschreven waarin deze impuls is aangebracht. Het DB van de Werkmaatschappij heeft een voorgenomen besluit genomen over het reorganisatieplan. Het plan ligt nu voor advies bij de OR.

De belangrijke vereisten die in dit kader aan het team Financiën kunnen worden gesteld, zijn dat zij de toegevoegde waarde (voorzien in maatschappelijke behoeften en het oplossen van maatschappelijke vraagstukken) van de organisaties kritisch kan beoordelen, zichtbaar kan maken en ook zicht heeft op de besteding van de financiële middelen; kortom een relatie kan leggen tussen maatschappelijke en financiële resultaten. Daarbij wordt de context waarbinnen de teamleden van Financiën werken vanzelfsprekend complexer, eisen en verantwoordelijkheden groter, kennis en organisatie van beheersing van IT-systemen steeds groter. Bovendien heeft de komst van de GR Werkmaatschappij 8KTD geleid tot het ontstaan van drie organisaties, wat bij het team financiën ook zorgt voor een grotere complexiteit.

In het reorganisatieplan wordt voor het team Financiën een uitbreiding voorzien van 3,4 fte, waarvan dus 1 fte tijdelijk voor 2 jaar (2020 en 2021). De structurele uitbreiding van de formatie (2,4 fte) incl. een kwaliteitsimpuls bedraagt structureel € 300.000 per jaar (€ 150.000 per gemeente); de incidentele uitbreiding voor 2020 en 2021 bedraagt € 90.000 per jaar (€ 45.000 per gemeente).

Wat hebben we bereikt?

Gemeente Achtkarspelen

Het verbeterplan Financiën is in gang gezet en loopt volgens plan. In de toegekende uitbreiding van de formatie is voorzien. Diverse acties zijn in gang gezet om de beheersing van de processen op het gewenste niveau te krijgen.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Risico inventarisatie arbozaken (RI&E)

[Kadernota 2019

nr. 0.04w]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Dit onderwerp is al aangekondigd in de Kadernota, maar het kon destijds nog niet worden voorzien van de benodigde financiële gegevens.

Als goed werkgever willen wij onze medewerkers een veilige werkomgeving bieden. In wet- en regelgeving (Arbowetgeving) ligt vast waaraan een veilige werkomgeving moet voldoen en wat de verplichtingen zijn voor ons als werkgever. De Arbeidsinspectie toetst op de naleving hiervan en kan bij het (herhaaldelijk) niet voldoen aan de te stellen eisen hoge boetes opleggen. We beschikken sinds begin dit jaar over een preventiemedewerker (=wettelijke verplichting) die zich bezighoudt met de arbeidsomstandigheden binnen onze gemeentelijke organisaties.

In het afgelopen jaar zijn risico's geïnventariseerd (RI&E) op de ongeveer 35 locaties van beide gemeenten en is er een risico-inventarisatie voor de verschillende functies van de buitendienst gemaakt (d.m.v. een Taak Risico Analyse- TRA; ook wel Functie RI&E genoemd). Deze TRA wordt gemaakt van de functies die risico's lopen onderweg en geldt met name voor functies in de buitendienst. Er is duidelijk geworden waar risico's liggen en welke acties er moeten worden genomen om te voldoen aan wet- en regelgeving.

In 2020 wordt een gestart gemaakt met diverse acties (inhaalslag) om de risico's weg te nemen of te minimaliseren. In de jaren vanaf 2021 worden deze acties gecontinueerd en bijgehouden. De incidentele kosten in 2020 die voortkomen uit de RI&E's en TRA's bedragen € 144.000. Vanaf 2021 bedragen de structurele kosten € 74.000 per jaar.

In onderstaande tabel zijn de verschillende onderdelen (acties) uitgesplitst:

Risico inventarisatie arbozaken (RI&E)

- Vaccinaties medewerkers risicovolle functies (Hepatitis A, Hepatitis B en DTP)
 - € 70.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 15.000 (2021), € 15.000 (2022), € 15.000 (2023)
- Lymescreening
 - Verdeling o.b.v. aantal medewerkers
 - € 30.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 15.000 (2021), € 15.000 (2022), € 15.000 (2023).
 - In 2020 evaluatie van het bedrag en evt. aanpassing.
- Aanpassing werkplekken / werklocaties
 - Verdeling o.b.v. aantal medewerkers
 - € 40.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 40.000 (2021), € 40.000 (2022), € 40.000 (2023)
- Toetsing RI&E's & TRA's
 - Verdeling 50/50
 - € 4.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 4.000 (2021), € 4.000 (2022), € 4.000 (2023)

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is een inhaalslag gemaakt wat betreft de lymescreening en vaccinaties, deze maken nu onderdeel uit van de regulieren taken. Dit geldt ook voor de aanpassing van werkplekken/werklocaties en het toetsen van de RI&E's en TRA's.

Wat is (nog) niet gelukt?

nvt

Gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening (a)

[Kadernota 2018

nr. 0.2coal1]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Het doel van gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatie voorziening is verbetering van de digitale dienstverlening. Er zijn vele digitale middelen beschikbaar om de burger gerichter en sneller van dienst te zijn. Dat kan zijn een aparte 8K-app zijn of ontwikkelingen rondom persoonlijke internetpagina. Ook kan worden gedacht aan standaardbeschikkingen die sneller tot stand kunnen komen door inzet van digitale technieken. Tal van gemeenten slaan deze weg in, Achtkarspelen volgt hierin.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 hebben we het Whatsapp kanaal in ere kunnen herstellen en is ook het directe klantenverkeer via Social Media onderdeel geworden van het KCC, het organisatie onderdeel dat zich richt op de eerstelijns contacten.

Wat is (nog) niet gelukt?

De gepersonaliseerde digitale gemeentelijke voorzieningen is een continu proces. Een doorlopende gerichtheid om de klant op digitaal vlak beter van dienst te zijn, bijvoorbeeld met slim ingerichte interactieve formulieren.

Informatiemanager

[Kadernota 2020

nr. 00.04.05]

[Op schema]

Wat wilden we?

Aanvraag tijdelijke informatiemanager voor de uitvoering van een grote projectportfolio op het gebied van Informatiemanagement / procesoptimalisatie.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 en 2022 zetten we de tijdelijke formatie (0,8 fte) in voor de inzet van een projectleider en projectmedewerker Informatiemanagement. Deze ondersteunen bij de realisatie van grote projecten, zoals de Omgevingswet en Zaakgericht werken.

Formatie DIV

[Kadernota 2020

nr. 00.04.06]

[Op schema]

Wat wilden we?

Tijdelijke formatie op DIV (Archief) voor de uitvoering van uitvoerende (archief)projecten, kennisbehoud en de voorbereiding en uitvoering van nieuwe wet- en regelgeving.

Wat hebben we bereikt?

Een (externe) medewerker is ingehuurd voor de afbouw van het analoge (dynamische) archief in Achtkarspelen. Ongeveer 75% van het analoge archief is gearchiveerd op bewaren en te vernietigen. De nieuwe medewerkers recordbeheer nemen deze taak over ter afronding. Zij hebben zich in 2021 kunnen richten op de afbouw van de digitale archivering ter voorbereiding op het nieuwe zaakstelsel.

Verbijzonderde Interne Controle (VIC) en rechtmatigheidsverklaring

[Kadernota 2020

nr. 00.04.08]

[Op schema]

Wat wilden we?

Er wordt primair ingezet op het vinden van oplossingen binnen de bestaande kaders. Bij de verdere uitwerking van de diverse (V)IC-processen zal blijken of dit afdoende gaat lukken. Dit hangt mede samen met het project 'procesoptimalisatie' waar de (V)IC ook onderdeel van is. Daarnaast is het afhankelijk van de prioritering en daarmee samenhangende beschikbaarheid van medewerkers die input moeten leveren, maar in het kader van de ombuigingen ook andere taken op zich moeten nemen.

Wat hebben we bereikt?

Vanaf 2021 voeren onze organisaties de verbijzonderde interne controles uit 'in eigen beheer'. Hiertoe hebben we het 'Three lines of Defence' model ingevoerd: de lijn / afdelingen voeren de 1e lijnscontroles uit, de clustercontrollers de 2e lijnscontroles en concerncontrole de 3e lijnscontroles.

In 2021 is tevens het controleprotocol geactualiseerd en door de Raad vastgesteld voor 2021 t/m 2024 en is het meerjaren VIC-plan voor 2021 t/m 2024 opgesteld.

Het moeten afgeven van een rechtmatigheidsverklaring door het college is doorgeschoven naar 2022 (en mogelijk zelfs naar 2023). Dit betekent dat de accountant voor 2021 (en mogelijk dus ook nog voor 2022) een eindconclusie geeft omtrent het rechtmatig handelen.

Wat is (nog) niet gelukt?

In februari 2022 is nog niet duidelijk of de nieuwe wet "rechtmatigheidsverantwoording colleges" al van toepassing gaat worden voor 2022. Bovendien zijn de details van de kaders die hiervoor gaan gelden nog niet bekend. Het concretiseren van de 3e lijn en het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording wacht hier op.

De uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controles is een continu proces. Het is een groei-model waarin we ons in 2021 en 2022 richten op het basisoniveau: financiële rechtmatigheid. De inschatting is dat het zeker 2 jaar nodig heeft voordat de VIC goed geïmplementeerd is. Het zelf uitvoeren van de controles heeft impact op meerdere afdelingen. Onze ambities staan geschetst in het in 2021 opgestelde Meerjarenplan VIC 2021-2024.

Voor dit onderwerp sluiten wij ook aan bij de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie in haar onderzoek naar Risicomanagement. De komende jaren zal geïnvesteerd moeten worden in de betrokkenheid en bewustwording van risicobeheersing in de lijnorganisatie (waar de 1e lijnscontroles zijn belegd). Hiernaast is versterking gewenst in de 3e lijn in de vorm van de functie van Concern-Audit.

Overige ontwikkelingen

Kosten gemeentehuis

De onderhoudskosten en overige kosten gerelateerd aan het gemeentehuis zijn € 50.000 lager uitgevallen dan begroot. Als gevolg van het vele thuiswerken zijn met name de kosten voor voedingsmiddelen en dranken lager uitgevallen dan begroot.

Externe advisering bij Juridische Zaken

Voor externe advisering wordt jaarlijks een bepaald bedrag begroot. De jaarlijkse besteding is afhankelijk van omstandigheden die niet altijd kunnen worden voorzien. Er is bij Juridische Zaken sprake geweest van minder externe advisering dan voorzien. De kosten zijn hierdoor ruim € 27.000 lager uitgevallen dan begroot.

Personeelskosten Overhead

De overheadgerelateerde personeelskosten zijn € 71.000 hoger uitgevallen dan de begrote kosten van € 640.000. In lijn met de totale personeelskosten zien we met name een overschrijding op de inhuurkosten als gevolg van een krappe arbeidsmarkt en ziektevervangingskosten.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Overhead	9.356	8.370	9.511	- 1.142
Totaal lasten	9.356	8.370	9.511	- 1.142
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Overhead	113	140	91	- 49
Totaal baten	113	140	91	- 49
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 9.243	- 8.230	- 9.420	- 1.191

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Verklaring resultaat	€	- 1.191
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
.4 Overhead		- 1.191
<u>Structureel</u>		- 1.191
Baten		- 49
- Personeelskosten inclusief ziektebudget		- 24
- Overige inkomsten gemeentehuis en ICT als gevolg van beperkte openstelling van de kantine. Het ICT budget vervalt met ingang van 2022 omdat deze structureel niet benut wordt.		- 25
Lasten		- 1.142
- Juridische Zaken: kosten voor externe advisering		27
- Gemeentehuis: fors lagere kosten voor voedingsmiddelen en dranken als gevolg van het vele thuiswerken.		61
- De personeelskosten Overhead: hogere reguliere salariskosten en meer inhuur dan begroot.		- 52
- ICT		38
- Bijdrage aan de WM		- 1.217
- Afronding / divers		1

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

onqunstig ▼ neutraal — gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens —

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar		rek.	begr.	rek.
		ref.jaar	O			
Overhead				2021	2022	2020
Percentage overhead t.o.v. de totale lasten						
Achtkarspelen	euro	2021	▲	9,4	10,4	11,1
(Cijfers jaarrekening 2020)						
Nederland	euro	onbekend		onbekend	onbekend	onbekend

3.2 Paragrafen

A - Lokale heffingen

Inleiding

Een deel van de inkomsten van onze gemeente bestaat uit lokale heffingen en belastingen. We geven hieronder een samenvatting zodat inzicht ontstaat in de lokale lastendruk. Dit is van belang om een goede afweging te kunnen maken tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook laten we zien welk beleid de gemeente in 2021 heeft gevoerd op het gebied van de lokale heffingen en de kwijtschelding daarvan.

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De heffingen worden voor het grootste deel opgebracht door burgers.

	Begroting	Rekening	Vershil
(x € 1.000)	2021	2021	
Afvalstoffenheffing			
7.3 Afval	3.918	3.941	24
Burgerzaken			
0.2 Burgerzaken	328	304	- 24
Forensenbelasting			
3.4 Economische promotie	4	4	-
Omgevingsvergunningen			
0.2 Burgerzaken	-	-	-
7.4 Milieubeheer	-	-	-
8.1 Ruimtelijke ordening	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	444	489	45
Overige			
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1 Verkeer en vervoer	34	82	48
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	5	- 1
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	7	9	2
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	4	- 11
OZB			
0.61 OZB woningen	3.926	3.911	- 16
0.62 OZB niet-woningen	2.037	2.054	17
Precario			
0.64 Belastingen overig	1.605	1.603	- 2
Reclamebelasting			
0.64 Belastingen overig	46	45	-
Rioolheffing			
7.2 Riolering	2.039	2.053	14
TOTAAL	14.409	14.505	97

Uitgangspunten leges- en tarievenbeleid

Voor de jaarrekening gebruiken we de uitgangspunten van de programmabegroting 2021. Deze vindt u in de paragraaf Lokale heffingen van de begroting.

OZB

De onroerendezaakbelastingen zijn belastingen die worden geheven over binnen de gemeentegrenzen gelegen onroerende zaken. De WOZ-waarde vormt de heffingsmaatstaf voor de OZB. De tarieven worden jaarlijks gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van de onroerende zaken.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van alle huishoudens als dekking in de kosten van het ophalen van het huishoudelijk afval (een wettelijk verplichte taak). Het is een algemene heffing. Dat wil zeggen, dat elke huishouding afvalstoffenheffing betaalt, ook al zou men beweren dat men niet gebruik maakt van de dienstverlening van de gemeente.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2021 € 3.694.000 (inclusief toerekenbare compensabele BTW). De opbrengsten waren € 3.941.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2021 107%. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten (exclusief toerekenbare compensabele BTW) van € 202.000 hebben we gestort in de voorziening afval.

De dotatie in de voorziening is € 122.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de onderstaande punten.

- Herstel oud papierprijs in 2021: in 2020 was de oud papierprijs in een vrije val terecht gekomen waardoor er in de begroting 2021 nihil is begroot (€ 154.000)
- Fors hoger ingezameld volume kunststoffen en drankkartons vanuit nascheiding huisvuil 2021 (€ 136.000)
- Definitieve eindafrekeningen 2017 en 2018 voor de vergoeding van kunststof en drankkartons van Nedvang (€ 38.000)
- Herstel van grondstofprijzen in 2021 waardoor de opbrengst van de deelstromen (vooral metalen) hoger was dan begroot (€ 59.000)
- Introductie van een slagboomtarief op de milieustraat vanaf maart 2021 (€ 69.000)
- € 24.000 hoger gerealiseerde afvalstoffenheffing ten opzichte van de begroting.
- Hogere lasten voor de inzameling van afval deelstromen zoals plastic, drankkartons, glas en oud papier (€ 163.000)
- Extra kwijtscheldingen door de gemeente voor een bedrag van € 40.000
- Toename kosten van de afvoer van de afvalstromen vanaf de milieustraat door een hoger volume (€ 67.000)

Het totaal aan hoger uitgevallen kosten ten opzichte van de begroting heeft gezorgd voor hogere overheadlasten en daarnaast is er sprake van een hogere doorbelasting vanuit andere taakvelden (per saldo € 88.000).

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de afvalstoffenheffing voor 2021 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2020.

	Tarief 2021	Tarief 2020	Vershil
Afvalstoffenheffing			
Eenpersoonshuishouden	257,28	234,48	22,80
Meerpersoonshuishouden	367,65	334,92	32,73
Extra container	183,72	166,80	16,92

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven over alle gebouwen als dekking voor de kosten voor het onderhouden en in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel en voor de zorg van afvoer van grond- en hemelwater.

De gemeente mag voor een groot deel zelf de hoogte van de rioolheffing bepalen. We gaan daarbij uit van het volgende:

- Heffing op basis van vaste tarieven bij gebruiker en eigenaar.
- Voor gebruikers maken we verschil tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens in de verhouding 70:100.
- De opbrengsten van de rioolheffing moet de kosten dekken maar mag niet hoger zijn dan 100%. Waarbij het uitgangspunt van het geldende verbreed gemeentelijk riolerings- plan (vGRP) is, dat dit langjarig geldt.
- Er is een basisheffing voor alle percelen.

De kosten die worden toegerekend aan de rioolheffing komen van een aantal taakvelden, waarbij taakveld riolering het centrale taakveld is. Van dit taakveld wordt nagenoeg 100% van de kosten toegerekend. Daarnaast worden kosten toegerekend van taakveld wegen, het gaat om een deel van de kosten van straatreiniging, onderhoud duikers en tractiemiddelen. Verder wordt een deel van de kosten van de werkplaats toegerend.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

Bij de opbrengsten is er naast de rioolheffing noch sprake van vergoedingen voor individuele diensten, zoals het aanleggen van huisaansluitingen of het legen van beerputten.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2021 € 2.161.000. De opbrengsten waren € 2.053.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2021 95%. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten (exclusief verschil toerekenbare compensabele BTW) van € 168.000 is onttrokken aan de Voorziening riolering.

De onttrekking uit de voorziening is € 276.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Een latere actualisatie van het nieuwe GRP en het doorbelasten van meer uren aan investeringen (met name inrichting openbare ruimte en wegen) dan begroot (€ 85.000);
- Een voordeel op de salariskosten van vast personeel door het niet invullen van vacatureruimte (€ 66.000);
- Lager uitgevallen kosten voor incidenteel onderhoud, inspectie en reiniging van gemalen en vrijvervalriolering, onder anderen als gevolg van investeringen in eerdere jaren (per saldo € 41.000);
- De inkomsten vanuit de heffing zijn circa € 14.000 hoger uitgevallen dan begroot door een stijging van het aantal huishoudens;

Bovenstaande posten zorgen eveneens voor een effect op de overheadkosten en rente. Per saldo levert dit een voordeel van € 58.000 op.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de rioolheffing voor 2021 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2020.

	Tarief 2021	Tarief 2020	Vershil
Rioolheffing			
Meerpersoonshuishouden/IBA	170,16	167,28	2,88

Reclamebelasting

De reclamebelasting is in Achtkarspelen van toepassing in Surhuisterveen. In een afgebakend deel van het centrum ontvangen gebruikers van panden/gebouwen met een reclame-uiting een jaarlijkse heffing van € 467,90. De opbrengst van deze heffing bedroeg in 2021 € 45.425. Hiervan is als voorschot € 40.000 uitbetaald aan het ondernemersfonds.

Daarnaast heeft in 2021 de afrekening over 2020 plaatsgevonden en dat houdt in dat over 2020 een bedrag van € 5.901 is nabetaald in 2021. Vanuit het ondernemersfonds worden promotieactiviteiten in het centrum van Surhuisterveen bekostigd.

Precariobelasting

De heffing van precariobelasting, een heffing op kabels en leidingen van nutsbedrijven in gemeentelijke grond, is eindig. De wettelijke mogelijkheid voor de gemeenten om precariobelasting te heffen op kabels en leidingen van nutsbedrijven is ingaande 2016 afgeschaft. Er is een overgangperiode van toepassing tot en met het jaar 2021. In 2021 was een bedrag begroot van € 1.605.247 en is een bedrag van € 1.603.353 ontvangen.

Forensenbelasting

Personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben voor zichzelf of voor hun gezin, betalen forensenbelasting. De aanslag wordt opgelegd aan degene die de gemeubileerde woning tot zijn beschikking heeft. Het betreft een klein aantal: 6-7 gevallen per jaar. In 2021 waren er 7 woningen waarvoor deze belasting gold. Er was een bedrag begroot van € 3.668 en er is een bedrag van € 3.661 ontvangen.

Kwijtschelding

Mensen met een laag inkomen en weinig vermogen kunnen een verzoek om kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen indienen. Op grond van de landelijke kwijtscheldingsnormen (uitvoeringsregeling), artikel 26 Invorderingswet 1990 wordt het ingediende verzoek getoetst of de belastingschuldige recht heeft op gehele of gedeeltelijke kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en/of onroerende zaakbelasting. Het kwijtschuldigen bedrag hoeft de belastingschuldige niet te betalen.

Kwijtschelding	2021	2020
Automatische kwijtschelding	462	460
Ambtshalve kwijtschelding	48	39
Toekenning op aanvraag (volledig)	151	162
Toekenning op aanvraag (gedeeltelijk)	18	26
Totaal aantal toegekende kwijtscheldingen	679	687
Totaal aantal afgewezen kwijtscheldingen	239	183
Kwijtschuldigen belastingbedragen	302.519	289.802

B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We zijn verplicht om in een paragraaf het weerstandsvermogen en de risicobeheersing op te nemen.

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente.

Deze paragraaf geeft een beeld van de weerstandscapaciteit en de risico's en het beleid dat daarbij hoort. Ook presenteren we een aantal verplichte kengetallen. Deze vertellen iets over de financiële positie van onze gemeente.

Verloop reserves en voorzieningen in begrotingsperiode

Het saldo van de jaarrekening beschouwen we als *incidentele weerstandscapaciteit*. De reserves zien we als *structurele weerstandscapaciteit*.

De raad beslist over de inzet van de Algemene Reserve. De Bestemmingsreserves zijn nadrukkelijk voor specifieke doelen bestemd.

Ontwikkeling reserve (x € 1000)	Werkelijk Ultimo 2020	Werkelijk Ultimo 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Algemene reserve weerstandsvermogen	3.080	3.080	3.080	3.080	3.080	3.080
Saldo onttrekkingen/stortingen		-750	-3.220	-887	-241	-32
Vrije reserve	14.039	13.289	10.069	9.182	8.941	8.909
Saldo Algemene Reserve	17.119	16.369	13.149	12.262	12.021	11.989
Resultaatvermeerdering/-vermindering	6.590	2.257				
Eindsaldo o.v.v. resultaatbestemming	23.709	18.626	13.149	12.262	12.021	11.989

Bestemmingsreserve 'De Kûpe' (x € 1000)	Werkelijk Ultimo 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2024
Stand per 1-1		7.624	7.624	7.314	7.004	6.694
Onttrekkingen			-310	-310	-310	-310
Saldo per 31-12		7.624	7.314	7.004	6.694	6.384

Totaal	23.709	26.250	20.463	19.266	18.715	18.373
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Bestemmingsreserves en Stille reserves

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven en waartoe expliciet is besloten. Bestemmingsreserves mogen daarom alleen besteed worden aan de doelen die daaraan door de gemeenteraad zijn toegekend. De gemeenteraad kan de bestemming van de reserve nadien ook weer aanpassen. Uitgangspunt voor de gemeenteraad Achtkarspelen is dat het aanhouden van bestemmingsreserves zoveel mogelijk wordt beperkt. Achtkarspelen kent een bestemmingsreserve voor de kapitaallasten van Zwembad De Kûpe en (op grond van het BBV) de bestemmingsreserve 'overlopende posten'.

Stille reserves

Daarnaast zijn er ook nog de zogenaamde stille reserves. Deze stille reserves zijn niet zichtbaar op de balans. Stille reserves vertegenwoordigen het verschil in de waarde van bezittingen in het economisch verkeer en de waarde waarvoor deze bezittingen op de balans moeten worden opgenomen. De verslaggevingsvoorschriften schrijven namelijk voor dat alleen waardering tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of (duurzaam) lagere marktwaarde is toegestaan. Het is niet toegestaan activa te herwaarderen naar waarde in het economisch verkeer.

Stille reserves kunnen daardoor pas ingezet worden indien de betreffende bezitting wordt verkocht. In het BBV is bepaald dat activa waarvan de bestemming verandert, de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans wordt opgenomen. Op dat moment wordt de stille reserve zichtbaar.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit zegt hoe de gemeente eenmalige tegenvallers op kan vangen. Feitelijk is dit de optelsom van het *vrij te gebruiken* deel van de reserves en de *stille reserves*.

- Het vrij te gebruiken deel van de reserves is dat deel waarvan nog geen bestemming is vastgelegd. In onze gemeente is dit de Algemene Reserve.
- De stille reserves zijn bezittingen die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde én op korte termijn verkoopbaar zijn. Voor zover op dit moment bekend, heeft onze gemeente geen stille reserves.

Daarnaast hebben we in de exploitatie een aantal stelposten opgenomen voor onvoorziene eenmalige uitgaven.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in het jaar op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitvoering van bestaande taken.

Bij ons gaat het dan om het *begrotingsoverschot* en de *onbenutte belastingcapaciteit*. De onbenutte belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre we de mogelijkheid hebben om vooral de OZB-tarieven te verhogen.

Risico's

Niet ieder risico heeft direct gevolgen voor de weerstandscapaciteit. We spreken van een risico als het gaat om

- relatief grote bestaande of toekomstige verplichtingen
- met een buitengewoon karakter
- waarbij de omvang en de kans onmogelijk is in te schatten
- en die niet kan worden afgedekt door een voorziening, verzekering of andere beheersmaatregel.

Risico's waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 50.000 wordt geschat beschouwen we als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Daarboven worden ze in de paragraaf weerstandsvermogen.

Gewone risico's, het overschrijden van de begroting, betekent niet automatisch dat er een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om open-einde regelingen, aantallen bijstandsgerechtigden en bijstelling van rijksbudgetten. Maar ook om vertragingen in processen, het niet realiseren van beleidsdoelstellingen, risico's met betrekking tot arbo en veiligheid, faillissement van aannemers en het aantreffen van bodemvervuiling bij aankoop van grond. Dergelijke afwijkingen melden we via de bestuursrapportages.

Verzekering van risico's

Een deel van de risico's kan worden afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Dat betekent een afweging tussen de kans op schade en de kosten daarvan enerzijds en de verzekeringspremie anderzijds. We bekijken van tijd tot tijd of er bijstelling nodig is.

Risico's ten laste van de weerstandscapaciteit

In de programmabegroting hebben wij een aantal risico's beschreven. Hieronder vertellen we per onderwerp in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich ook ná 2021 zal voordoen.

In de programmabegroting 2021 zijn een aantal risico's beschreven.

Hieronder wordt per onderwerp aangegeven in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich voortzet ná 2021.

Onderwerp	Gesubsidieerde instellingen
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	De gemeente heeft te maken met een variatie aan gesubsidieerde instellingen, zoals: zwembaden, cultuurcentrum, bibliotheek, maatschappelijk werk, etc. Het risico bestaat dat claims van deze instellingen financieel nadeel voor de gemeente kan betekenen. Organisaties kunnen failliet gaan en de gemeente kan het product in de lucht willen houden, en dat brengt mogelijk (frictie)kosten met zich mee. De gemeente sluit overeenkomsten met instellingen die subsidies e.d. van de gemeente ontvangen, waarin productafspraken zijn opgenomen. Tijdens het lopende jaar is regelmatig overleg over de (financiële) voortgang. Het risico dat daardoor financieel gezien iets misgaat wordt daarmee geminimaliseerd.

Onderwerp	Gemeenschappelijke regelingen (excl. SW Fryslân)
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2021 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	De gemeente participeert in een aantal gemeenschappelijke regelingen. Deze regelingen worden beschreven in de paragraaf Verbonden Partijen. De grotere regelingen betreffen de Veiligheidsregio, Jobinder en de FUMO. De uitvoering van gezamenlijke beleidsterreinen binnen dergelijke regelingen brengt risico's met zich mee, waarvoor gezamenlijk voor dekking moet worden gezorgd. Om er voor te zorgen dat de gemeente zelf de regie blijft voeren wordt er strak toezicht gehouden. Het standpunt van de gemeente wordt zowel ambtelijk (in overlegorganen) als bestuurlijk (in AB-vergaderingen) uitgedragen.

Onderwerp	Stikstofdossier en PFAS
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2021 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>Stikstofdossier De depositie van stikstof (ammoniak en stikstofoxiden) is schadelijk voor de natuur. Al jaren is sprake van een overschot aan stikstof in Natura-2000-gebieden. Het Rijk en de Provincie hebben de taak er voor te zorgen dat de stikstofdepositie wordt teruggedrongen en de natuur herstelt. De beperkingen van de stikstofdepositie werkt belemmerend voor nieuwe activiteiten in de bouw en bestaande en nieuwe activiteiten in het verkeer, de agrarische sector en andere ontwikkelingen. Vanaf 1 juli 2021 is de nieuwe Stikstofwet en het bijbehorend Besluit stikstofreductie en natuurbescherming van kracht. Hiermee zijn de reductiedoelstellingen voor stikstofreductie geformuleerd, is geld vrijgespeeld voor maatregelen en heeft het kabinet met de bouwvrijstelling (voor tijdelijke bouw-, aanleg en sloopectiviteiten) ook ruimte gecreëerd om ontwikkelingen weer mogelijk te maken. Stikstof in de gebruiksfase blijft een issue en kan belemmerend blijven voor nieuwe activiteiten van derden en van de gemeente zelf. Het is overigens onzeker in hoeverre de huidige stikstofregels in nieuwe rechtszaken stand houden. Gelet op de afstand tot Natura-2000 gebieden zijn vooralsnog geen grote belemmeringen voor nieuwe (bouw)projecten in Achtkarspelen te verwachten.</p> <p>PFAS Eind 2019 is de Bodemkwaliteitskaart PFAS voor Fryslân opgesteld. In februari 2020 is deze BKK-PFAS in Achtkarspelen (en Tytsjerksteradiel) en door de Friese gemeenten vastgesteld. Hierbij is aangesloten bij het generieke beleid zoals opgenomen in het Tijdelijk Handelingskader (THK) (geactualiseerd, versie 2) van 28 november 2019. Na een actualisatie in juli 2020 (versie 3) is er in december 2021 een derde actualisatie (versie 4) van het handelingskader geweest. In de geactualiseerde THK's van juli 2020 en december 2021 zijn de landelijke toepassingswaarden voor PFAS verruimd. Op basis van het nieuwe beleid (geactualiseerde bodemkwaliteitskaart) en verruimde normen voor PFAS zijn er geen (grote) belemmeringen voor de afvoer of toepassing van grond. Wanneer de bodemkwaliteitskaart niet geldig is als erkend bewijsmiddel moet men in de huidige situatie wel structureel extra kosten maken voor het analyseren van PFAS binnen een partijkeuring of waterbodemonderzoek. Hierover is het college en raad eind 2019, begin 2020 over geïnformeerd.</p>

Onderwerp	Ontwikkelingen Sociaal Domein
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	N
Gestort in reserve	N
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	De maatwerkvoorzieningen binnen de Jeugdzorg de Wmo (inclusief Beschermd Wonen) zijn open-einde regelingen. In de afgelopen jaren hebben we steeds meer data en kennis verkregen om de kosten in de Jeugdzorg en de Wmo te voorspellen en te volgen. Deze prognose is ook opgenomen in de meerjarige begroting. Ondanks dat blijft het risico bestaan dat de groei van het aantal

	cliënten hoger is dan verwacht. Zeker voor de cliënten die hoog-specialistische zorg ontvangen kan een stijging (of een daling) leiden tot een forse financiële bijstelling. In de begroting houden we namelijk rekening met een gemiddeld aantal cliënten die hoog-specialistische zorg ontvangen.
--	---

Onderwerp	Gegarandeerde geldleningen
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>Gemeenten in Nederland hebben de hoogste rating voor kredietwaardigheid. Zij kunnen daardoor goedkoper geld lenen bij de banken dan private ondernemingen. Omdat woningbouwcorporaties een bijdrage leveren aan de publieke taak hebben wij in het verleden een aantal leningen aangetrokken en deze direct doorgeleend aan de woningbouwcorporatie. Daarmee konden zij meeprofiteren deze gunstige leencondities. Later hebben we een andere constructie gehanteerd, waarbij we niet leningen doorlenen, maar waarbij we direct garant staan. Gevolg is wel dat wij hierdoor het risico lopen dat als de derde partij failliet gaat, de gemeente de betalingsverplichting op zich moet nemen.</p> <p>De risico's zijn klein, aangezien garanties alleen verstrekt worden wanneer zij niet bij derden kunnen worden ondergebracht en bij garantieverlening aan verenigingen c.a. aangetoond is dat zij de betalingsverplichtingen kunnen nakomen. Wanneer het risico zich voordoet, kunnen de gevolgen echter aanzienlijk zijn. Wanneer dit risico zich voordoet, kunnen we met de gereserveerde gelden de gevolgen in het eerste jaar afdekken. De structurele gevolgen zullen vervolgens via de eerstvolgende kadernota of door een begrotingswijziging worden meegenomen.</p> <p>De leningen die door de gemeente in het verleden zijn verstrekt worden volgens schema afgelost. Het risico op deze post neemt daardoor jaarlijks af. Via toetsing van het jaarverslag beoordelen we of de risico's stabiel blijven. Ook het risico op in het verleden verstrekte garanties neemt elk jaar af, omdat ook op deze leningen de geldgever volgens schema aflost. Bij garanties in het kader van de woningbouw heeft de gemeente zekerheidsrechten, waardoor dit risico zeer klein is. Via het jaarverslag heeft de gemeente inzicht in de financiële positie van de geldnemer. Bij garanties t.b.v. verenigingen vindt overleg plaats als de bank een achterstandsmelding doet. In die gevallen passen we maatwerk toe om escalatie te voorkomen. Op basis van het verleden is het risico op deze post relatief gering.</p>

Onderwerp	Kosten personeel
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>De gemeente wordt regelmatig geconfronteerd met onverwachte kosten inzake personeel. Voorbeelden hiervan zijn kosten voor ziektevervangings en niet begrote en niet gecompenseerde CAO verhogingen.</p> <p>Aan de hand van periodieke rapportages en analyses worden tijdig overschrijdingen gesignaleerd en gerapporteerd, zodat er</p>

	eventueel nog ingegrepen kan worden. Toch blijft er een relatief groot risico over dat niet beïnvloedbaar is.
--	---

Onderwerp	Overige onvoorziene risico's
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>Een risicoanalyse blijft een verwachting van wat we denken dat zou kunnen gaan gebeuren op basis van de huidige beschikbare informatie. De kans is dan ook reëel dat zich in een jaar bepaalde gebeurtenissen voordoen, die vooraf niet waren in te schatten.</p> <p>We stellen voor om dergelijke risico's ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. Het betreft dan risico's die beperkt door ons beïnvloedbaar zijn en waarvan het financiële gevolg groter is dan € 50.000.</p>

Onderwerp	Bouwgrondexploitatie
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2021 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>Het hebben van een bouwgrondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. In de paragraaf Grondbeleid worden de financiële risico's van de bouwgrondexploitatie toegelicht. Door het jaarlijks opstellen van geactualiseerde berekeningen op basis van de meest recente ontwikkelingen kunnen wij de raad tijdig informeren via de reguliere P&C-cyclus.</p>

Onderwerp	Omgevingswet
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2021 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. Invoering van de Omgevingswet is ondertussen voorzien per 1 januari 2023 en hier wordt dan ook hard aan gewerkt. Het vraagt van de organisatie aanpassingen in o.a. werkprocessen, ICT en dienstverlening. Landelijk zijn hier minimale eisen aan gesteld. De invoering van de Omgevingswet is de grootste stelselwijziging binnen het fysieke domein, waardoor nog niet alle effecten en benodigdheden voor de implementatie zijn te overzien. Zo is de datum van invoering al een paar keer uitgesteld en is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog in ontwikkeling.</p>

Onderwerp	Duurzaamheid
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2021 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	In de gemeentelijke Duurzaamheidsagenda is een aantal keuzes opgenomen die in meer of mindere mate van invloed kunnen zijn op het weerstandsvermogen. Met name de energietransitie op basis van het klimaatakkoord zal veel extra inzet, en dus kosten, met zich meebrengen. Uit een eerste ruwe uitkomst van het onderzoek van de Raad voor het openbaar bestuur blijkt dat aangaande de benodigde inzet om invulling te kunnen geven aan het klimaatakkoord in de periode 2022-2030 fors is. Het is nog niet duidelijk of hier ook structureel Rijksmiddelen tegenover staan.

Onderwerp	Ombuigingen begroting 2021) en maatregelenpakket (begroting 2020)
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	Niet of niet tijdig realiseren van ombuigingen 2021-2024. De resultaatontwikkeling staat al geruime tijd onder druk. In lijn met de wens van de raad en het college en conform de voorschriften wordt gestreefd naar een sluitend perspectief. Zonder aanvullende maatregelen in de vorm van een pakket ombuigingen lukt dit niet.

Onderwerp	Covid-19 (incl. BUIG)
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2022	<p>Onvoorziene kosten en daling van inkomsten door Covid-19. Wereldwijd zijn we getroffen door de Covid-19 crisis. Ook in Nederland zijn we in 2021 nog volop geconfronteerd met de gevolgen hiervan. Covid-19 heeft grote financiële implicaties op de gemeentelijke begrotingen. De gemeenten worden nu al geconfronteerd met aanzienlijke aanvullende kosten. Ook lopen er op verschillende terreinen de inkomsten terug. Denk hierbij bijvoorbeeld aan leges, toeristenbelasting, verhuur van maatschappelijk vastgoed.</p> <p>De financiële impact op de gemeentelijke begroting op het verslagjaar lijkt ook in 2021 te overzien. Compensatie-uitkeringen vanuit het rijk lijken voldoende om de extra kosten over het jaar 2021 te kunnen dekken. De sociaal maatschappelijke en de financieel economische schade van de crisis hangt vooral af van het verloop en de tijdsduur. Voor het komend verslagjaar (2022) is de verwachting dat er nog een extra beroep zal worden gedaan op de gemeentelijke BUIG-middelen en de maatschappelijke opvang. Bij een aanhoudende focus op thuiswerken zullen extra</p>

kwalitatieve investeringen nodig zijn in ICT, thuiswerkplekken en andere facilitaire voorzieningen moeten worden ingeregeld.
--

Voor de risico's in deze jaarrekening is op basis van bovenstaande classificatie een te verwachten beslag op de weerstandscapaciteit berekend. De conclusie is, dat de financiële impact van de risico's kan worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit van onze rekening en begroting.

Onderwerp	Risico	Kans	Weerstands- vermogen
Gesubsidieerde instellingen	€ 500.000	20%	€ 100.000
Gemeenschappelijke Regelingen (excl. SW Fryslân)	€ 300.000	50%	€ 150.000
PAS en PFAS	€ 200.000	10%	€ 20.000
Sociaal Domein - Jeugdzorg en Wmo	€ 1.800.000	50%	€ 900.000
Gegarandeerde geldleningen	€ 18.000.000	1%	€ 180.000
Kosten personeel	€ 1.000.000	50%	€ 500.000
Overige onvoorziene risico's	€ 1.000.000	50%	€ 500.000
Bouwgrondexploitatie	€ 500.000	20%	€ 100.000
Omgevingswet	€ -		€ -
Duurzaamheid	€ -		€ -
Realisatie ombuigingen	€ 3.000.000	10%	€ 300.000
Covid-19 (en BUIG)	€ 500.000	50%	€ 250.000
Algemene Uitkering	€ -		€ -
			€ 3.000.000
Reserve weerstandsvermogen			€ 3.080.000
Verschil (ruimte)			€ -80.000

Weerstandscapaciteit (algemene reserve na verwerking resultaat)	€ 26.250.000 (A)
Risico's maximale omvang (financieel vertaald kans x impact)	€ 3.000.000 (B)
Weerstandsratio	8,75 (A) / (B)

Kengetallen

Kengetallen zijn verplicht en ze vertellen iets over de financiële gezondheid van de gemeente. Hieronder worden ze weergegeven vanaf 2019.

LEGENDA					
t.o.v. vorige meting			prognose mjb 2022 - 2024		
ongunstig			ongunstig		
neutraal			neutraal		
gunstig			gunstig		
nog geen gegevens			geen/onvoldoende gegevens		
Kengetal	Begroting	Rekening	Rekening	Rekening	Rekening
	2021	2021	2020	2019	2018
Belastingcapaciteit	107,50	107,42	103,18	102,38	104,55
t.o.v. begroting 2021					
prognose o.b.v. historie					
Grondexploitatie	1,52	1,13	3,00	2,80	1,70
t.o.v. begroting 2021					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote	62,33	44,59	43,80	57,40	56,30
t.o.v. begroting 2021					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55,14	39,63	39,30	49,80	49,00
t.o.v. begroting 2021					
prognose o.b.v. historie					
Solvabiliteitsrisico	22,97	31,64	27,40	24,00	23,00
t.o.v. begroting 2021					
prognose o.b.v. historie					
Structurele exploitatieruimte	-0,50	?	?	?	?
t.o.v. begroting 2021					
prognose o.b.v. historie					

Toelichting

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen dan wel of er ruimte is voor nieuw beleid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de ruimte die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen is gerelateerd aan de totale woonlasten. En die ruimte wordt dan bepaald door de vergelijking met de gemiddelde woonlasten in Nederland (in het vorige jaar).

2022 / 2023 / 2024 o.b.v. begroting 2022

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond in exploitatie zich verhoudt ten opzichte van de totale baten, exclusief reservemutaties, in het begrotingsjaar. Op grond van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV zijn de ruwe gronden per 1-1-2016 gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Hierdoor is het kengetal met een flinke sprong gedaald.

Jaarstukken 2021

Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen. Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote ook exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Solvabiliteitsrisico	Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het getal, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De uitkomst is afhankelijk van de wijze waarop bezittingen in de gemeente worden gewaardeerd. Dat verschilt nogal per gemeente. Verbeteren van de solvabiliteit kan door het eigen vermogen te vergroten (bijvoorbeeld door het verkopen van de aandelen) en door het vreemd vermogen te verkleinen (bijvoorbeeld door minder te lenen).
Structurele exploitatieruimte	Dit kengetal kijkt naar de structurele baten en de structurele lasten ten opzichte van de totale baten. Een positief getal geeft aan dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer kan verbeteren door meer structurele baten of minder structurele lasten op te voeren.

C - Onderhoud kapitaalgoederen

Met de kosten van onderhoud van kapitaalgoederen is vaak een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze onderhoudskosten zijn terug te vinden in meerdere programma's. Om een volledig beeld van alle onderhoudskosten aan kapitaalgoederen te verkrijgen hebben we in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen een dwarsdoorsnede van de gehele begroting gemaakt. Hiermee ontstaat een helder en compleet beeld, wat van belang is voor een goed inzicht in de financiële positie. De kapitaalgoederen zijn opgesplitst in wegen (waaronder ook bruggen), riolering, water, groen en gebouwen.

De gemeente wil op duurzame wijze de aanwezige infrastructurele voorzieningen in stand houden. Het gaat hierbij zowel om bovengrondse voorzieningen als om ondergrondse. Het onderhoud moet ertoe leiden dat de gebouwen en infrastructurele voorzieningen voldoen aan de functionaliteitseisen die hieraan gesteld zijn en worden. Sleutelwoorden zijn: veilig, schoon en heel, tegen zo laag mogelijke kosten.

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte. Dit betekent ook dat zij, wanneer hierin iets gebeurt, moet kunnen aantonen dat zij alles heeft gedaan wat in haar vermogen lag om het gevaar te voorkomen. Dit geldt voor alle aspecten van de openbare ruimte en speelt vooral wanneer het vermoeden bestaat dat de gemeente in haar onderhoudstaak is tekort geschoten.

Beheerplannen

Nota Kapitaalgoederen

In 2021 is, in samenwerking met een adviesbureau, de Nota Kapitaalgoederen opgesteld. De mate van beheer van gemeentelijk areaal in de openbare ruimte is een belangrijk aspect om te voldoen aan de eisen en wensen van de inwoners, bezoekers en ondernemers. Na de aanleg moet beheer zorgen voor een zo efficiënt mogelijke invulling van de levenscyclus van het object. Optimaal beheer van het kapitaal heeft ook een positieve invloed op de mate van tevredenheid over de leefomgeving.

Ten aanzien van functie, gebruik en beleving is het (integrale) belang groot. Immers, alle areaal samen vormt een geheel: de leefomgeving van de inwoners, ondernemers en bezoekers. Om de kwaliteit van de functie, het gebruik en de beleving te borgen is er een beleidskader nodig. Bij het opstellen van een beleidskader en bij het afwegen van de noodzakelijke keuzes spelen een aantal factoren een rol. De belangrijkste factor is de gewenste kwaliteit. Welke kwaliteit kan de gemeente minimaal bieden, rekening houdend met het beschikbare budget? De keuze voor een bepaalde kwaliteit werkt vervolgens door in factoren als veiligheid, risico's als kapitaalvernietiging en leefbaarheid (uitstraling, comfort, gebruiksgemak).

De beheerfase heeft daarom alles te maken met een zorgvuldige afweging van doelen, opbrengsten en kosten. Deze afwegingen worden samengevat tot kwaliteitsscenario's, waar uiteindelijk de definitieve scenario's over het kapitaal worden opgenomen in de Nota Kapitaalgoederen.

Einddoel van dit proces is de besluitvorming in de raad (eerste kwartaal 2022) over de keuzes en ambities op het gebied van het beheer van onder andere wegen, kunstwerken en groen.

Wegen

Het beleidskader voor het kapitaalgoed wegen is de laatste jaren een belangrijk bespreekpunt geweest. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen (25 november 2010) dat alle wegen binnen de gemeente het kwaliteitsniveau 'basis' dienen te hebben. De raad heeft niet gekozen voor een gedifferentieerd kwaliteitsniveau. Daarnaast heeft de raad gekozen om het aanwezige achterstallig wegenonderhoud gefaseerd in te lopen.

In eerste instantie in tien jaar gerekend vanaf 2010, wat met ingang van 2013 aangepast is naar een temporisering in vijftien jaar. De hiervoor benodigde financiële middelen zijn voor het genoemde raadsbesluit beschikbaar gesteld en opgenomen in de meerjarenbegroting. Hierbij is sprake van een jaarlijks structureel bedrag om het basisniveau te behouden en een jaarlijks bedrag voor het wegwerken van de aanwezige achterstand in wegenonderhoud.

Waterbouwkundige werken

De gemeente heeft niet een beheerplan voor waterbouwkundige werken, omdat in de gemeente weinig waterbouwkundige werken zijn en het benodigde onderhoud hiervoor relatief laag is. De benodigde inspanning om een goed beeld te krijgen van de onderhoudstoestand staat in onze beleving niet in verhouding tot de te maken kosten voor onderhoud. Het is veel efficiënter om een bepaald percentage van de investeringswaarde van de waterbouwkundige werken per jaar te reserveren voor onderhoud. Eventuele gebreken en noodzakelijk onderhoud wordt door de medewerkers van de afdeling Beheer gesignaleerd. Verder is het niet altijd mogelijk om de onderhoudstoestand goed te bepalen; denk hierbij aan duikers die grotendeels of volledig onder water liggen. Voor individuele gevallen, bij grootschalig onderhoud of vervanging, wordt per geval in de kadernota geld gereserveerd.

Het Wetterskip Fryslân heeft het beheer en onderhoud van een aantal duikers en bruggen overgedragen aan de aanliggende eigenaren. Het Wetterskip heeft hun beleid geüniformeerd in de Provincie en heeft in dat verband een nieuwe legger kunstwerken vastgesteld. Als gemeente Achtkarspelen hebben wij, tezamen met Tytsjerksteradiel, hiertegen een zienswijze en bezwaar ingediend aangezien er geen financiële compensatie tegenover staat. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de afspraak dat de betreffende duikers (88 stuks voor onze gemeente) pas per 1-1-2025 over gaan naar de gemeente Achtkarspelen zodat de gemeente tijd genoeg heeft om hier middelen voor vrij te maken in de meerjarenbegroting. Tot die tijd blijven deze duikers in beheer en onderhoud bij het Wetterskip.

Riolering

Gemeenten moeten op grond van de Wet milieubeheer beschikken over een actueel gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De gemeenteraad stelt daartoe telkens voor een daarbij te bepalen periode een dergelijk plan vast. Op 8 december 2016 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2016-2021 vastgesteld. Door de raad is in 2021 besloten om het GRP een jaar te verlengen tot 2022. In het plan hebben we aangegeven hoe we invulling geven aan de van oudsher geldende zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater. Daarbij hebben we ook Een tijdstip aangeduid waarop/waarbinnen onderhoud/vervanging van voorzieningen plaatsvindt. De bijbehorende beheercyclus vullen we in door middel van een kostendekkingsplan en het beschikbaar stellen van deze gelden via de begrotingen. Een speerpunt in het GRP is het voorkomen van wateroverlast en het inspelen op toekomstige klimaatontwikkelingen. Hiervoor hebben we een regenwaterstructuurplan opgesteld. De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het GRP 2016-2021, met verlenging voor 2022 gekozen om de variant wenselijk door te zetten.

Water

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is in 2016 vastgesteld en geeft inzicht in verantwoordelijkheden en wettelijke taken van de gemeente en haar inwoners. De gemeente heeft een (afval)watervisie opgenomen die richtinggevend is voor de beleidsontwikkeling tot 2021 voor de thema's stedelijk (afval)water, hemelwater en grondwater. Bij het vaststellen en opstellen van het GRP is het Wetterskip Fryslân en de

Provincie Fryslân betrokken om de integraliteit en afstemming van het beleid, opgenomen in het GRP, te borgen.

Daarnaast hebben VNG, UvW, IPO, VeWin en het Rijk met de ondertekening van het Nationaal Bestuursakkoord Water de ambitie uitgesproken om in gezamenlijkheid de kosten in de waterketen voor de inwoners van Nederland te beperken. Ook de Friese gemeenten, Wetterskip Fryslân, Vitens en provincie Fryslân hebben deze gezamenlijke ambitie onderschreven waarbij de Friese ambitie is verwoord in de pijlers Kosten, Kwaliteit en Kwetsbaarheid. Hiervoor hebben de portefeuillehouders Water in 2010 een handtekening onder het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK) gezet. Wetterskip Fryslân, de Friese gemeenten, Vitens en provincie Fryslân hebben besloten een vervolg te geven aan het Fries Bestuursakkoord Water Keten 2010-2015. Op 17 november 2016 is het Fries Bestuursakkoord Waterketen 2016-2020 ondertekend door alle deelnemende partijen. Op 3 december 2020 is het FBWK 3 door alle partijen ondertekend. Deze voorziet in een bestuursakkoord tot 2025.

Groen

Voor het groenonderhoud werken we met een groenbeheerplan (GBI). Hierdoor heeft de gemeente, zowel in de plan- als beheerfase, inzicht in de kosten van het beheer en onderhoud van het openbare groen. Op basis van deze informatie stellen we de jaarlijkse onderhoudsbudgetten vast.

Speelruimte

De gemeente heeft een door de raad vastgestelde planning voor aanleg, onderhoud en vervanging van buitenspeelruimte voor kinderen. Om aan de wettelijke onderhoudstaak te kunnen voldoen, beoordelen inspecteurs de speelplaatsen ter plaatse aan de hand van de eisen die in het Attractiebesluit zijn gesteld en redigeren logboeken en inspectiegegevens.

Gebouwen

Er is een actuele onderhoudsplanning voor gemeentelijke (openbare) gebouwen. Hierdoor hebben we een goed beeld van de staat van onderhoud van deze gebouwen. Voor een gedeelte van de gemeentelijke gebouwen gebeurt dit via een door de raad vastgesteld integraal huisvestingsplan (IHP) voor bijvoorbeeld binnensportaccommodaties en welzijnsaccommodaties.

Voor de overige gemeentelijke gebouwen, waar de gemeente verantwoordelijk voor is, zijn inventarisaties en inspecties uitgevoerd. Op basis van de ingevoerde inspectiegegevens zijn meer-jaren onderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Deze overzichten bieden een inzicht in de te verwachten onderhoudswerkzaamheden met bijbehorende benodigde budgetten voor de komende jaren. De beschikbaar gestelde budgetten waren voldoende om het noodzakelijke onderhoud te kunnen uitvoeren.

D - Financiering

Financiering, ook wel treasury genoemd, betekent het beheren van het geld binnen de gemeente. Zo moeten er steeds tijdig financiële middelen aanwezig zijn om de rekeningen te kunnen betalen. Bij tekorten moet de gemeente bijlenen, overschotten moeten we tijdelijk bij de staat beleggen.

Het Rijk heeft regels opgesteld over hoe gemeenten hun geld moeten beheren. Deze regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet bepaalt ook, dat gemeenten een treasurystatuut moeten hebben. Daarin staat hoe wij geld mogen lenen of uitlenen.

Treasurybeleid

De wet stelt verplichtingen op het gebied van treasury. We hebben daarnaast ook zelf verplichtingen vastgelegd in het Treasurystatuut. De wet Fido stelt dit verplicht. Er staat in waarvoor we verantwoordelijk zijn:

- de treasuryfunctie
- de uitvoering van de treasury
- het risicobeheer

Het nieuwe Treasurystatuut is vastgesteld door de Raad in haar vergadering van maart 2022. De treasuryfunctie is binnen de regels van het treasurystatuut uitgevoerd.

Schatkistbankieren

Vanaf december 2013 zijn gemeenten verplicht hun eventuele overtollige tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit zogenaamde "schatkistbankieren" zorgt voor verlaging van de Nederlandse EMU-schuld. Om efficiencyredenen mogen we een relatief gering bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden.

De drempel voor 2021 bedraagt 2,0% (tot een begrotingstotaal van 500 miljoen, daarbovenop 0,2%) met een minimum van € 1.000.000.

Per 1 juli 2021 is dit percentage verhoogd van 0,75% naar 2% en is het drempelbedrag verhoogd van € 250.000 naar € 1.000.000. Het drempelbedrag 2021 voor de gemeente bedraagt dan ook € 641.000 in het eerste halfjaar en € 1.710.000 in het tweede halfjaar. Het gemiddelde tegoed van de gemeente over een kwartaal mag niet hoger zijn dan deze drempel.

Onderstaande tabel toont het gemiddelde tegoed over de vier kwartalen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	641	641	1710	1710
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	513	458	435	427
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	127	183	1.275	1.283
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	85.427			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.427			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag Q1 en Q2	640,703			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag Q3 en Q4	1.709,822			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	46.190	41.655	40.023	39.275
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	513	458	435	427

Uit de tabel blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Renterisico

Grote schommelingen in de stand van de rente voor financieringen kunnen er voor zorgen dat de rente die de gemeente aan de bank betaalt ook sterk schommelt. Daarom bepaalt de wet Fido dat gemeenten aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voldoen.

Kasgeldlimiet

Om tijdelijke tekorten op de lopende rekening aan te vullen trekt de gemeente kortlopende geldleningen aan. Het voordeel van dit type leningen is dat het rentepercentage zeer laag is. Dit mag tot aan een bepaald maximum, de kasgeldlimiet. Deze limiet beperkt dus het renterisico op financieringen voor de korte termijn.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	Begroting
	2021
begrotingstotaal per 1 januari	85.427
vastgesteld percentage (wet FIDO)	8,5%
Kasgeldlimiet	7.261

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in 2021 maximaal € 7.261.296 aan kortlopende geldleningen mocht aantrekken. Dat doen we in de vorm van kasgeldleningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In alle vier kwartalen van 2021 heeft de gemeente de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op financieringen voor de lange termijn. Het totaal van de aflossingen en het bedrag waarop een renteherziening van toepassing mag in elk jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn. Hieronder staat de norm voor 2021.

Renterisiconorm (x € 1.000)	Begroting 2021
begrotingstotaal per 1 januari	85.427
vastgesteld percentage (wet FIDO)	20,0%
renterisiconorm	17.085
aflossingen	3.707
ruimte onder renterisiconorm	13.378

Uit de tabel hierboven blijkt dat we de renterisiconorm niet hebben overschreden.

Leningen

Ultimo 2021 bedraagt de langlopende schuld van de gemeente € 40,1 miljoen. De tabel hieronder toont de samenstelling en het verloop daarvan. Een deel van de leningen heeft de gemeente doorgeleend aan WoonFriesland. Volgens het huidige beleid verstrekt de gemeente geen geldleningen meer aan woningbouwinstellingen. De leningenportefeuille ten behoeve WoonFriesland vervalt na aflossing van de laatste termijn.

Opgenomen leningen (bedragen x € 1.000)	Stand 1-1-2021	Nieuwe leningen	Aflossingen	Stand 31-12-2021
Gemeente Achtkarspelen	€ 43.848		€ 3.707	€ 40.140
Af: Waarvan doorgeleend aan WoonFriesland	€ 3.082		€ 61	€ 3.021
Netto gemeente Achtkarspelen	€ 40.765	€ -	€ 3.646	€ 37.119

Specificatie langlopende leningen en waarborgsommen (bedragen x € 1.000)	Schuldrestant		Aflossingen	Rente €	Rente %
	1-1-2021	31-12-2021			
T199	€ 581	€ 581		€ 16	2,720%
T202	€ 1.361	€ 1.361		€ 41	3,030%
T205	€ 1.140	€ 1.079	€ 61	€ 32	2,980%
<i>sub.</i>	€ 3.082	€ 3.021	€ 61	€ 89	
T195	€ 1.598	€ 1.438	€ 160	€ 46	2,950%
242	€ 250	€ 140	€ 110	€ 3	1,500%
245	€ 3.600	€ 3.000	€ 600	€ 14	0,438%
246	€ 23.618	€ 22.141	€ 1.476	€ 191	0,840%
	€ 11.700	€ 10.400	€ 1.300	€ 51	0,480%
<i>sub.</i>	€ 40.765	€ 37.119	€ 3.646	€ 306	
Totaal	€ 43.848	€ 40.140	€ 3.707	€ 395	

Renteschema

We zijn verplicht om een renteschema op te nemen. Dit schema biedt een cijfermatig inzicht in de rentelasten en hoe we dat toerekenen. Voor 2021 ziet het er als volgt uit.

Renteschema begrotingsjaar 2021 (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Externe rentelasten lange financiering	351
Externe rentelasten korte financiering	-
Externe rentebaten (WoonFriesland)	93-
Externe rentebaten (MOA)	-
Externe rentebaten korte financiering	9-
Saldo externe rentelasten	249
Rente toe te rekenen aan de bouwgrondexploitatie	-
Rente toe te rekenen wegens projectfinanciering	93
Rentebaten van doorverstrekte leningen projectfinanciering	93-
Saldo door te berekenen externe rente	249
Rente eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd tegen contante waarde)	-
Aan taakvelden (incl. taakveld overhead) toe te rekenen rente	249
Boekwaarde vaste activa per 01-01-2021	88.591
Boekwaarde leningen woningbouw per 01-01-2021	3.082
Boekwaarde voor berekening omslagpercentage per 01-01-2021	85.509
Omslagpercentage	0,29%
Omslagpercentage afgerond	0,50%
Werkelijk aan taakvelden (incl. taakveld overhead) toegerekende rente	373
Renteresultaat op taakveld treasury	124

Het renteresultaat is een administratief resultaat. het gaat om het verschil tussen het *saldo van de externe rentelasten* en de *aan de programma's toegerekende rentelasten*. Dit renteresultaat heeft géén invloed op het begrotings- en/of rekeningsaldo.

E - Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering is gericht op de interne dienstverlening, die nodig is voor de uitvoering van de programma's. Wij informeren u over de onderwerpen die in 2021 bij hebben gedragen aan de kwaliteit van de bedrijfsvoering of die speciale aandacht hebben gekregen, naar het onderdeel "Overhead" binnen de programma's en het onderdeel "Bestuur en Dienstverlening" binnen hoofdstuk 1.3 "In vogelvlucht".

Risicomanagement

In 2021 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen onze organisatie. Ondanks de beperkingen van Covid-19 en de lockdown heeft de organisatie mooie stappen kunnen zetten.

In 2020 zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor inrichting van het 'Three lines of defence' model om uitvoering te geven aan de Verbijzonderde Interne Controles en is het Controleprotocol 2021 t/m 2024 en het Meerjarenplan 2021 t/m 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. De Verbijzonderde Interne Controles worden vanaf 2021 door onze medewerkers uitgevoerd daar waar deze in de jaren hiervoor werden uitbesteed. Onze eigen controlewerkzaamheden vormen de basis voor de rechtmatigheidsconclusie zoals de accountant deze afgeeft als onderdeel van haar controleverklaring bij de jaarrekening 2021. Hiermee sorteren we alvast voor op de ontwikkeling om voor 2022 zelf een rechtmatigheids-verantwoording af te geven.

In 2021 heeft de Rekenkamercommissie onderzoek verricht naar Risicomanagement in de drie organisaties Tytsjerksteradiel, Achtkarspelen en de Werkmaatschappij. Een citaat uit dit rapport: "Aan een verdere kwaliteitsslag rond risicomanagement en interne controle is de afgelopen jaren hard gewerkt. Eerst door de rechtmatigheid op orde te brengen en vervolgens door stappen te zetten in het versterken van de interne controles. Anno nu werkt de organisatie aan de procesoptimalisatie en het verankeren van het risicomanagement daarbinnen. Daarmee zien we dat de gemeenten en de uitvoeringsorganisatie de slag gemaakt hebben van 'overleven' naar een meer beheersmatige werkomgeving". De conclusies en aanbevelingen zijn opiniërend behandeld in de raadsvergadering van 3 maart 2022 en krijgen ambtelijk vervolg in 2022.

Informatiebeveiliging en privacy

Alle burgers en medewerkers hebben er recht op dat de gemeente zorgvuldig met zijn of haar gegevens omgaat. Vanaf mei 2018 geldt de AVG en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. Er zijn in 2021 onder meer stappen gezet in:

- Een bewustwordingscampagne met continue karakter
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligings- en privacybeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

De Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) en de Chief Information Security Officer (CISO) rapporteren elk afzonderlijk over de stand van zaken van Informatiebeveiliging en privacy in hun jaarverslagen.

In 2021 was er een aanzienlijke stijging van ontvangen phishing e-mails. Dit ging gepaard met een verhoging van het aantal medewerkers die hierover navraag heeft gedaan. Het geeft aan dat de informatieveiligheid en privacy awareness door medewerkers meer gehanteerd worden, wat een belangrijke en positieve ontwikkeling is.

Verder zijn er enkele belangrijke stappen gezet naar een volwassen informatiebeveiligings-omgeving. Zo is onder andere Twee Factor Authenticatie (2FA) verder uitgebreid, een gedegen back-up inrichting ingevoerd en de firewall aangescherpt. In 2021 zijn de jaarlijkse ENSIA en DigiD audits behaald.

Gegevensbescherming (privacy) is in sterke mate afhankelijk van een goede informatiebeveiliging. We doen dit met verschillende maatregelen, zoals wachtwoordbeleid, cleandeskbeleid en Twee Factor Authenticatie.

We kunnen niet alle risico's volledig afdekken: volledige veiligheid is onmogelijk. We voeren Gegevens Beschermings Effect Beoordelingen (DPIA's) uit om de risico's te onderkennen en de maatregelen te nemen die nodig zijn om die risico's zoveel als mogelijk weg te nemen. Niet alleen de techniek is hierbij belangrijk, maar ook hoe medewerkers in de organisatie met persoonsgegevens omgaan.

Het inzagerecht uit de AVG houdt in dat iedereen het recht heeft om een organisatie te vragen of zij persoonsgegevens van hem of haar verwerken, en inzage in die gegevens te krijgen. In 2021 waren er opvallend veel inzageverzoeken, onder andere door de aandacht die hier binnen het sociaal domein aan gegeven is.

Bij 8KTD zijn het afgelopen jaar 9 datalekken geconstateerd waarvan zeven bij de Autoriteit Persoonsgegevens (de nationale toezichthouder) zijn gemeld. De datalekken betreffen vooral verkeerd verstuurd mail en brieven. Na elke melding wordt beoordeeld welke technische of organisatorische aanpassingen kunnen of gedaan moeten worden om in de toekomst zo veel mogelijk te voorkomen dat een datalek met dezelfde oorzaak plaatsvindt.

F - Verbonden partijen

Voor de realisatie van beleidsvoornemens gaan we vaak bepaalde relaties aan met derden. Soms groeien dergelijke relaties uit tot een zodanige vorm dat de gemeente zeggenschap en financiële belangen in die derde partij heeft gekregen. In dat geval is er sprake van een Verbonden Partij.

Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de onze gemeente bij verbonden partijen.

Algemene uitgangspunten

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk- en financieel belang heeft. Van een *bestuurlijk belang* is sprake als de gemeente zeggenschap heeft door deel uit te maken van het bestuur of via stemrecht. We spreken van een *financieel belang* als aan de Verbonden Partij een bedrag ter beschikking is gesteld, dat we niet terugkrijgen op het moment dat de Verbonden Partij failliet gaat. Ook is er sprake van een financieel belang als een onderpand is gegeven, waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de Verbonden Partij haar verplichtingen niet nakomt.

Hieronder wordt opgesomd waarin wij een financieel en bestuurlijk belang hebben.

Gemeenschappelijke regeling

Naam	Veiligheidsregio Fryslân
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Veiligheid)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Behartigen preventieve taken op het gebied van de volksgezondheid en infectieziektenbestrijding; Zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding, maar ook hulpverlening bij ongevallen en rampen bewerkstelligen.
visie op de verbonden partij	Met ingang van 1 januari 2007 zijn de gemeenschappelijke regelingen GGD Fryslân en Brandweer Fryslân opgeheven en zijn beide organisaties ondergebracht in de nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân. Het betreft de wettelijke taken op gebied van gezondheid en brandweer die zijn ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling.
beleidsvoornemens	<p>Gezondheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheid krijgt een prominente plek. • De kinderopvang in Friesland voldoet aan de gestelde normen voor kwaliteit en veiligheid. • De huidige vaccinatiegraad blijft op peil. • Bijdragen aan de vermindering van de druk op de specialistische hulp en zorg. • Voorkomen antibioticaresistentie en bestrijden het als het zich aandient. • Er valt niemand tussen wal en schip. <p>Brandweer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen aantoonbaar paraat. • Samen aantoonbaar vakbekwaam. • Risicobewust en risicogericht samenwerken. • Nieuwbouw kazernes waar vervanging noodzakelijk is. • Vervanging brandweerauto's verspreid over de regio.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 2.499	€ 2.722	€ 2.723
financieel belang gemeente %	4,0	4,0	4,0
toelichting	geen		
bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur		
risicoprofiel	 [Hoog]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 3.615	€ 3.615	€ 6.076
einde	€ 6.076	€ 3.615	€ 9.753

Vreemd vermogen

begin	€ 69.718	€ 69.718	€ 72.001
einde	€ 72.001	€ 69.718	€ 87.724

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 259	onbekend	onbekend

Bron

Jaarrekening 2021 Veiligheidsregio

Toelichting

In verband met de inzet van de Veiligheidsregio Fryslân bij de corona werkzaamheden zijn een groot aantal werkzaamheden blijven liggen. Deze werkzaamheden zijn doorgeschoven naar het volgende jaar.

Naam	Welstandscommissie Hûs en Hiem
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Welstandsadvies Hûs en Hiem brengt welstandsadvies uit aan de gemeente. De kosten worden doorberekend in de leges.
visie op de verbonden partij	Het voorzien van de gemeente in de welstandsadvies als bedoeld in de Woningwet en advies over toepassing van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.
beleidsvoornemens	<ul style="list-style-type: none"> • Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvies als bedoeld in de Woningwet; • Het geven van adviezen over algemene welstandsvraagstukken aan gemeenten, andere openbare lichamen en aan particulieren, de laatsten voor zover het een tweede onafhankelijke beoordeling betreft van bouwplannen gelegen buiten de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten; • Het voorzien van de gemeenten in de advisering over de toepassing van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 46	€ 46	€ 46
financieel belang gemeente %	4,7	4,7	4,7
toelichting	geen		

Jaarstukken 2021

bestuurlijk belang	Een wethouder van de gemeente is lid van het AB van Hûs en Hiem.
risicoprofiel	 [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 334	€ 334	€ 350
einde	€ 350	€ 334	€ 350

Vreemd vermogen

begin	€ 82	€ 82	€ 81
einde	€ 81	€ 82	€ 81

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	onbekend
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron Jaarrekening 2020 Hus en Hiem

Toelichting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan ook de welstandsadvisering een andere vorm krijgen.

Naam	FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing)
------	--

alle bedragen x € 1.000

(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)

vestigingsplaats

Grou

openbaar belang

Toezicht houden en vergunning verlening.

visie op de verbonden partij

De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is een gemeenschappelijke regeling van provincie, gemeenten en waterschap in Friesland. De gemeente heeft een deel van haar milieutaken op het gebied van vergunning verlening en toezicht houden verplicht aan deze organisatie uitbesteed. Het betreft de uitvoering van wettelijke taken.

beleidsvoornemens

Nvt

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
---------------------------	-------------------	----------------	---------------

financieel belang gemeente €	€ 347	€ 357	€ 357
------------------------------	-------	-------	-------

financieel belang gemeente %	2,0	2,1	2,1
------------------------------	-----	-----	-----

toelichting

Het financieel belang is bepaald op basis van de begrote deelnemersbijdrage van de gemeente te delen op de totale deelnemersbijdragen.

N.B. De jaarrekeningcijfers 2021 van de FUMO zijn op 31 maart 2022 nog niet bekend.

bestuurlijk belang

Deelname in algemeen bestuur.

risicoprofiel [Middel]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 1.365	€ 975	€ 1.626
einde	€ 1.626	€ 1.302	€ 1.300

Vreemd vermogen

begin	€ 4.792	€ 3.100	€ 5.572
-------	---------	---------	---------

Jaarstukken 2021

einde	€ 5.572	€ 3.100	€ 3.850
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 325	onbekend	€ 0

Bron Begroting 2022 FUMO

Toelichting N.v.t.

Naam	Werkmaatschappij Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel
------	--

alle bedragen x € 1.000

(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)

vestigingsplaats Buitenpost/Burgum

openbaar belang De Werkmaatschappij 8KTD is een samenwerkingsverband op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, waarbij gezamenlijk taken op het terrein van dienstverlening en bedrijfsvoering worden uitgevoerd, die leiden tot een behoud van de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners.

visie op de verbonden partij N.v.t.

beleidsvoornemens Hiervoor wordt verwezen naar de begroting 2021 van Werkmaatschappij 8KTD.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
---------------------------	-------------------	----------------	---------------

financieel belang gemeente €	€ 16.770	€ 17.744	€ 19.366
------------------------------	----------	----------	----------

financieel belang gemeente %	49,0	48,8	48,8
------------------------------	------	------	------

toelichting De begroting van 2021 sluit uiteindelijk met een saldo van € 0, doordat de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel volledig bijdragen in de gemaakte kosten in de WM8KTD.

Het gerealiseerd totaal van bijdragen van beide gemeenten bedroeg € 39.696. De verdeling in bijdrage voor beide gemeenten is als volgt:

- Achtkarspelen 19.366
- Tytsjerksteradiel 20.330

bestuurlijk belang Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitters van beide colleges en één wethouder per gemeente. Het Algemeen Bestuur bestaat uit de leden van de twee colleges van burgemeester en wethouders van beide gemeenten.

risicoprofiel [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 0	€ 0	€ 0
-------	-----	-----	-----

einde	€ 0	€ 0	€ 0
-------	-----	-----	-----

Vreemd vermogen

begin	€ 4.019	€ 7.103	€ 3.980
-------	---------	---------	---------

einde	€ 3.980	€ 7.103	€ 6.361
-------	---------	---------	---------

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
---------	-----	-----	-----

werkelijk	€ 0	€ 0	€ 0
-----------	-----	-----	-----

Bron *Begroting 2022 Werkmaatschappij 8KTD*

Toelichting N.v.t.

Naam	Recreatieschap Marrekrite
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)</i>
vestigingsplaats	Grou
openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer van de toeristische voorzieningen op water en land in de provincie. • Op peil houden van de vaarroutes.
visie op de verbonden partij	Recreatieschap Marrekrite is er om de toeristische basisinfrastructuur op water en land in Fryslân in stand te houden en verder te ontwikkelen. De ontsluiting van toeristische routes is van cruciaal belang voor het faciliteren van recreanten en gasten.
beleidsvoornemens	Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 35 kilometer aan vrije ligplaatsen in de Friese natuur, zorgt voor afvoer van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Ook beheert en onderhoudt Marrekrite het fietsknooppuntnetwerk en het wandelknooppuntnetwerk. Het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort ook tot het werk van Marrekrite.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 13	€ 13	€ 16
financieel belang gemeente %	1,2	1,2	1,1
toelichting	geen		
bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 4.750	€ 4.750	€ 5.162
einde	€ 5.162	€ 4.750	€ 4.795

Vreemd vermogen

begin	€ 480	€ 480	€ 886
einde	€ 886	€ 480	€ 1.996

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	onbekend
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron *Jaarstukken 2021 Marrekrite*

Toelichting Voor de toenemende investeringen in de komende jaren zal er een langlopende lening worden aangetrokken.

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam	Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân
------	-------------------------------------

Jaarstukken 2021

<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>
vestigingsplaats	Dokkum
openbaar belang	Via het mobiliteitsbureau wordt uitvoering gegeven aan gemeentelijke vervoerstaken ; WMO-vervoer, leerlingen-, gymvervoer (via "JoBinder")
visie op de verbonden partij	Achterliggende visie voor oprichting van deze lichte GR is het door samenwerking efficiënt en kostenbesparend regionaal organiseren van vervoerstromen uit WMO-, leerlingen- en gymvervoer.
beleidsvoornemens	Het mobiliteitsbureau werkt met een regiemodel. Gemeenten en provincie zijn verantwoordelijk voor het beleid. Het mobiliteitsbureau is verantwoordelijk voor contractmanagement, doorontwikkeling systeem en planning van de ritten. De uitvoering daarvan ligt bij de vervoerders. De bijdrage betreft zowel de feitelijke vervoerskosten als ook een gemeentelijk aandeel in systeemkosten, beheer, kostenbeheersing en rapportage.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 1.249	€ 1.331	€ 1.192
financieel belang gemeente %	23,0	24,0	23,0
toelichting	De afspraak is gemaakt, dat de deelnemers staan voor de tekorten en overschotten. De GR hoeft daardoor niet een vermogenspositie op te bouwen.		
bestuurlijk belang	Het bestuur van de G.R. wordt gevormd door de deelnemende partijen.		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0

Vreemd vermogen

begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 0	€ 0	€ 0

Bron *Begrotingen en jaarrekeningen GR Jobinder*

Toelichting

De coronacrisis heeft negatieve gevolgen voor de taxibedrijven. Door de betaling van de voorschotten op basis van de begroting is gezorgd voor instandhouding en voortzetting van de bedrijfsvoering van de taxibedrijven. Deze situatie heeft zich ook voorgedaan in 2021 met dien verstande dat door de meer getroffen versoepelingen er meer reizigerskilometers zijn gemaakt.

Stichting / Vereniging

Naam	MOA
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>
vestigingsplaats	Surhuisterveen
openbaar belang	De gemeente heeft de wettelijke taak om inwoners te laten participeren naar vermogen. Dit op grond van de Wet sociale werkvoorziening, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.
visie op de verbonden partij	De gemeente Achtkarspelen beschikt over een lokaal participatiebedrijf waarin inwoners activiteiten kunnen ontwikkelen die ze dichterbij de arbeidsmarkt brengen of lokaal van waarde laten zijn.
beleidsvoornemens	Per 1 januari 2017 is de MOA van start gegaan. De MOA bestaat uit twee bedrijfsonderdelen. De afdeling MOAi Wark geeft vorm aan (arbeids)participatie en arbeidsmatige dagbesteding op grond van de Wmo. De afdeling MOAi Grien verricht groenwerkzaamheden voor de gemeente Achtkarspelen. Hiervoor worden SW-medewerkers ingezet die zijn overgenomen van de GR SW Fryslân

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 1.469	€ 1.422	€ 1.422
financieel belang gemeente %	100,0	100,0	100,0
toelichting	De jaarcijfers omtrent vermogenspositie en resultaat zijn gebaseerd op de conceptjaarrekening 2021.		
bestuurlijk belang	Het bestuur van MOA wordt gevormd door het college B&W van de gemeente Achtkarspelen.		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 214	onbekend	€ 341
einde	€ 470	onbekend	€ 504

Vreemd vermogen

begin	€ 548	onbekend	€ 635
einde	€ 506	onbekend	€ 414

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 95	€ 0
werkelijk	€ 255	onbekend	€ 164

Bron *Begrotingen en jaarrekeningen*

Toelichting

Ondanks de voortdurende coronapandemie in 2021 is de Moe er in geslaagd om de werknemers zoveel mogelijk aan het werk te houden en daardoor een zinvolle dagbesteding te bieden.

Naam	Stichting Sportcentrum 8kspelen
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)</i>
vestigingsplaats	Gemeente Achtkarspelen

Jaarstukken 2021

openbaar belang	De stichting en daarmee het "oude zwembad" in de lucht c.q. open houden tot het "nieuwe zwembad" betrokken kan worden.
visie op de verbonden partij	Het gemeentebestuur heeft medio 2018 het bestuur van de stichting overgenomen van het toenmalige bestuur om de overgang van het "oude zwembad" naar het "nieuwe zwembad" eenvoudiger te laten verlopen.
beleidsvoornemens	N.v.t.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 0	onbekend	€ 0
financieel belang gemeente %	100,0	onbekend	100,0
toelichting	Er is geen begroting voor 2021 beschikbaar. Cijfers zijn gebaseerd op concept jaarrekening 2021.		
bestuurlijk belang	college vormt bestuur		
risicoprofiel	 [Laag]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 19.631	onbekend	€ 25.021
einde	€ 25.022	onbekend	€ 54.926

Vreemd vermogen

begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0

Financieel resultaat

begroot	onbekend	onbekend	€ 0
werkelijk	€ 5.390	onbekend	€ 29.904

Bron Jaarrekening

Toelichting Het zwembad is in de zomer van 2021 geopend.

Vennootschap / Coöperatie

Naam	N.V. Fryslân Miljeu (handelsnaam Omrin)
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	- N.V. Fryslân Miljeu houdt zich bezig met inzameling van afval. - Afvalsturing Friesland N.V. houdt zich bezig met verwerking van afval.
visie op de verbonden partij	beide entiteiten werken onder de handelsnaam Omrin. Omrin is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte.
beleidsvoornemens	Geen.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 1	€ 1	€ 1
financieel belang gemeente %	7,2	7,0	7,5

Jaarstukken 2021

toelichting	NV Fryslân Miljeu verstrekt geen begroting. De gegevens zijn gebaseerd op de concept jaarrekening 2021 van NV Fryslân Miljeu.
bestuurlijk belang	Geen
risicoprofiel	 [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 8.286	onbekend	€ 9.426
einde	€ 9.426	onbekend	€ 11.485

Vreemd vermogen

begin	€ 7.505	onbekend	€ 10.878
einde	€ 10.878	onbekend	€ 13.363

Financieel resultaat

begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 1.348	onbekend	€ 2.834

Bron Jaarstukken en begrotingen NV Fryslân Miljeu
(<http://omrindigitaaljaarverslag.nl>)

Toelichting Geen.

Naam	BNG Bank NV
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>
vestigingsplaats	Den Haag
openbaar belang	De BNG draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. De BNG bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten van voorzieningen.
visie op de verbonden partij	De BNG is een bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en is een betrouwbare en solide dienstverlener. De deelname in het aandelenkapitaal zien wij als een duurzame belegging.
beleidsvoornemens	De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal en is bij de bank aangesloten voor het betalingsverkeer. Er zijn geen voornemens dit te veranderen.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 219	€ 219	€ 219
financieel belang gemeente %	0,2	0,2	0,2
toelichting	geen toelichting		

Jaarstukken 2021

bestuurlijk belang
risicoprofiel

Deelname in het aandelenkapitaal
 [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 4.887.000	€ 4.887.000	€ 5.097.000
einde	€ 5.097.000	€ 4.887.000	€ 5.062.000

Vreemd vermogen

begin	€ 144.802.000	€ 144.802.000	€ 150.165.000
einde	€ 150.165.000	€ 144.802.000	€ 138.933.000

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 221.000	€ 0	€ 236.000

Bron

Jaarstukken 2021 en halfjaarbericht 2021 BNG

Toelichting

De lage rentestand en de niet verkregen Targeted Longer-Term Refinancing Operation (TLTRO) rentekorting maakt dat het renteresultaat gedaald is tov 2020. De nettowinst realiseert een stijging van 7%.

De dividenduitkering is gesteld op 60% welke hoger is dan het reguliere percentage van 50%, dit om de niet-verkregen TLTRO korting te compenseren.

Naam	Afvalsturing Friesland N.V. (handelsnaam Omrin)
alle bedragen x € 1.000	(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Inzameling en verwerking van afval.
visie op de verbonden partij	OMRIN is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte. Hierbij zijn duurzaamheid en zo laag mogelijke maatschappelijke kosten leidende principes. OMRIN is van en voor de overheid; commerciële activiteiten dienen ter ondersteuning van publieke taken.
beleidsvoornemens	nvt

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 54	€ 54.000	€ 54
financieel belang gemeente %	3,1	3,1	3,1
toelichting	Bedragen gebaseerd op jaarrekening.		
bestuurlijk belang	Geen.		
risicoprofiel	 [Laag]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 57.000	onbekend	€ 61.052
einde	€ 61.052	onbekend	€ 64.757

Vreemd vermogen

begin	€ 88.817	onbekend	€ 80.331
-------	----------	----------	----------

Jaarstukken 2021

einde	€ 80.331	onbekend	€ 67.963
Financieel resultaat			
begroot	€ 3.344	€ 1.574	€ 1.574
werkelijk	€ 5.176	onbekend	€ 4.936

Bron Jaarstukken en begrotingen Afvalsturing Friesland NV
(<http://omrindigitaaljaarverslag.nl>)

Toelichting Geen bijzonderheden.

Naam	Stedin
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>
vestigingsplaats	Rotterdam
openbaar belang	Energietransport
visie op de verbonden partij	De aandelen Stedin komen uit de verplichte splitsing van Eneco in een netwerkgroep (Stedin) en een energiebedrijf (Eneco). Stedin heeft daarnaast cumulatief preferente aandelen uitgegeven.
beleidsvoornemens	Omdat we willen dat ook de komende generaties altijd energie hebben, gaan we samen over op schone energie. Uit bronnen die niet opraken en die de planeet niet uitputten of vervuilen. Dit vraagt om flinke aanpassingen van het energienet, of beter gezegd, het energiesysteem. Nieuwe technieken helpen daarbij. Net als een goede samenwerking tussen alle mensen en organisaties die betrokken zijn bij de energievoorziening. 2,2 miljoen klanten maken jaarlijks gebruik van het energieleveringsnetwerk van Stedin

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
financieel belang gemeente €	€ 947	€ 947	€ 947
financieel belang gemeente %	0,2	0,2	0,2
toelichting	Voorlopige dividenduitkering 2021 € 33.339,01		
bestuurlijk belang	Deelname aandelenkapitaal		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 2.949.000	€ 2.949.000	€ 2.891.000
einde	€ 2.891.000	€ 2.949.000	€ 3.270.000

Vreemd vermogen

begin	€ 4.340.000	€ 4.340.000	€ 4.681.000
einde	€ 4.681.000	€ 4.340.000	€ 4.912.000

Financieel resultaat

begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron jaarstukken 2021

Toelichting Geen.

Overige samenwerkingsvormen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is formeel gezien geen gemeenschappelijke regeling. En dus geen verbonden partij. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam	Sociaal Domein Fryslân
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	In het samenwerkingsverband gaat het om de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet. Door voor samenwerking te kiezen wordt getracht om de (zorgvragende) inwoners van de provincie op de meest klantvriendelijke en efficiënte wijze te helpen.
visie op de verbonden partij	Friese gemeenten werken binnen het platform dat SDF biedt, samen aan provinciaal beleid voor een krachtig Sociaal Domein Fryslân. Door de samenwerking is het mogelijk om één uniforme beleidslijn, werkwijze en centrale inkoop te organiseren in het Sociaal Domein.
beleidsvoornemens	In 2021 doorgaan met verder professionaliseren, opdat we de komende jaren de complexe en ingewikkelde uitdagingen binnen het Sociaal Domein kunnen omzetten in de beste zorg en arbeidsparticipatie voor alle Friezen.

Cijfers opgenomen in onze jaarrekening 2020 begroting 2021 rekening 2021

financieel belang gemeente €	€ 126	€ 123	€ 152
financieel belang gemeente %	4,0	4,0	-1,0
toelichting	In de regeling is opgenomen dat voor- of nadelige resultaten worden verrekend met de deelnemers.		

bestuurlijk belang	N.v.t.
risicoprofiel	 [Hoog]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 0	€ 0	onbekend
einde	€ 0	€ 0	onbekend

Vreemd vermogen

begin	€ 0	€ 0	onbekend
einde	€ 0	€ 0	onbekend

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	onbekend
werkelijk	€ 0	€ 0	onbekend

Bron Begrotingen en jaarrekeningen Sociaal Domein Fryslân

Toelichting In 2021 is de centrumregeling SDF geëvalueerd en is een nieuwe regeling voor de komende periode vastgesteld.

G - Grondbeleid

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat waaraan de inrichting en verantwoording van onder meer begroting en rekening moet voldoen.

Er staan ook regels in over het grondbeleid. Het grondbeleid moeten we inzichtelijk maken vanwege

- het grote financiële belang en de risico's daarvan
- de relatie met de verschillende programma's omdat het grondbeleid tot extra baten of lasten kan leiden

Het grondbeleid moet het uitvoeren van programma's ondersteunen. Het is de taak van de raad om dit te controleren.

Visie op grondbeleid en de uitvoeringswijze

Het grondbeleid is een middel om maatschappelijke doelen te bereiken, zoals wonen, werken, natuur, sport, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. Voor de samenwerking hanteerden de gemeenten een grondbeleid variërend van actief tot faciliterend. Bij grondbeleid gaat het om de totale set aan instrumenten, die de gemeente ter beschikking staat voor het op een zo economisch verantwoord mogelijke wijze uitvoeren van haar ruimtelijk beleid. Dit is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2020 - 2024.

Het onderscheid tussen actief en faciliterend grondbeleid is enigszins achterhaald. Bij vrijwel elke locatieontwikkeling is tegenwoordig sprake van overleg en onderhandelingen tussen de gemeente en marktpartijen. Zelden is het alleen de gemeente of alleen een marktpartij die de gebiedsontwikkeling tot stand brengt. Het is vrijwel onmogelijk om gemeentebreed of alleen een actief of alleen een faciliterend beleid te voeren. De gemeente kiest daarom voor de komende jaren voor situationeel grondbeleid.

Wat is een bouwgrondexploitatie

Een bouwgrondexploitatie is een berekening die inzicht geeft in de kasstroom van het verwerven, ontwikkelen en het uitgeven van bouwrijpe grond voor een ruimtelijke ontwikkeling. De kosten in de exploitatie zijn alle kosten die samenhangen met de omzetting van ruwe grond naar bouwrijpe grond. De opbrengsten bestaan uit de verkoop van bouwrijpe grond, subsidies en andere bijdragen. In de berekening van het resultaat op de grondexploitatie wordt rekening gehouden met toekomstige kosten- en opbrengstenstijgingen en rentekosten en -baten.

Gemeentelijke "actieve" projecten

Bouwgrondexploitaties zijn projecten waarin gemeente de gronden verwerft of in bezit heeft en deze bouw- en woonrijp maakt. Vervolgens worden de gronden aan marktpartijen, bedrijven of particulieren verkocht. De gemeente behoudt hiermee regie op de ruimtelijke ontwikkeling van het project.

Bouwgrondexploitaties in voorbereiding

Dit zijn projecten die zich in de verkennende fase bevinden. In deze fase wordt een mogelijke ontwikkeling onderzocht en is er nog geen duidelijkheid of het project daadwerkelijk doorgang zal vinden. Dit type project kenmerkt zich voornamelijk door uitgaven van plankosten om de planologische- en financiële haalbaarheid van mogelijke plannen te onderzoeken.

Bouwgrond in exploitatie genomen (BIE)

Dit zijn exploitaties waar in het programma helder is waarvoor de bouwgrondexploitatiebegroting is vastgesteld op basis van een vastgesteld bestemmingsplan. Bij in exploitatie genomen gronden gaat het om

bouwgrondexploitaties waarvan fasering, kosten, opbrengsten en programma vastomlijnd zijn.

Particuliere "facilitaire" bouwgrondprojecten

Particuliere projecten zijn bouwgrondexploitaties van derden (projectontwikkelaars, corporaties, particulieren). De gemeente heeft in dit type projecten een faciliterende rol. Dit komt in de meest sobere variant neer op het verlenen van de vergunningen en het meewerken aan een bestemmingsplanwijziging. In principe verhaalt de gemeente de (plan)kosten op de ontwikkelende partij. Per project kunnen afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de faciliterende rol van de gemeente wordt ingevuld. Het komt bij particuliere exploitaties bijvoorbeeld ook voor dat de gemeente voor rekening van de ontwikkelaar de openbare infrastructuur in een plan ontwerpt en zelfs aanlegt. Het voordeel hiervan is dat de kwaliteit van de openbare voorzieningen, die de gemeente doorgaans naderhand voor een symbolisch bedrag overneemt, gegarandeerd is.

Jaarbegroting/meerjarenbegroting

De actualisering van de bouwgrondexploitaties is gekoppeld aan de jaarrekening. Aan de hand van de exploitatieberekeningen wordt getoetst of de boekwaarde, waarvoor de bouwgrondexploitaties op de balans van de gemeente zijn opgenomen, niet te hoog is. Bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de bouwgrondexploitatie gedurende het verslagjaar. De in de begroting, voor bouwgrondexploitatie, op te nemen budgetten worden ontleend aan de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG).

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De regels rondom bouwgrondexploitaties zijn vastgelegd in de "notitie grondexploitatie" van de BBV en hebben betrekking op actief grondbeleid. De Commissie BBV heeft een aparte notitie gepubliceerd over het faciliterend grondbeleid en het kostenverhaal. Ook hierin staan regels die gevolgen hebben voor de verantwoording. Met deze notitie en de aanpassingen van een aantal procedures wordt hier verdere invulling aan gegeven. Dit betekent dat dit rapport tevens een soort startdocument is op basis waarvan een aantal zaken BBV-proof wordt gemaakt en herijkt worden.

Resultaten

In onderstaande tabel een overzicht van de resultaten van de lopende complexen:

Bouwgrond in exploitatie		Boekwaarden 31 december 2021	Nog te maken kosten	Verwachte opbrengst	Berekende winst in € (EW)	Genomen winst in verleden in €	Eindwaarde in €
nr:	Woningbouw						
32	Buitenpost - De Lits	309.741	310.056	444.600	-179.076	0	-179.076
57	Twijzel - Sportvelden	24.164	51.585	149.860	83.556	42.745	40.811
91	Harkema - De Fûgelkamp	96.713	92.595	325.780	164.106	0	164.106
		430.618	454.236	920.240	68.586	42.745	25.841
nr:	Bedrijventerrein						
302	Harkema - Quakkenburg De Bolster	-146.111	185.392	41.250	4.950	1.896	3.054
303	Buitenpost - De Swadde II	134.970	54.826	204.900	141.916	126.813	15.104
304	Surhuisterveen - Lauwerskwartier fase 2	-51.062	358.346	618.429	659.595	342.648	316.947
369	Kootstertille - Oostkern/Westkern	-349.161	464.979	1.038.025	4.938.319	3.970.385	967.934
		-411.364	1.063.544	1.902.604	5.744.781	4.441.743	1.303.038
		19.254	1.517.780	2.822.844	5.813.367	4.484.488	1.328.879
	Verliesvoorziening	179.076					

Nog te realiseren kosten in de grondexploitatie: € 1.517.780

Een grondexploitatie bestaat op hoofdlijnen uit de volgende kostensoorten: verwerving, tijdelijke beheer, planontwikkeling, voorbereiding en toezicht, bouwrijp maken, woonrijp maken en rente. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties bedragen de nog te

realiseren kosten over de gehele looptijd (inclusief de geraamde kostenstijgingen)
€ 1.517.780

Nog te realiseren opbrengsten in de grondexploitatie: € 2.822.844

Een grondexploitatie bestaat op hoofdlijnen uit de volgende opbrengstesoorten: grondverkoop, subsidies en bijdragen. Met de opbrengsten moeten de boekwaarde en de nog te realiseren kosten worden terugverdiend. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties bedragen de nog te realiseren opbrengsten € 2.822.844

Resultaat van de grondexploitaties: € 1.327.879

Het resultaat van een grondexploitatie wordt uitgedrukt in 3 waarden: nominale waarde, eindwaarde (EW) en netto contante waarde (NCW). In dit document wordt het resultaat op NCW uitgedrukt. Dit is noodzakelijk om verschillende grondexploitaties met verschillende looptijden met elkaar te kunnen vergelijken en bij elkaar op te kunnen tellen (correctie voor de verschillen in looptijd). De NCW wordt berekend door bij de gerealiseerde boekwaarde de nog te realiseren kosten en opbrengsten over alle toekomstige jaarschijven op te tellen en deze vervolgens contant te maken met een disconteringsvoet. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties is de NCW € 4.639.517 voordelig.

Winstneming:

In 2021 kan op de bouwgrondexploitatie een winst worden genomen van € 1.246.791 waarvan € 559.665 betrekking heeft op woningbouwlocaties en € 687.126 op bedrijventerreinen.

Verliesvoorziening:

De bruto boekwaarde moet worden terugverdiend door toekomstige opbrengsten uit grondverkoop. Als blijkt dat dit niet mogelijk is, moet een voorziening worden getroffen om de toekomstige verliezen op te vangen. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties bedraagt de geraamde voorziening voor verliesgevende grondexploitaties per 1-1-2022: € 179.076

Wat zijn de risico's?

We willen de risico's inzichtelijk hebben en waar mogelijk kunnen opvangen. Daarvoor hebben we een verliesvoorziening. Daarom hebben wij verschillende scenario's rondom de grondexploitatie beoordeeld. Op basis hiervan is destijds ten laste van de jaarrekening 2014 een verliesvoorziening getroffen. De verliesvoorziening bedraagt op dit moment € 174.000, en is toereikend om eventuele toekomstige verliezen binnen de diverse complexen te kunnen opvangen.

Verliesvoorziening complexen boekjaar 2021	Boekwaarde 1 januari 2021	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31 december 2021
nr. omschrijving				
3 Surhuisterveen - Vierstromenland *	547.414	-	-	-
32 Buitenpost - De Lits	179.567	-	491	179.076
302 Harkema - Quakkenburg De Bolster	5.769	-	5.769	-
303 Buitenpost - De Swadde II	168.274	-	168.274	-
TOTAAL	901.024	-	174.534	179.076

* Afsluiten complex per 31 december 2021

Soms worden nog kosten gemaakt voor complexen die al afgewikkeld zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om herstraten en herinrichting van het openbaar groen. Daarvoor is een voorziening getroffen. De Voorziening afgewikkelde complexen bedraagt op dit moment € 686.000. Dat is genoeg om de nog te maken kosten te kunnen opvangen.

Voorziening afgewikkelde complexen boekjaar 2021	Boekwaarde 1 januari 2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31 december 2021
nr. omschrijving				
2 Boppelannen Twijzel	77.500	-	-	77.500
3 Vierstromenland Surhuisterveen	-	29.620	-	29.620
5 De Swadde Buitenpost	125.000	-	2.393	122.607
7 Nije Jirden Surhuisterveen	-	136.313	-	136.313
13 Lutkepost Buitenpost	-	73.219	-	73.219
15 De Singel Harkema	70.000	-	-	70.000
31 Maskelyn Augustinusga	-	86.139	-	86.139
95 De Wiken Boelenslaan	97.500	-	6.588	90.912
TOTAAL	370.000	325.291	8.981	686.310

4 JAARREKENING

4.1 Balans

Balans per 31 december 2021 (x € 1.000)

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	34.757	30.652
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	18.496	19.257
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.926	12.645
Totaal materiële vaste activa	68.179	62.554
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	716	336
Leningen aan:		
- woningcorporaties	3.021	3.082
Overige langlopende leningen	980	1.108
Totaal financiële vaste activa	4.717	4.526
TOTAAL VASTE ACTIVA	72.896	67.080
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1	1.439
Totaal voorraden	1	1.439
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	8.179	9.693
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jr.	659	1.488
Overige vorderingen	2.450	1.110
Totaal uitzettingen rentetypische looptijd >= 1 jaar	11.288	12.291
Liquide middelen		
Kas-, bank- en girosaldo	713	780
Totaal liquide middelen	713	780
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en kosten m.b.t. volgend boekjaar	1.793	4.296
Totaal overlopende activa	1.793	4.296
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	13.795	18.806
TOTAAL	86.691	85.886

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	16.369	17.119
Bestemmingsreserve	7.624	-
Resultaat na bestemming	2.257	6.590
Totaal eigen vermogen	26.250	23.709
Vorzieningen		
Vorzieningen	4.459	4.208
Financiële vaste passiva	4.459	4.208
Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.140	43.848
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.	40.140	43.848
TOTAAL VASTE PASSIVA	70.849	71.765
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr		
Banksaldi	6.000	-
Overige schulden	2.069	4.188
Totaal netto vlot. schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr.	8.069	4.188
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.792	8.202
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek doel		
- Het Rijk	1.959	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	22	1.731
Totaal overlopende passiva	7.773	9.933
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	15.842	14.121
TOTAAL	86.691	85.886
Gewaarborgde leningen	16.082	13.665

4.2 Baten en lasten

Jaarstukken 2021

Programma (x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Rekening		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	3.332	348	- 2.983	3.486	455	- 3.032	3.420	423	- 2.996
1. Veiligheid	2.034	50	- 1.984	2.240	121	- 2.119	2.114	95	- 2.019
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.215	256	- 4.959	5.026	467	- 4.559	5.263	574	- 4.689
3. Economie	573	420	- 153	701	418	- 283	2.691	2.943	252
4. Onderwijs	3.484	864	- 2.620	3.412	1.174	- 2.237	3.029	859	- 2.170
5. Sport, cultuur en recreatie	5.780	634	- 5.147	6.576	993	- 5.583	6.627	1.212	- 5.415
6. Sociaal domein	43.739	10.793	- 32.946	47.663	12.725	- 34.938	45.727	12.318	- 33.410
7. Volksgezondheid en milieu	7.356	6.934	- 422	7.686	6.975	- 711	7.634	7.134	- 500
8. Vrosh	2.784	1.174	- 1.611	2.748	1.004	- 1.744	5.036	4.394	- 641
Overhead	9.356	113	- 9.243	8.370	140	- 8.230	9.511	91	- 9.420
Algemene dekkingsmiddelen									
OZB woningen	245	3.926	3.681	214	3.926	3.712	177	3.911	3.733
OZB niet-woningen	174	2.111	1.937	170	2.037	1.867	173	2.054	1.881
Belastingen overig	27	1.662	1.635	55	1.662	1.607	38	1.695	1.657
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	52.630	52.630	-	56.045	56.045	157	56.122	55.964
Overige baten en lasten	506	1.160	654	185	22	- 163	255	80	- 176
Dividend	-	220	220	-	487	487	-	490	490
subtotaal	84.605	83.296	- 1.309	88.531	88.653	122	91.853	94.394	2.541
Mutaties reserves	569	1.471	902	10.251	10.770	519	9.927	9.644	- 283
TOTAAL	85.175	84.767	- 408	98.782	99.423	641	101.781	104.038	2.257

Taakvelden per programma

Verdeling taakvelden over de programma's

<i>(bedragen x € 1.000)</i>									
	begroting			rekening			saldo		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Progr. Bestuur en ondersteuning	22.730	75.544	52.815	23.659	74.509	50.850	- 929	- 1.035	- 1.965
0.1 Bestuur	2.100	-	- 2.100	2.001	- 21	- 2.022	98	- 21	78
0.10 Mutaties reserves	10.251	10.770	519	9.927	9.644	- 283	324	- 1.126	- 803
0.2 Burgerzaken	1.340	333	- 1.006	1.314	304	- 1.010	26	- 29	- 4
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	19	32	13	43	36	- 7	- 25	4	- 20
0.4 Overhead	8.370	140	- 8.230	9.511	91	- 9.420	- 1.142	- 49	- 1.191
0.5 Treasury	28	576	548	25	593	569	3	17	20
0.61 OZB woningen	214	3.926	3.712	177	3.911	3.733	36	- 16	21
0.62 OZB niet-woningen	170	2.037	1.867	173	2.054	1.881	- 3	17	14
0.64 Belastingen overig	55	1.662	1.607	38	1.695	1.657	16	33	50
0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	56.045	56.045	157	56.122	55.964	- 157	77	- 81
0.8 Overige baten en lasten	185	22	- 163	255	80	- 176	- 70	57	- 13
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	36	-	- 36	- 36	-	- 36
Progr. Veiligheid	2.240	121	- 2.119	2.114	95	- 2.019	126	- 26	100
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.610	50	- 1.560	1.587	66	- 1.520	23	16	40
1.2 Openbare orde en veiligheid	630	71	- 559	528	29	- 499	103	- 42	61
Progr. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.026	467	- 4.559	5.263	574	- 4.689	- 237	107	- 130
2.1 Verkeer en vervoer	4.983	467	- 4.516	5.211	566	- 4.645	- 229	99	- 130
2.2 Parkeren	31	-	- 31	34	-	- 34	- 3	-	- 3
2.4 Economische havens en waterwegen	12	-	- 12	18	8	- 9	- 6	8	3
Progr. Economie	701	418	- 283	2.691	2.943	252	- 1.990	2.525	535
3.1 Economische ontwikkeling	526	-	- 526	513	-	- 513	13	-	13
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6	408	402	2.068	2.934	866	- 2.062	2.526	463
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 14	6	20	- 21	6	27	7	- 1	6
3.4 Economische promotie	183	4	- 180	131	4	- 127	53	-	53
Progr. Onderwijs	3.412	1.174	- 2.237	3.029	859	- 2.170	383	- 316	67
4.2 Onderwijshuisvesting	1.068	105	- 963	1.089	106	- 983	- 21	1	- 20
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.344	1.070	- 1.274	1.940	753	- 1.187	404	- 317	87
Progr. Sport, cultuur en recreatie	6.576	993	- 5.583	6.627	1.212	- 5.415	- 51	219	168

Jaarstukken 2021

5.1	Sportbeleid en activering	529	36	- 493	594	74	- 520	- 65	38	- 27
5.2	Sportaccommodaties	1.917	464	- 1.453	1.886	510	- 1.376	31	46	77
5.3	Cultuurpresent., -prod. en -participatie	638	41	- 597	614	45	- 569	24	4	28
5.4	Musea	607	201	- 406	616	215	- 402	- 9	13	4
5.5	Cultureel erfgoed	22	-	- 22	21	9	- 12	2	9	11
5.6	Media	819	244	- 575	910	349	- 561	- 92	106	14
5.7	Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.044	7	- 2.038	1.986	9	- 1.977	59	2	61
Progr. Sociaal domein		47.663	12.725	- 34.938	45.727	12.318	- 33.410	1.935	- 408	1.528
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.613	98	- 1.515	1.473	92	- 1.380	140	- 6	134
6.2	Wijkteams	4.389	-	- 4.389	3.781	2	- 3.779	608	2	610
6.3	Inkomensregelingen	14.817	12.307	- 2.510	13.259	11.183	- 2.076	1.558	- 1.124	434
6.4	Begeleide participatie	5.861	-	- 5.861	5.927	95	- 5.832	- 66	95	29
6.5	Arbeidsparticipatie	880	14	- 866	891	31	- 860	- 11	17	6
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	831	-	- 831	670	-	- 670	161	-	161
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.664	290	- 8.373	8.450	285	- 8.166	213	- 6	208
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	9.234	16	- 9.218	10.086	54	- 10.031	- 851	38	- 813
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	149	-	- 149	- 91	544	635	240	544	784
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.226	-	- 1.226	1.281	31	- 1.250	- 55	31	- 24
Progr. Volksgezondheid en milieu		7.686	6.975	- 711	7.634	7.134	- 500	52	159	211
7.1	Volksgezondheid	1.355	20	- 1.335	1.317	27	- 1.291	38	7	44
7.2	Riolering	1.925	2.729	804	1.647	2.377	730	278	- 352	- 74
7.3	Afval	3.348	4.203	855	3.704	4.684	980	- 356	481	125
7.4	Milieubeheer	1.058	21	- 1.038	966	46	- 920	92	26	118
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-	3	3	-	-	-	-	- 3	- 3
Progr. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing		2.748	1.004	- 1.744	5.036	4.394	- 641	- 2.287	3.390	1.102
8.1	Ruimtelijke ordening	1.442	22	- 1.421	1.373	174	- 1.199	69	152	221
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	386	514	128	2.747	3.705	958	- 2.361	3.191	830
8.3	Wonen en bouwen	920	469	- 451	916	516	- 400	4	47	51
TOTALEN		98.782	99.423	641	101.781	104.038	2.257	- 2.999	4.615	1.616

4.3 Grondslagen financiële verslaglegging

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Daarbij geldt dat activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord in het jaar waarin zij betaalbaar zijn gesteld.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige lasten worden echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet gedacht worden aan componenten als vakantiegeld.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden hierop in mindering gebracht.

Materiële vaste activa met economisch nut

- De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na het moment van gereedkomen of ingebruikneming afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur. Eventuele restwaarden worden buiten beschouwing gelaten. Op grond met economisch nut, dus buiten de openbare ruimte, wordt niet afgeschreven.
- Op activa die voor 2004 al bestonden zijn in het verleden soms extra afschrijvingen gedaan zonder dat daar een economische noodzaak voor was. Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Het verkrijgen van lagere toekomstige lasten lag aan deze handelwijze ten grondslag.
- De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met de vóór 2016 bijgeschreven rente. Als de taxatiewaarde van deze gronden lager is dan de boekwaarde dan worden deze gronden afgewaardeerd tot de taxatiewaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn formeel vastgesteld in de nota waardering en afschrijving vaste activa en zijn altijd zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur. In de nota worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Woonruimten	20 – 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	10 – 40 jaar
Grond- weg- en waterbouwkundige werken (EN)	15 – 40 jaar
Vervoersmiddelen e.d.	7 – 11 jaar
Machines apparaten en installaties (EN)	5 – 15 jaar
Overige	5 – 15 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingsprijs lager dan € 15.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Voor investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut geldt dat zij bij voorkeur niet worden geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Voor zover de uitgaven voor degelijke investeringen wel zijn geactiveerd zijn zij gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. In voorkomende gevallen zijn bijdragen van derden en/of reserves in mindering gebracht zodat op het saldo wordt afgeschreven. De boekwaarden van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut moeten worden gezien als nog te dekken investeringsrestanten. In het verleden zijn de afschrijvingstermijnen steeds zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn formeel vastgesteld in de nota waardering en afschrijving vaste activa en zijn altijd zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur. In de nota worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (MN)	10 – 30 jaar
Machines apparaten en installaties (MN)	15 – 40 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingsprijs lager dan € 15.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Financiële vaste activa

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreffen de participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Daalt de actuele waarde van de aandelen onverhoopt tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt afwaardering tot die actuele waarde plaats.
- Leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde i.c. het uitgeleende bedrag verminderd met de reeds afgeloste termijnen. Vanwege de beperkte risico's inzake oninbaarheid zijn voor deze activa geen voorzieningen voor oninbaarheid gevormd.
- De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd op de nominale waarde i.c. het betaalde bedrag verminderd met aflossingen. Het begrip rentetypische looptijd heeft betrekking op de periode van de uitzetting waarin op basis van de voorwaarden van de uitzetting er sprake is van een constante rentevergoeding die niet door de verstrekker beïnvloedbaar is.

Voorraad bouwgronden

- De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengsten uit verkopen. Deze prijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals kosten van verwerving en kosten van bouwrijp maken), alsmede rente- en beheerskosten.
- Kunnen met voldoende mate van zekerheid winsten uit de bouwgrondexploitatie als gerealiseerd worden aangemerkt, dan worden deze winsten genomen. Zolang deze zekerheid niet bestaat worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Is winst genomen, dan is dit opgenomen in de boekwaarde van de grond. Voor zover uit de exploitatieopzetten blijkt dat complexen in de toekomst verlieslijdend zullen zijn, is een voorziening gevormd ter grootte van dit verlies. Dit verlies wordt bepaald op de contante waarde van het bedrag, dat zich aan het eind van de looptijd als verlies zal voordoen. Het bedrag van dit verlies en de contante waarde ervan wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Vorderingen

De vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa

Waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de desbetreffende verplichting of het voorzienbare verlies. Rentetoevoegingen aan voorzieningen vinden niet plaats, tenzij dit voor een specifieke voorziening door een hogere overheid is voorgeschreven.

Vaste schulden

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Onder de langlopende schulden zijn - naast de ten behoeve van de financiering van de gemeentelijke uitgaven opgenomen leningen - tevens opgenomen de ten behoeve van een woningcorporatie opgenomen geldleningen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het gerealiseerde saldo van de voorliggende jaarrekening. De reserves bestaan uit:

- algemene reserves;
- bestemmingsreserves.

Vorming van reserves, alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves geschieden conform daartoe door de gemeenteraad genomen besluiten en vinden altijd plaats in het kader van de resultaatbestemming. Voor zover in het verslagjaar nieuwe reserves zijn gevormd worden deze bij de jaarstukken door de raad bekrachtigd. Voor zover aan reserves rente wordt toegevoegd, vindt deze toevoeging eveneens plaats in het kader van de resultaatbestemming.

Eigen bijdragen Centraal administratiekantoor (CAK)

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke

verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen."

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat over het verslagjaar volgt uit de programmarekening en is afzonderlijk als passiefpost op de balans opgenomen. Bestemming van dit saldo vindt plaats nadat de rekening is vastgesteld.

Covid-19

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2021 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente Achtkarspelen. In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het Covid-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen.

Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet vanaf dat moment tot februari 2022 wisselende maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven. De (nadelige) gevolgen van de Covid-19 virus lopen zodoende ook in het boekjaar 2021 door. De maatregelen om het Covid-19 virus tegen te gaan, hebben wereldwijd aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid. De gevolgen voor het boekjaar 2021 en verder zijn nog niet te overzien. Ook voor de gemeente heeft de uitbraak van het Covid-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2021, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan er vooral uit dat alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen. De maatregelen zijn vanaf februari 2022 voorlopig weer grotendeels van de baan.

Covid-19 heeft in 2021 impact op de werkzaamheden van de gemeente gehad. Met als gevolg gehad dat onder meer de financiële effecten zoals benoemd in paragraaf 1.3 van het jaarverslag hebben plaatsgevonden.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor de gemeente. Voor het boekjaar 2021 zijn deze gevolgen reeds in kaart gebracht. Vanaf het boekjaar 2022 kunnen (ook) financiële gevolgen van toepassing zijn. Op dit moment zijn de effecten nog niet volledig te overzien. Mochten zich er ontwikkelingen voordoen dan nemen wij die mee in de begrotingswijzigingen van 2022.

De uitbraak van het Covid-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2021 anders dan diverse over en onderschrijdingen van de begroting. De directie heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. Een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten is derhalve niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de gemeente Achtkarspelen.

4.4 Toelichting balans

Activa

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen die *langer dan een jaar* in bezit blijven.

Vaste activa kunnen bestaan uit

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa

Het verloop van hiervan in het boekjaar is als volgt.

Vaste activa <i>(x € 1.000)</i>	Boek- waarde per 1-1-2021	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Aflossing/ afwaar- dering	Boek- waarde per 31-12-2021
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	62.554	10.445	763	3.256	801	-	68.179
Financiële vaste activa	4.526	380	-	-	-	189	4.717
Totaal	67.080	10.825	763	3.256	801	189	72.896

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die *niet tastbaar* zijn. Het gaat om bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer *objectief* bepaald kan worden welke waarde ze hebben.

Materiële vaste activa

Bezettingen die niet in één keer ten laste van het resultaat mogen worden gebracht maar waarop moet worden afgeschreven. Voorbeelden hiervan zijn grond en gebouwen, machines en installaties, transportmiddelen en computers.

Materiële vaste activa <i>(x € 1.000)</i>	Boek- waarde per 1-1-2021	Herru- brice- ring	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- dering	Boek- waarde per 31-12-2021
Gronden en terreinen	2.149	-	96	34	171	-	-	2.040
Strategische gronden	4.332	-	423	-	-	-	-	4.755
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	21.524	-	3.018	329	1.026	801	-	22.386
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	32.339	-	3.564	326	1.538	-	-	34.039
Vervoermiddelen	602	-	71	-	128	-	-	545
Machines, apparaten en installaties	570	-	3.104	3	88	-	-	3.583
Overige materiële activa	1.038	-	169	71	305	-	-	831
Totaal materiële vaste activa	62.554	-	10.445	763	3.256	801	-	68.179

De grootste en dus meest opvallende investeringen welke zijn gedaan in 2021 zijn het zwembad De Kûpe in Buitenpost en de herinrichting van het centrum van Surhuisterveen.

Economisch en maatschappelijk nut

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of ze bijdragen aan het genereren van middelen. Bijvoorbeeld riolering (rioolheffing) en zwembaden (entreegelden). Investeringen met een economisch nut moeten worden geactiveerd.

Investeringen met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte die geen economisch nut maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. In onze situatie voornamelijk betonwegen, lichtmasten, oeverbescherming en bruggen.

Het verloop hiervan is als volgt:

Econom. en mij. nut <i>(x € 1.000)</i>	Boek-waarde per 1-1-2021	Herru-brice-ring	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-dering	Boek-waarde per 31-12-2021
Economisch nut	30.652	-	7.071	437	1.727	801	-	37.758
Economisch nut met tarief	19.257	-	384	260	886	-	-	18.495
Maatschappelijk nut	12.645	-	2.990	66	643	-	-	14.926
Totaal	62.554	-	10.445	763	3.256	801	-	68.179

De afschrijvingstermijnen variëren gemiddeld tussen de 10 jaar (auto's) en 40 jaar (gebouwen en betonwegen).

Het afschrijvingsbeleid in januari 2020 vastgesteld in de raad. Doelstelling van het afschrijvingsbeleid is het realiseren van een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten in de administratie. Voor alle investeringen geldt dat de afschrijving is gebaseerd op de historische kostprijs. Dit is het bedrag waarvoor het actief is aangeschaft of waarvoor de investering is gerealiseerd.

Activa kunnen lineair of op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Alle vaste activa binnen de gemeente worden lineair afgeschreven zoals ook beschreven is in de Nota waardering en afschrijvingen vaste activa.

Overzicht investeringskredieten

Op grond van de financiële verordening bevat de jaarrekening een overzicht van de geraamde bedragen voor investeringen en de aanwending daarvan. Omwille van de overzichtelijkheid is dit overzicht weergegeven op programmaniveau.

Programma <i>(x € 1.000)</i>	Begrote uitgaven 2021	Werkelijke uitgaven 2021	Begrote inkomsten 2021	Werkelijke inkomsten 2021
0 Bestuur en ondersteuning	196	22	-	-
1 Veiligheid	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	5.955	3.133	-	58
3 Economie	30	-	-	-
4 Onderwijs	4.470	396	-	53
5 Sport, cultuur en recreatie	6.667	6.046	162	386
6 Sociaal Domein	-	-	-	-

Jaarstukken 2021

7 Volksgezondheid en milieu	3.631	384	299	260
8 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	-	-	-	-
Totaal	20.949	9.981	461	757

De belangrijkste (nieuwe) ontwikkelingen groter dan € 50.000 betreffen:

Progr. (x € 1.000)	Ontwikkelingen	Begrote	Werkelijke
		uitgaven 2021	uitgaven 2021
0	Gebouwenbeheersysteem	131	22
2	Inhaalslag groot wegonderhoud 2021	149	92
2	Openb.verlichting, armaturen obv verv.plan (2021)	150	112
2	Rationeel wegbeheer 2021	699	245
2	Verlichting fietspaden 2021	50	16
2	Zuidelijk entreegebied Buitenpost	550	201
4	Integraal huisvestingsplan Onderwijs	400	293
5	Renovatie/nieuwbouw kleedaccom. Vv GSVV & Kv Frigro 2021	69	-
5	Maatregelen kunstgrasvelden	82	-
5	Herinrichten speelterreinen 2021	77	12
5	Fietspad Droegehamstermieden	385	-
7	GRP - Regenwaterstructuren 2021	150	-
7	GRP - Vervanging vrijvervalriolen beheerssysteem 2021	850	79
7	GRP - Reparaties vrijvervalriolering 2021	300	48
0	0	-	-
	Totaal	4.042	1.120

Financiële vaste activa

Hierbij gaat het voornamelijk om deelnemingen in het kapitaal van verbonden partijen of verstrekte leningen. Het verloop is als volgt:

Financiële vaste activa (x € 1.000)	Boek-waarde per 1-1-2021	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossing	Boek-waarde per 31-12-2021
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	336	380	-	-	716
• Leningen aan woningcorporaties	3.082	-	-	61	3.021
• Overige langlopende leningen	1.108	-	-	128	980
• Overige uitzettingen met rentetype looptijd > 1 jaar	-	-	-	-	-
Totaal	4.526	380	-	189	4.717

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Conform raadsbesluit d.d. 3 juni 2021 is ingetekend op de uitgifte van preferente aandelen Stedin voor een bedrag van € 380.000. De volledige inschrijving is toegekend.

De post kapitaalverstrekking aan deelnemingen is als volgt samengesteld:

Aandelen Stedin	380.000
Aandelen Friesland Milieu	62.453
Aandelen Afvalsturing NV	54.454
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	<u>219.277</u>
	716.184

Overige langlopende leningen

Overige langlopende leningen (x € 1.000)	Boekwaarde per 1-1-2021	Verstrekkingen	Aflossing	Boekwaarde per 31-12-2021
• Leningen t.b.v. het startersproject	424	-	-	424
• Leningen t.b.v. duurzaamheid	422	-	-	422
• Overige leningen	262	-	128	134
Totaal	1.108	-	128	980

Op de volgende (langlopende) leningen is afgelost:

Lening	Ingangsjaar	1-1-2021	Aflossingen
BP IJstijdenmuseum renteloze lening	2020	€ 4	€ 1
SV zwembad lening tbv zonnecollectoren	2020	€ 3	€ -
Geldlening aan St. MOA te Surhuisterveen	2020	€ 136	€ 117
Geldlening MOA kooimaaiër	2020	€ 73	€ 10
Volkskredietbank deelname werkkapitaal	2020	€ 45	€ -
Totaal		€ 262	€ 128

Glottende activa

Glottende activa bestaan uit

- Voorraden
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
- Liquide middelen

Voorraden

Voorraden kunnen bestaan 'normale' voorraden maar ook uit onderhanden werk, zoals bouwgronden in exploitatie.

Bouwterreinen (x € 1.000)	Boekwaarde per 1-1-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Winstname	Boekwaarde per 31-12-2021	Voorziening verliezen	Balanswaarde per 31-12-2021
1 S'veen, Vierstromenland	510	38	-	- 548	-	-	-
2 S'veen, Nije Jirden	356	142	817	319	-	-	-
3 B'post, Over de Vaart	217	87	493	189	-	-	-
4 Twijzel, Sportvelden	70	1	55	8	24	-	24
5 Maskelyn, Augustinusga	61	92	196	43	-	-	-

Jaarstukken 2021

6 De Lits, Buitenpost	303	7	-	-	310	179	131
7 De Fûgelkamp, Harkema	74	23	-	-	97	-	97
Totaal	1.591	390	1.561	11	431	179	252
Industrieterreinen	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
(x € 1.000)	1-1-2021				31-12-2021		31-12-2021
1 B'post, De Swadde	57	2	51	127	135	-	135
2 K'tille, Oost	- 272	96	390	216	- 350	-	- 350
3 Harkema, Quakkenburg	40	2	190	2	- 146	-	- 146
4 S.veen, Lauwerskwartier	729	305	1.427	342	- 51	-	- 51
Totaal	554	405	2.058	687	- 412	-	- 412
Totaal	2.145	795	3.619	698	19	179	- 160

Facilitair grondbeleid	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
(x € 1.000)	1-1-2021				31-12-2021		31-12-2021
1 De Dellen S.	-	-	-	-	-	-	-
2 De Dellen 41-43 S.	10	1	27	16	-	-	-
3 Lidl B.	1	-	-	- 1	-	-	-
4 Wide Pet Zuid H.	- 14	1	-	13	-	-	-
5 Molenweg 77 S.	11	-	25	14	-	-	-
6 Sije Hersterstrj. Twh.	- 1	-	-	1	-	-	-
7 Betonwei H.	9	- 3	6	-	-	-	-
8 Doarpsstr. Stoulw. Tw.	1	1	14	12	-	-	-
9 Van Haringsmastr. Kt.	11	5	21	5	-	-	-
10 Avek lokatie Surhuisterv.	34	3	18	-	19	-	19
Totaal	62	8	111	60	19	0	19

Plankosten	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
(x € 1.000)	1-1-2021				31-12-2021		31-12-2021
1 Voorstraat B.	58	25	-	-	83	-	83
2 Nijebuorren H.	53	5	-	-	58	-	58
3 Maskelyn Aug.	-	-	-	-	-	-	-
4 De Lits B.	-	-	-	-	-	-	-
5 Langelaan 4 S.	22	5	350	323	-	-	-
6 De Fugelkamp H.	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	133	35	350	323	141	0	141

Vorderingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Met uitzettingen worden vorderingen, zoals verstrekte leningen, bedoeld die een looptijd korter dan 1 jaar hebben.

Rentetypische looptijd < 1 jaar (x € 1.000)	Stand per 1-1-2021	Stand per 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen		
1 Te vorderen omzetbelasting fiscus	-	99
2 Te vorderen omzetbelasting BTW compensatiefonds	6.643	6.513
3 Diverse vorderingen	3.050	1.567
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar		
4 Rekening courant schatkistbankieren	1.488	659
Overige vorderingen		
5 Debiteuren algemeen	970	2.480
6 Debiteuren sociaal domein	133	- 12
7 Overig	7	762
Totaal	12.291	12.068

De term 'uitzetting met een rentetypische looptijd < 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende uitzettingen (korter dan één jaar) en lange uitzettingen. De afwikkeling kent een normaal verloop.

Liquide middelen

De specificatie hiervan is als volgt:

Liquide middelen (x € 1.000)	Stand per 1-1-2021	Stand per 31-12-2021
Kasrekeningen	12	11
Banksaldi	768	701
Totaal	780	712

De bank- en girosaldi bestaan uit een positief (=debet) saldo van € 760.000 en een negatief (=credit)saldo van € 58.000. Wij hebben naast onze hoofdrekening bij de BNG meerdere rekeningen bij diverse banken. Specificaties zijn aanwezig op de financiële administratie.

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 is voorgeschreven dat de gemeente inzicht geeft over de benutting van het drempelbedrag in het kader van het verplicht schatkistbankieren. In de paragraaf treasury van het jaarverslag wordt hier nader op ingegaan.

De drempel voor 2021 bedraagt 2,0% (tot een begrotingstotaal van 500 miljoen, daarbovenop 0,2%) met een minimum van € 1.000.000. Per 1 juli 2021 is dit percentage verhoogd van 0,75% naar 2% en is het drempelbedrag verhoogd van € 250.000 naar € 1.000.000. Het drempelbedrag 2021 voor de gemeente bedraagt dan ook € 641.000 in het eerste halfjaar en € 1.710.000 in het tweede halfjaar. Het gemiddelde tegoed van de gemeente over een kwartaal mag niet hoger zijn dan deze drempel.

Onderstaande tabel toont het gemiddelde tegoed over de vier kwartalen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	641	641	1710	1710
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	513	458	435	427
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	127	183	1.275	1.283
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	85.427			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.427			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag Q1 en Q2	640,703			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag Q3 en Q4	1.709,822			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	46.190	41.655	40.023	39.275
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	513	458	435	427

Benutting drempelbedrag SKB (x € 1.000)	Stand per 31-12-2021
Kwartaal 1	513
Kwartaal 2	458
Kwartaal 3	435
Kwartaal 4	427
Gemiddeld	458

Uit de tabel blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Overlopende activa

De specificatie van de overlopende activa is als volgt:

Overlopende activa (x € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Overige nog te ontvangen bedragen	4.296	2.450
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	-	1.793
Totaal	4.296	4.243

Passiva

Vaste passiva

Hieronder volgt een toelichting op de vaste passiva. Dit zijn:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Eigen vermogen

Passiva zijn de bronnen waarmee de gemeente gefinancierd wordt. Het bestaat uit vreemd vermogen (schulden of verplichtingen) plus het eigen vermogen.

We onderscheiden drie soorten:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden

Het verloop hiervan in het boekjaar is als volgt.

Eigen vermogen <i>(x € 1.000)</i>	Stand per 1-1-2021	Stand per 31-12-2021
1 Algemene reserve	17.119	16.369
2 Bestemmingsreserve t.b.v. egalisatie exploitatie	-	7.624
3 Bestemmingsreserve t.b.v. dekking van investeringen	-	-
4 Gerealiseerd resultaat	6.590	2.257
Totaal	23.709	26.250

Het verloop van de afzonderlijke reserves in 2021 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Verloop reserves <i>(x € 1.000)</i>	Saldo per 1-1-2021	Toevoeging via resultaat- bestemming	Bestemming resultaat	Vermindering via resultaat- bestemming	Saldo per 31-12-2021
1 Vrije algemene reserve	14.039	2.303	6.590	9.644	13.288
2 Algemene reserve weerstandsvermogen	3.080	-	-	-	3.080
3 Dekking kapitaallasten zwb Buitenpost	-	7.624	-	-	7.624
4 Resultaat 2020	6.590	-	-	6.590	-
5 Resultaat 2021	-	2.257	-	-	2.257
Totaal	23.709	12.184	6.590	16.234	26.249

Doordat de uitvoering van projecten niet (geheel) volgens planning plaatsvindt in het rekeningjaar, maar in het jaar daarop of later, ontstaan er als gevolg van temporisering voordelen/nadelen in de exploitatie en nadelen/voordelen op het onderdeel mutaties in de reserves (taakveld 0.10 mutaties reserves). Om de benodigde stortingen in/onttrekkingen uit de reserves in het volgende jaar plaats te laten vinden is een besluit van de raad nodig.

Dit betreft:

Omgevingswet verschuiving raming	€	33.000
Renovatie slechte sportvelden	€	8.000
Kruidhof omvormen tot gem. participatiebedrijf	€	88.000
Renovatie tennisbanen	€	8.000
Duurzame energietransitie	€	20.000
Implementatie omgevingswet	€	78.000
Sportformateur	€	15.000
Coronasteunmaatregelen verkiezingen	€	25.000
Brede aanpak dakloosheid	€	18.000
Overloop compensatiepakket corona maatregelen	€	516.000
Overloop budgetten gezondheid	€	<u>16.000</u>
	€	817.000

De gereserveerde bedragen van € 20.000 voor re-integratie en € 13.000 voor ANNO-energietransitie kunnen vrijvallen en vrij beschikbaar blijven voor de algemene reserve. De gereserveerde dekking van € 277.610 voor kapitaallasten van het nieuwe zwembad kan vrijvallen, omdat de afschrijvingen een jaar later starten. Dit bedrag blijft beschikbaar binnen de reserve Dekking kapitaallasten zwembad Buitenpost.

De reserve Dekking kapitaallasten zwembad Buitenpost is in 2021 nieuw ingesteld.

Resultaat na bestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2021 bedraagt € 2.257.333. Voorgesteld wordt het resultaat te storten ten behoeve van de Algemene Reserve.

Voorzieningen

Een voorziening is een reserve 'potje' dat in de toekomst kan worden aangewend voor het doel waarvoor het is bestemd. In de voorziening kunnen, meestal periodiek, bedragen worden gestort voor een bepaald doel. Dit kan bijvoorbeeld groot onderhoud aan een gebouw zijn. Een voorziening mag alleen worden gebruikt voor het doel

waarvoor zij oorspronkelijk werd opgezet. Het bepalen van de omvang is niet vrijblijvend omdat dit invloed heeft op het resultaat. Als het doel van de voorziening niet (meer) kan worden bereikt dan moet het saldo alsnog ten gunste van het resultaat worden gebracht.

Voorzieningen	Boekwaarde per 1-1-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde per 31-12-2021
<i>(x € 1.000)</i>				
· Verplichtingen en verliezen (BBV - art. 44a)	-	-	-	-
· Risicovoorzieningen (BBV - art. 44b)	885	326	93	1.118
· Onderhoudsvoorzieningen (BBV - art. 44c)	817	246	286	777
· Bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen (BBV - art. 44d)	-	-	-	-
· Van derden verkregen middelen (BBV - art. 44, lid 2)	2.506	226	168	2.564
Totaal voorzieningen	4.208	798	547	4.459

De voorzieningen betreffen:

Voorziening onderhoud Gemeentehuis	€	140.000
Voorziening onderhoud sporthallen	€	147.600
Voorziening groot onderhoud gymlokalen	€	202.300
Voorziening welzijnsaccommodaties	€	160.600
Voorziening kunstgrasvelden	€	127.000
<i>Sub.</i>	€	777.500
Voorziening riolering	€	2.336.800
Voorziening reiniging	€	202.700
SPUK De Kúpe	€	25.000
<i>Sub.</i>	€	2.564.000
Voorziening bouwrijp maken bouwgrondexploitatie	€	678.700
Voorziening inhaalslag wegen niet levensduur verlengend	€	438.600
<i>Sub.</i>	€	1.117.300
Totaal	€	4.459.300

Voorziening afgewikkelde complexen 2021					
Complex nr	Project	Stand per 31-12-2020	Stortingen 2021	Verminderings 2021	Stand per 31-12- 2021
002	Boppelannen Twijzel	77.500			77.500
003	Vierstromenland Surhuisterveen		29.620	0	29.620
005	De Swadde Buitenpost	125.000		2.393	122.607
007	Nije Jirden Surhuisterveen		136.313	0	136.313
013	Lutkepost Buitenpost		73.912	0	73.912
015	De Singel Harkema	70.000		0	70.000
031	t Maskelyn Augustinusga		86.139	0	86.139
095	De Wiken Boelenslaan	97.500		6.588	90.912
		370.000	325.984	8.981	687.003

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Vaste schulden zijn schulden op langere termijn, zoals obligatieleningen, onderhandse leningen en waarborgsommen.

De samenstelling en het verloop van de vaste schuld is als volgt:

Vaste schulden (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2021	Opname	Aflossing	Saldo per 31-12-2021
a Onderhandse leningen				
- WoonFriesland	3.082	-	61	3.021
- eigen financiering	40.765	-	3.646	37.119
b Onderhandse leningen openbare lichamen	-	-	-	-
c Waarborgsommen	-	-	-	-
Totaal	43.847	-	3.707	40.140

De vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar betreffen langlopende geldleningen. De term 'vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende schulden (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een goede maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van risico's.

De aflossingen in 2021 betreffen reguliere aflossingen van de langlopende geldleningen. De totale rentelasten van bovenstaande leningen bedragen voor 2021 € 395.000.

In het totaal van onze vaste schulden zit voor een bedrag van € 3.021.000 aan aangetrokken geldlening voor doorfinanciering aan WoonFriesland.

Vlottende passiva

Vlottende schulden zijn kortlopende schulden die binnen één jaar betaald zouden moeten worden. Een belangrijke passiva-post is bijvoorbeeld de crediteuren, kasgeldleningen of bankschulden. De samenstelling en het verloop van de vlottende schuld is als volgt:

De vlottende passiva bestaan uit de volgende componenten:

Vlottende passiva (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2021	Saldo per 31-12-2021
1 Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	4.188	8.069
2 Overlopende passiva	9.934	8.599
Totaal	14.122	16.668

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Netto vlottende schulden < 1 jaar (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2021	Saldo per 31-12-2021
1 Kasgeldleningen	-	6.000
2 Banksaldi	-	-
3 Overige schulden		
- crediteuren	3.197	953
- crediteuren sociaal domein	-	-
- salarissen en sociale lasten	329	662
- overig	662	454
Totaal	4.188	8.069

Onder de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar verstaan we kortlopende schulden. De afwikkeling van de schulden kent een normaal verloop. De term "netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar" sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met onderscheid tussen vlottende (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van de risico's.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn vaak bedragen die pas in een volgend jaar tot betaling komen. Het betreft in ieder geval altijd verplichtingen die in het boekjaar zijn ontstaan. De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2021	Saldo per 31-12-2021
1 Nog te betalen bedragen	6.415	4.536
2 Nog te betalen aan de Werkmaatschappij	1.787	2.082
3 Tussenrekening bank sociaal domein	-	-
4 Vooruitontvangen bedragen	-	-
5 Vooruit ontvangen bedragen overige overheden	1.732	1.981
Totaal	9.934	8.599

Onder de nog te betalen bedragen vallen vooral de nog niet vervallen rente van de geldleningen en diverse overige afrekeningen en verlichtingen welke reeds in 2021 zijn aangegaan maar per de balansdatum nog niet in rekening zijn gebracht. Ook de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen vallen onder de overlopende passiva.

Van de vooruit ontvangen bedragen overige overheid kan onderstaande opbouw van het eindsaldo worden weergegeven:

Specific. vooruit ontvangen ov. overh. <i>(x € 1.000)</i>	Saldo per 1-1-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug- betalingen	Saldo per 31-12-2021
1 Voorschot SPUK-uitkering	1.020	1.080	518	607	975
2 Voorschot Rijksbijdrage achterstandsbeleid	626	-	-	-	626
3 Toekenningsbeschikking specificatie uitkering stimuleren verkeersveiligheid	82	28	82	5	23
4 Specifieke uitkering voor regeling toeslagen	4	-	4	-	-
5 Voorschot GOAB	-	192	-	-	192
6 Voorschot Nationaal Programma Onderwijs	-	110	-	-	110
7 Energiecoaches	-	-	- 55	-	55
Totaal	1.732	1.410	549	612	1.981

Waarborgen en garanties

De gemeente Achtkarspelen heeft zich garant gesteld voor de betaling van rente en aflossing van door diverse instellingen en particulieren aangegane geldleningen. De navolgende groepen zijn te onderscheiden:

specificatie <i>(x € 1.000)</i>	Oorspron- kelijk bedrag	% borg- stelling	Restant per 1-1-2021	Restant per 31-12-2021	Risico gemeente
1 Verkrijgen/verbeteren eigen woning	-	50%	1.270	1.210	605
2 Rechtspersonen	-	100%	13.030	15.477	15.477
Totaal	-		14.300	16.687	16.082

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en vorderingen

Gewaarborgde leningen en overige garantstellingen

Directe garantstellingen

Onze gemeente heeft directe borgstellingen voor geldleningen verstrekt aan woningcorporaties voor een bedrag van € 15 miljoen. Naast de WSW-leningen heeft de gemeente 50% borgstelling lopen uit particuliere geldleningen (€ 605.000). Dit betreft met name oude gemeentegaranties (voorloper NHG) en diverse 100% borgstellingen op verenigingen en stichtingen (€ 477.000).

Indirecte garantstellingen

De Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is in 1983 opgericht met als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Tegen betaling van een borgstellingsvergoeding door de betreffende woningcorporaties biedt het WSW zekerheid aan geldgevers van die woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. Om te voorkomen dat het WSW wordt aangesproken op zijn borgstelling zijn er verschillende

vangnetten en buffers. Een corporatie die niet voldoet aan de kredietwaardigheidseisen van het WSW komt in beginsel voor sanering in aanmerking. Daarbij ontvangt deze corporatie saneringssteun, opgebracht door de sector en geaccordeerd door de minister. Het fondsvermogen van het WSW is daarna de eerste buffer om aanspraken van geldgevers op te kunnen vangen. Deze reserve kan het WSW zo nodig aanvullen door het onderpand van de noodlijdende corporatie uit te winnen. De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo). Corporaties voldoen op eerste verzoek 3,85% van hun geborgde schuldrestant aan het WSW. De derde en laatste buffer bestaat uit de achtervang van Rijk en gemeenten, die indien nodig het WSW voorzien van renteloze leningen. Deze renteloze leningen worden terugbetaald als het vermogen van het WSW weer op voldoende peil is. De renteloze leningen worden verdeeld volgens de verhouding 50% Rijk, 25% schadegemeenten en 25% alle gemeenten op basis van het relatieve aandeel.

Deze borgstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarbij de gemeente samen met het rijk als tertiaire achtervanger optreedt. Op basis van de systematiek van tertiaire achtervang betreft dit een relatief gering risico. Het totaal aan indirecte borgstellingen bedraagt € 11,6 miljoen.

Samengevat bestaan de niet uit de balans blijvende verplichtingen uit:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Bedragen x € 1.000		Bedrag
Directe garantstellingen			
- Woningcoöperaties (SWA)	€	15.000	
- Particuliere geldleningen	€	605	
- Verenigingen en Stichtingen	€	477	
		<i>sub.</i>	€ 16.082
Indirecte garantstellingen (tertiair)			€ 11.600
Totaal			€ 27.682

Niet afgewikkelde investeringen

Tevens willen wij, als niet uit de balans blijvende verplichtingen, de investeringen noemen, waarvan de definitieve afwikkeling in een later jaar plaatsvindt. Voor de lasten, die uit deze lopende projecten voortvloeien, zijn specificaties op de administratie aanwezig. De dekking is voldoende geregeld binnen de toekomstige exploitatiebegrotingen.

4.5 Toelichting baten en lasten

Saldi per programma

Programma (x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning	48.531	52.295	51.133	- 1.162
1. Veiligheid	- 1.984	- 2.119	- 2.019	100
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	- 4.959	- 4.559	- 4.689	- 130
3. Economie	- 153	- 283	252	535
4. Onderwijs	- 2.620	- 2.237	- 2.170	67
5. Sport, cultuur en recreatie	- 5.147	- 5.583	- 5.415	168
6. Sociaal domein	- 32.946	- 34.938	- 33.410	1.528
7. Volksgezondheid en milieu	- 422	- 711	- 500	211
8. Vrosh	- 1.611	- 1.744	- 641	1.102
Onttrekkingen/stortingen reserves	902	519	- 283	- 803
TOTAAL	- 408	641	2.257	1.616

Specificatie incidentele baten en lasten

Posten die het structureel begrotingsevenwicht beïnvloeden	2.060.000
---	------------------

'-' = nadelig, '+' = voordelig

TOTAAL LASTEN en BATEN	2.060.000
-------------------------------	------------------

Lasten	108.000
Bestuur en ondersteuning	
Algemene Uitkering oude jaren	-80.000
Economie	
Budget ontwikkeling toeristische visie	46.000
Onderwijs	
Sociaal domein	
Afrekening Personen Verward Gedrag voorgaande boekjaren	-12.000
Bestrijding Dakloosheid	18.000
Subsidie Zelf-en Samenredzaamheid	30.000
Afrekening collectieve ziektekostenverzekering AV Frieso voorgaande jaren	46.000
Afrekening Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVO) voorgaande boekjaren	109.000
Sport, cultuur en recreatie	
Veiligheid	
Verkeer, vervoer en waterstaat	
Kosten sloop woning t.b.v. aanleg parkeerterrein (ANNO D5)	-140.000
Kosten gladheidsbestrijding	-19.000
Incidentele schadevergoeding openbare verlichting	15.000
Volksgezondheid en milieu	
Resultaat taakveld Riolering	-74.000
Plustaken regionale samenwerking FUMO	20.000
Budget uitvoering duurzaamheidsagenda	27.000

Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	
Budget vastgoedregistratiesysteem	25.000
Budget uitvoering woonvisie	29.000
Participatiebudget implementatie Omgevingswet	68.000
Baten	1.952.000
Bestuur en ondersteuning	
Niet begrote teruggave btw	57.000
Economie	
Afboeking verliesvoorzieningen complexen bedrijventerreinen	174.000
Hogere winstrealisatie bouwgrondexploitatie bedrijventerrein	279.000
Onderwijs	
Sociaal domein	
Afrekening zorgtrajecten Wmo Begeleiding / Beschermd Wonen voorgaande boekjaren	156.000
Sport, cultuur en recreatie	
Afrekening stichting 'It Vleckehûs'	32.000
Compensatie gederfde verhuuropbrengsten 2020 sportaccommodaties	40.000
Voorlopige inschatting SPUK teruggaaf	92.000
Veiligheid	
Verkeer, vervoer en waterstaat	
Bijdrage onderhoud vijvers	41.000
Volksgesondheid en milieu	
Vergoeding interne kosten claim bodemdaling	26.000
Resultaat taakveld Afval	125.000
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	
Gerealiseerde winst facilitair grondbeleid	60.000
Opbrengsten verkoop losse bouwkavels	112.000
Hogere winstrealisatie bouwgrondexploitaties woningbouw	758.000

Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader - Provincie

In het kader van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader (GTK) van de Provinsje Fryslân wordt jaarlijks het structureel reëel evenwicht van de begroting beoordeeld. Het structureel reëel evenwicht geldt als maatstaf voor het te voeren toezicht.

Achtkarspelen 2021: repressief toezicht

De provincie kent twee soorten toezicht: 'repressief toezicht' en 'preventief toezicht'. Repressief toezicht betreft het standaard toezicht. Bij deze vorm van toezicht worden de ontwikkelingen binnen de gemeente op afstand gemonitord met o.a. periodieke accountgesprekken en afstemmomenten. In geval van preventief toezicht wordt de gemeente meer intensief begeleid met een meer actieve monitoring aan de hand van een op te stellen 'herstel- en verbeter programma'. In het verslagjaar 2021 was voor Achtkarspelen het standaard 'repressief toezicht' van toepassing.

Presentatie van het structureel reëel begrotingssaldo	2021		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	€ 91.853	€ 94.394	€ 2.541
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	€ 9.927	€ 9.644	€ -283
(Zuivere) begrotingssaldo	€ 101.781	€ 104.038	€ 2.257
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	€ -108	€ 1.952	€ 2.060
Structureel reëel begrotingssaldo	€ 101.889	€ 102.086	€ 197

Bedragen x € 1.000

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de BBV-Kadernota Rechtmatigheid is er ander sprake van onrechtmatige besteding.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2021 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's: Programma's 2, 3, 5, 8 en Overhead.

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. In beginsel geldt dat overschrijdingen *niet* in het rechtmatigheidsoordeel hoeven te worden betrokken als sprake is van:

1. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten,
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het afgesproken beleid,
3. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

In de navolgende tabel zijn de belangrijkste oorzaken voor de geconstateerde lastenoverschrijding per programma ten opzichte van de begroting nader uitgewerkt:

Programma	(bedragen x € 1.000)	Saldo lasten	Over-/ onderschrijding	Type en aard overschrijding
Overhead		€ -1.142	Overschrijding	
	Hogere bijdrage aan de WM8KTD; <i>Deze overschrijding wordt mn. veroorzaakt omdat de geldstromen voor personeelskosten uit de overige programma's en taakvelden via programm 0 worden doorgeleid naar de Werkmaatschappij.</i>			2
2	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	€ -237	Overschrijding	
	Hogere kosten voor wegbeheer; <i>Dit betreft m.n. overschrijding wegens gladheidsbestrijding en onvoorziene uitgaven onderhoudsbudgetten voor wegbeheer, verhardingen en klein materieel.</i>			2
3	Economie	€ -1.990	Overschrijding	
	<i>Exploitatielasten diverse complexen bouwgrond; Het activiteitsniveau op complexen bouwgronden herstelt na de crisis sneller en zet meer door dan begroot. Gelijk met deze overschrijdingen is sprake van hogere verkoopopbrengsten/-winsten.</i>			1
5	Sport, Cultuur en Recreatie	€ -51	Overschrijding	
	<i>Overschrijding onderhoudskosten t.g.v. hevige regenval/wateroverlast en dakrenovatie/-isolatie (o.a. It Vleckehûs)</i>			2
8	Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	€ -2.287	Overschrijding	
	<i>Exploitatielasten diverse complexen bouwgrond; Het activiteitsniveau op complexen bouwgronden herstelt na de crisis sneller en zet meer door dan begroot. Gelijk met deze overschrijdingen is sprake van hogere verkoopopbrengsten/-winsten.</i>			1

Wij zijn van mening dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven binnen die hiervoor geldende criteria. Naar aard en type wegen wij deze uitgaven daarmee af als rechtmatige uitgaven. Voor een meer uitgebreide toelichting op de verschillen verwijzen wij u naar het betreffende programma.

4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Achtkarspelen. Het voor de gemeente Achtkarspelen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (2020: € 201.000). Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

In onderstaande tabellen worden de WNT-gegevens van de (leidinggevende) functionarissen over 2020 en 2021 vermeld die in het kader van de WNT als 'topfunctionaris' zijn aan te merken. In Achtkarspelen betreft het de functies van gemeentesecretaris en raad-griffier.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking

2021 (bedragen x € 1)	De Jong	Andringa	Van Hoppe	De Vries-Mulder
Functiegegevens	Gem.secr.	Griffier	Griffier	Griffier (wnd)
Aanvang en einde functievervulling	1-1 / 31/12	1-10 / 31-12	1-1 / 28-8	1-1 / 30-9
Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	€ 108.005	€ 21.994	€ 57.925	€ 65.548
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.375	€ 4.107	€ 10.793	€ 11.892
<i>Subtotaal</i>	€ 128.380	€ 26.101	€ 68.718	€ 77.441
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 52.679	€ 137.425	€ 156.321
-/- Onverschuldigd betaald nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 128.380	€ 26.101	€ 68.718	€ 77.441
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2020 (bedragen x € 1)	Van der Laan	Van Hoppe	De Vries-Mulder
Functiegegevens	Gem.secr.	Griffier	Griffier (wnd)
Aanvang en einde functievervulling	1-1 / 29-2	1-1 / 31-12	25-9 / 31-12

Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	€ 23.430	€ 88.581	€ 15.762
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 3.293	€ 15.679	€ 2.406
<i>Subtotaal</i>	€ 26.723	€ 104.260	€ 18.168
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 32.951	€ 210.000	€ 53.820
-/- Onverschuldigd betaald nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 26.723	€ 104.260	€ 18.168
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

2021 (bedragen x € 1)		Wijma
Functiegegevens		Gem.secr.
Kalenderjaar	2021	2020
Periode functievervulling	n.v.t.	16-3 / 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling	n.v.t.	10
Omvang van het dienstverband in uren	n.v.t.	1.177
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief	n.v.t.	€ 193
Maxima o.b.v. de normbedragen per maand	n.v.t.	€ 242.000
Individueel toepasselijke max. gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	n.v.t.	€ 227.161
Bezoldiging (alle bedragen excl. BTW)		
Werkelijk uurtarief lager dan het max. uurtarief?	n.v.t.	ja
Bezoldiging in de betreffende periode	n.v.t.	€ 118.877
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	n.v.t.	€ 118.877
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		€ 0
Totale bezoldiging excl. BTW	n.v.t.	€ 118.877
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
---	--------	--------

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700. De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor als zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.7 Single Information Single Audit

De gemeente Achtkarspelen ontvangt van diverse departementen specifieke uitkeringen, waaraan voorwaarden zijn verbonden als het gaat om de besteding van de gelden. De verantwoording die daarover moet worden afgelegd vindt plaats door middel van de zogenaamde SISA-bijlage (Single Information, Single Audit).

Hierin zijn alle specifieke uitkeringen opgenomen die de gemeente ontvangt en waarvan door het rijk is besloten de verantwoording via deze methode te laten plaatsvinden.

Voor 2021 vallen de volgende specifieke uitkeringen van de gemeente onder deze verantwoordingssystematiek:

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A10	Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders Gemeenten	Besteding aan beleidsdoelstelling (jaar T)?	Cumulatieve besteding aan beleidsdoelstelling (t/m jaar T)	Huisvesting gerealiseerd in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting als bij één van de vorige indicatoren "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: A10/01 12. 917	<i>Aard controle R</i> Indicator: A10/02 12. 917	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A10/03 Ja	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A10/04 Nee	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A10/05	
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A12B/01 Veiligheidsregio Fryslân	<i>Aard controle R</i> Indicator: A12B/02 € 23.910	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A12B/03 Ja	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A12B/04 € 23.910	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A12B/05 Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/01 € 0	<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/02 36	<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/03 36	<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/04 € 0	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/05 € 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/06 Ja	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/07 Nee	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/08 Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle D2</i> Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/10	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/12		

Jaarstukken 2021

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14</i>				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20</i>
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22</i>				
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkningsnummer /naam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C32/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03</i>	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) <i>Aard controle D2 Indicator: C32/04</i>	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06</i>
			1 SUVIS21-01104799	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2 SUVIS21-01108128	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			3 SUVIS21-01108113	€ 156.134	€ 156.134	Ja		Ja
			4 SUVIS21-2-02194211	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			5					
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) <i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	Berekening bedrag uitvoeringskosten <i>Aard controle R Indicator: C62/02</i>	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>		
			30	€ 4.500	€ 0	Nee		

Jaarstukken 2021

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>
			€ 452.567	€ 66.040	€ 84.815	€ 550.415
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>
			1			
2						
3						
4						
5						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/08</i>
			1			
			2			
			3			
			4			
			5			
6						
7						
8						
9						
10						

Jaarstukken 2021

IenW	E20	Regeling stimuleringsverkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 10.997	€ 10.997	€ 5.498	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee		Uitvoering 2022		
			2 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	1			
			3 122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee		Uitvoering 2022		
			4 123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Nee		Uitvoering 2022		
			5					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			5					
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 030002 Provincie Friesland	Water vasthouden en benutten	Nee			
			2 030002 Provincie Friesland	Water vasthouden en benutten	Nee			
			3 030002 Provincie Friesland	Water vasthouden en benutten	Nee			
			4 030002 Provincie Friesland	Ruimtelijke inrichting	Nee			
			5					

Jaarstukken 2021

EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
			1 EAW-20-01693856	€ 19.750	€ 19.750	Ja		
			2					
			3					
			4					
			5					
			6					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06</i>					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 7.770.964	€ 141.178	€ 919.527	€ 66	€ 7.382	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 97.438	€ 44.791	€ 0	€ 758.645	€ 0	€ 2.835
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 48.507	Ja				

Gemeente Achtkarspelen

Jaarstukken 2021

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 3.920	€ 68.503	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.303	€ 0	€ 35.459	€ 20.470	€ 1.665
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 9.827	€ 4.314	€ 567
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 332.431	€ 22.157	€ 23.644	€ 600	€ 49
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 151.357	€ 0	€ 6.165	€ 0	€ 0
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 70.546	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			

Jaarstukken 2021

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	57	5	Ja	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	40	0	Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	20	0	Ja	
	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in (jaar T)		
	<i>Aard controle R Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>		
	€ 0	€ 0	0		
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/18</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

Jaarstukken 2021

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	30			
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.008.361	€ 1.193.158				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Achtkarspelen	€ 1.193.158	€ 1.136.420	€ 45.770	€ 10.968	
			2					
			3					
			4					
			5					
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1056804-1032887	€ 40.000	€ 0	€ 7.512	€ 0	€ 7.512
			2 1032887	€ 45.132	€ 0	€ 5.033	€ 0	€ 5.033
			3					
			4					

Jaarstukken 2021

			Kopie beschikkingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>		
			1 1056804-1032887	Nee		
			2 1032887	Nee		
			3			
			4			
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02</i>	Eindverantwoording? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	
			€ 20.805	Ja	Ja	
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreeft jaar <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01</i>	Beschikkingsnummer / naam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02</i>	Totale besteding <i>Aard controle R Indicator: H16/03</i>	
			1 2020			
			2 2021	SPUKIJZ21R2130	€ 43.807	
			Naam locatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04</i>	Totale toezegging per locatie <i>Aard controle R Indicator: H16/05</i>	Besteding per locatie <i>Aard controle R Indicator: H16/06</i>	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07</i>
			1 Zwembad Buitenpost	€ 43.807	€ 43.807	€ 0 2021
			2			
			3			
			4			
			5			

4.8 Controleverklaring accountant

(Wordt separaat verstrekt)